מוסף לשבת

בלאס: סיבוב נוסף

יש שעון, אין משבר

פרשת השעון של פרס החלה בפתק ששלח נציב בית״ר לח״כ איתן: „דברים איומים ונוראים מפורסמים על ידי בלאס" ★ איתן התחיל לגלגל נושא שבלאס, מטעמיו הוא, חשף ★ בליכוד ידעו שאיתן מתעסק בחומר־נפץ, הם, אפילו, נהנו מזה ★ איתן: אותי בלאס לא מעניין. אותי מעניין אם ה'עבודה' עברה על חוק הבחירות ★ אלא שהמערך מכין פעולת תגמול בדמות שתי הצעות לדיון בכנסת: פרשת חובות קרן תל־חי ופרשת הקרקעות ביו״ש ★ הראל: פרס הפך לנכס אלקטורלי והם מנסים להרוס את זה ★ המערך, שתדמיתו נפגעה, לא יגרום למשבר ממשלתי

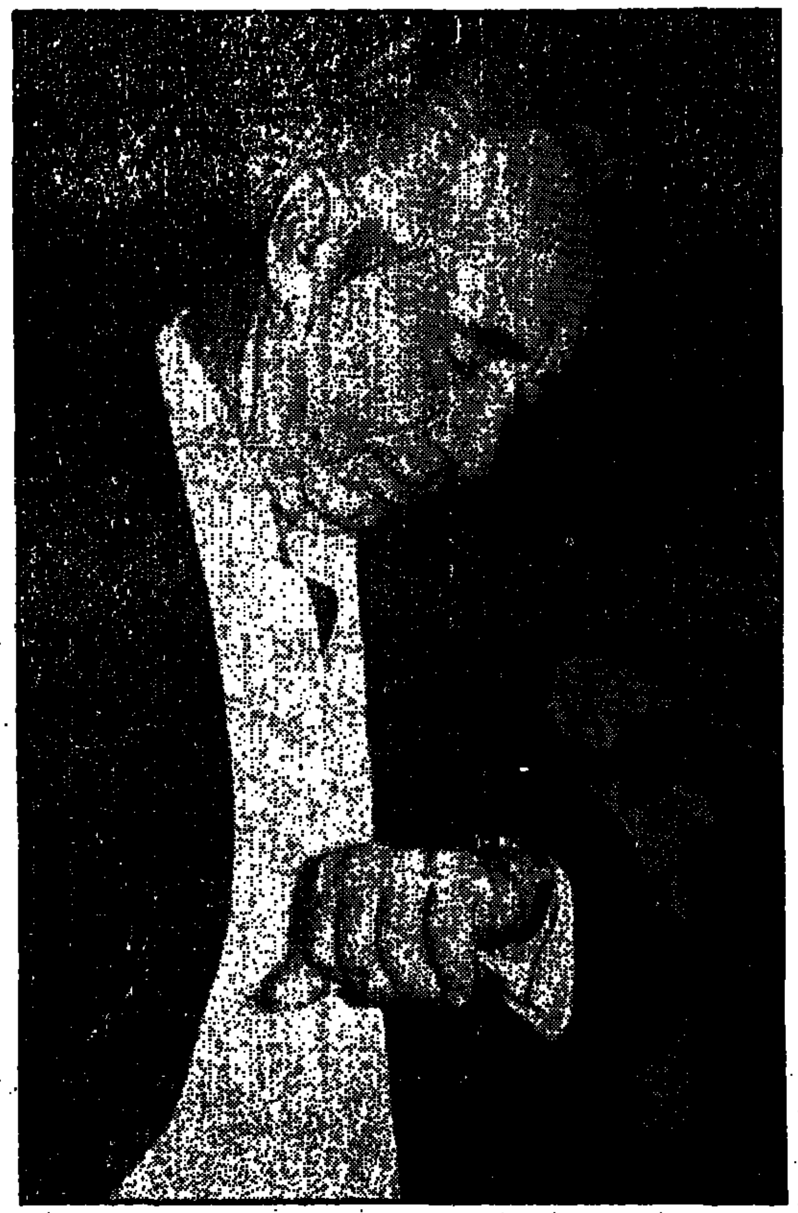

■ פרס: יש גם דאגות אחרות. מימין – ח״כ מיכאל איתן: הסיפור עוד לא נגמר

מאת בינה ברזל

„שמיר רוגז", אמרו חברים לח״כ מיכאל איתן, „הדרך בה אתה מטפל בפרשת בלאס אינה לרוחו". השיב איתן: „לפני שבוע הבעתי דעה שונה מדעתו של שמיר על ההתיישבות בא״י. הוא הרים אלי טלפון, והבהרנו את הדברים. אם גם הפעם הדברים לא היו לרוחו, הוא היה מרים אלי טלפון".

שמיר לא צילצל, אבל, לעומת זאת, גם לא היה קשר ב„קנוניה סודית" של הליכוד נגד המערך. מיכאל איתן התחיל לגלגל נושא שבלאס, מטעמיו הוא, חשף. בליכוד ידעו, טוב מאד, שאיתן מתעסק בחומר־נפץ. הם, אפילו, נהנו מזה. „אם יוכח כי עניין השעון הוא נכון – אנחנו ניקנה אלפי שעוני צעצוע בטאיוואן ונחלק לציבור לפני הבחירות", הבטיח אחד מראשי חרות.

במקביל הקפידו כולם להדגיש, כי אינם עוסקים בכך. ח״כ איתן נקט יוזמה וגם הוא דורש שרק הגורמים המוסמכים יבדקו את האשמות בלאס. גורמים מוסמכים, קרי, המשטרה והיועץ המשפטי.

„קיוויתי שזה משוגע"

פרשת בלאס פרצה בשבוע בו היו היחסים בין הליכוד למערך מעורערים בלאו־הכי: הוויכוח על ועידה בינלאומית, דרישות המערך לסייע לתנועה רק הקצינה את המתח. פעילותו של איתן הביאה לתחושה שהדברים עומדים בפני משבר ממשלתי.

הכל החל בפתק ששלח נציב בית״ר, שלמה ... לח״כ איתן, יום שישי שעבר, ערב ראיונות בלאס ... שקרא בבוקר את גירסתו של ... בעניין תרומותיו למערך, העביר פתק לאיתן ... „דברים איומים ונוראים ... על ידי בלאס. צריך לטפל בעניין". איתן ... „צריך", ענה, „שמישהו יתמסר ... חיים קאופמן עקב בזמנו אחר ... על פרשת בלאס".

... כמי שמקורב לנושאים כלכליים טוען, ... משנה, כי יש לבדוק את יחסי ... בהזדמנויות שונות אמר, כי הוא ... סימני שאלה קשים על התנהגות ... של בלאס שרצה לספר על „מתנות שנתן ... במערך", קאופמן החליט שלא ... שקאופמן יהיה האיש שיבדוק ... האשמות בלאס.

כמה שעות אחרי פרשת הפתק, בערב ראיונות ... המשתתפים לח״כ איתן ושוב ... לפירסומי בלאס. בשבת ... שני ידידים־שכנים: ... יעקב לוזר. שב עלה ... שאיתן יתחיל לטפל בעניין. ... אי־אפשר להסתמך על פה ... אפגש עם עו״ד של בלאס. ... נוצר הקשר עם עו״ד יעקב

ויינרוט. „אני מגלה עניין", אמר איתן, „ורוצה לברוק את ההאשמות". ויינרוט: „כשבלאס בא אלי עם הסיפור הזה, קיוויתי שהאיש משוגע. הוא דיבר על פרשה חמורה, שאין לה תקדים בארץ".

ביום ראשון בבוקר, נפגשו איתן ועו״ד ידיד עם עו״ד ויינרוט בבית־המשפט. ויינרוט פתח בפניהם את הספרים ושלושתם עברו בקפידה על הנתונים, בדקו סעיפי חוקים רלוונטיים ובחנו קטעי עיתונים מן העבר.

מעמד של עד־מדינה

כמה שעות אחר־כך צילצל הטלפון במזכירות סיעת הליכוד בכנסת. ירדנה, המזכירה, הרימה את השפופרת. בצד השני היה ח״כ איתן. הוא ביקש להעלות בפני ועדת־הכנסת הצעה שלו לסדר היום: דיון בפרשת האשמות בלאס.

מאיתן לא נעלמו מניעיו של ויינרוט בשיתוף פעולה עימו. כבר בפגישה ראשונה אמר לו איתן: „אתה לא צריך להתאמץ. אין לי שום בעיה איתך. אני יודע בדיוק מה שאתה רוצה: מעמד של עד־מדינה לבלאס. מבחינתי זה אוקיי. אותי בלאס לא מעניין, אותי מעניין אם העבודה עברה על חוק הבחירות, ואולי, גם, הרכיבה ממשלה באמצעות הסדרים כספיים. המטרות שלנו מצטלבות, אז בוא נשתף פעולה".

„אם אצליח לשכנע את היועץ המשפטי לממשלה שיש כאן חשדות מבוססים", המשיך איתן, „סביר שיתנו לבלאס לדבר".

עכשיו נשארה רק בעייה אחת: מציאת חיזוק לטענותיו של בלאס, כדי שאפשר יהיה לתבוע את חקירתו וחקירת האשמותיו. הוא הציע לבדוק את איזבל בלאס בפוליגרף.

„תהיתי", כתב לעוה״ד שישב אותה שעה במשפט, „אם גברת בלאס תסכים לעשות בדיקת פוליגרף על גירסאת בעלה?" „אני חושב שזה בסדר", הייתה התשובה, „תן לי לדבר איתה".

ביום שני נבדקה איזבל בלאס בפוליגרף. בימים שלישי ורביעי עסקו בכך כותרות העיתונים. איתן היה זהיר, שלא יתברר, חלילה, שלא היו דברים מעולם. הוא הקפיד להדגיש, כי אינו מאשים, רק מבקש לבדוק אם יש אמת בחשדות נגד המערך.

רק כשהוכחו דברי בלאס בעניין השעון ושכר הסירוחה שקיבל עזר אמוראי, אמר איתן: „זו הוכחה, כי לפחות בנקודות אלו בלאס דובר אמת. ממשיך צריך לבדוק".

ביום רביעי לפנות ערב עמד איתן להעלות מעל במת הכנסת את הנושא. בשעות אלה כבר הייתה החקירה בעיצומה ושר־המשטרה הסכים לערוך לדוד בלאס בדיקת אמת. זו תתבצע כנראה בתחילת השבוע הקרוב.

בשעה בה עמד איתן להעלות את הצעתו בפני הכנסת, התכנסו חברי סיעת המערך והגיבו בחריפות על יוזמתו. אמר אהרון הראל: „השנאה חזרה. כמו בימים הקשים של תנועת ז'בוטינסקי ותנועת העבודה, כמו בבחירות 81. לינץ' פוליטי. לינץ' אישי. זה מה שעושים לפרס. הוא הפך לנכס אלקטורלי והם מנסים להרוס את זה". „אין מיקריות", הוסיף, „התקפות לוי ואחריו ארנס בנושא הוועידה הבינלאומית, ועכשיו מיקי איתן. הכל מתוכנן. זה לא חשבון חד־צדדי. יש את קרן תל־חי".

נכון, את פעולת התגמול נגד הליכוד מחזיק עכשיו רפי אדרי. יש בידיו שתי הצעות לדיון בכנסת: האחת מתייחסת לפרשת חובות קרן תל־חי של תנועת החרות, והשניה עוסקת בפרשת הקרקעות ביו״ש. אין ספק, שמעלי ההצעה יוכלו לטעון שלפרשת קרן תל־חי יש היבטים פליליים שהמשטרה לא חקרה אותם.

הגשת הצעות אלה תלויה בהמשך התפתחות הליכוד לפרשה, אדרי. „אמרתי לחברי, אל לנו להיגרר אחרי הליכוד. בנושא הזה צריך לטפל מוסר כמו מבקר המדינה".

שמיר לא אהב

מכל מקום, אדרי יכול היה למנוע את העלאת פרשת השעון בכנסת. אדרי: „יכולתי להתווכח עם איתן, ולהתבצע שלא להעלות את הצעתו. אבל אם הייתי עושה כך, הייתי גורר מחלוקת וויכוח

(המשך בעמוד 26)

מה את מעדיפה במקרר?
מקפיא ענק? או מקפיא גמדי?
מקסי גלאקסי - המקרר היחידי עם המקפיא הענק
הזדרזו לפני עליית המחירים:
מקסי גלאקסי
12 תשלומים שקליים שווים לא צמודים
המקפיא הגדול ב-30 ליטר מהמקפיא במקררי נו-פרוסט אחרים.

אין עוד מקרר עם אחריות כזאת
12 שנות אחריות
על המדחס
ועל יובש הדפנות החיצוניות.
מקררי היצוא של ישראל
■ מקסי גלאקסי - המקרר היחידי עם גב הפלדה.
■ מקררי גלאקסי - עם התקן הכפול, האמריקאי והישראלי.
"השמות הגדולים" במבצע
12 תשלומים שקליים שווים
BOSCH אמגזים מקסי גלאקסי
SIEMENS SABA ROSIERES
FAURE commodore
שרות ושיווק תדיראן.
פרטים בחנויות החשמל המובחרות.
ישראכרט

הכל החל בשוק האפור

שתי מערכות הבחירות לכנסת, ב־1981 וב־1984, מהוות את הציר המרכזי של פרשת בלאס. ב־1981, אחרי שהתברר לתנועות הקיבוציות כי הליכוד גבר בהפרש של מנדט על המערך ויורכיב פעם נוספת את הממשלה, נדלקה אצלן נורה אדומה: חשש שהן ייפגעו מהמדיניות הכלכלית ומעמדת הליכוד כלפיהן.

וכך, בראשית 1982, חיפשו לעצמם ראשי הארגונים הכלכליים של הקיבוצים, ביניהם קרן התק"ם וא.ש.ת. כספים (שבה שותף גם הקיבוץ הארצי) אפיקי השקעות כדי לשמור על ערך הכסף.

כך נוצר לראשונה הקשר עם הבורסה שהוליך אכזבה מרה בעת מפולת המניות התופשיות בראשית 1983. התנועות הקיבוציות הפסידו סכומי עתק, בעיקר בקרן „רונית" שהופעלה על־ידי אנשי העסקים, יוסי ריינר ואליעזר פישמן.

עוד לפני המפולת השניה של המניות הבנקאיות, באוקטובר 1983, הגיעו אנשי הכלכלה שלהם למסקנה, כי מוטב לפעול גם בשוק האפור, שהעניק תשואות גבוהות יותר מאשר הבנקים המפוקחים. בדרך זו קיוו הקיבוצים לצמצם את ממדי הפגיעה של האינפלציה הגואה.

השוק האפור קלט אותם בידיים פתוחות. אחד המובילים בשוק זה, דוד בלאס, גבר הדור לבוש, בעל נימוסים מהוקצעים, הבין היטב מה טמון בקשרים פיננסיים עם הקיבוצים.

בלאס, אז איש עסקים צעיר בן 38, עבד באותה תקופה עם שורה של בנקים ביניהם: בל"ל, המזרחי, דיסקונט והבינלאומי. הוא רכש נכסים רבים ברחבי הארץ והיו לו חבילות מניות טובות בשורה של מוסדות פיננסיים וגופים כלכליים.

הקיבוצים נהגו להלוות לו סכומי עתק בעשרות מיליוני דולרים וקיבלו רווחים נאים. תמורת ההלוואות הם קיבלו בטחונות, תעודות פקדון סחירות (תפ"סים) שהונפקו על ידי בנק דיסקונט, שהיה שותף עם בלאס בשורה של עיסקות.

■ בלאס: לא יצא נקי. משפטו מלווה באקורדים צורמים

ערב הבחירות של 1984, היה סגן שר האוצר, עדי אמוראי (אז ח"כ של המערך) יועץ כלכלי של בלאס. הוא הכיר לו כמה מראשי מפלגת העבודה, ביניהם, שמעון פרס, אז יו"ר המפלגה וחיים בר־לב, אז מזכיר המפלגה. על מה שארע יש גירסות סותרות: בלאס טען השבוע, כי נאלץ לתרום 600 אלף דולר למפלגת העבודה בשלושה צ'קים אישיים על סך 200 אלף דולר כל אחד, לבקשתם של אנשי הכספים של התק"ם. „אם לא הייתי תורם, הם היו מושכים את הכסף ומצליחים למוטט אותי. כיום אני רואה שעשו לי סחיטה".

בלאס אמר גם באותה הזדמנות שהעניק לשמעון פרס שעון יד שערכו 1200 דולר. זה היה כאשר פרס ראה את השעון על ידו של בלאס, בעת ארוחת ערב בביתו של פרס, והתפעל ממנו.

ראשי התק"ם הכחישו את הגירסה כאילו „סחטו" את בלאס. דובר התק"ם, שלמה לשם, אמר: „בלאס תרם מרצונו הטוב ואין כל קשר בין תרומותיו למפלגת העבודה לבין העבודה המשותפת איתנו".

בלאס טען, כי הוא היה האיש שסייע למפלגת העבודה להשיג קואליציה עם הליכוד כאשר תנועת „יחד" בראשותו של עזר ויצמן נספחה אליה. לטענתו, הסיפוח היה מותנה בכיסוי חובותיה של תנועת „יחד", וההסדרים כספיים עם איש העסקים, רמי אונגר, שהיה גיזבר התנועה.

זמן מה אחרי הבחירות, החליטו הקיבוצים לפרוש בהדרגה מהשוק האפור שבו גילגלו באותה עת 90 מיליון דולר. בלאס לא היה מסוגל למלא את דרישתם. הוא נקלע אז לקשיים כספיים בעסקיו המסועפים בלונדון.

כאשר ביקשו הקיבוצים לממש את התפ"סים בסך 29 מיליון דולר שהחזיקו ברשותם כבטחונות, הובהר להם כי בנק דיסקונט מסרב לפרוע את התעודות הללו בנימוק שהכספים נמשכו כבר על ידי בלאס.

הבנקים המשיכו ללחוץ על בלאס להחזיר להם את כספיהם. הוא ניסה להתחמק במטרה להרוויח זמן. בעקבות הסתבכות זו שעוררה ביקורת נוקבת בתנועות הקיבוציות והקיבוצים עצמם שנקלעו לקשיים כספיים, הוחלט להגיע עם בלאס להסדר כספי ברוח טובה.

פרקליטיו של בלאס ניהלו משא ומתן ממושך עם פרקליטי התק"ם. בסיומו סוכם, כי בלאס יעביר לקיבוצים את מרבית נכסיו וחבילות מניות שיש לו במוסדות פיננסיים וגופים כלכליים שונים.

חישוב הנכסים והמניות הסתכם לפי הערכת מומחים בכ־95 מיליון דולר. חובו של בלאס הגיע ל־115 מיליון דולר. סוכם, שבנק דיסקונט יפצה את הקיבוצים באמצעות הלוואה בסך 48 מיליון דולר בתנאים נוחים ביותר.

מסתבר שההסכם שבלאס החל לממשו לא הביא לסיום הפרשה. ביולי 1986, נבחרו מזכירים חדשים לתק"ם, אהרון ידלין וישעיהו פרי שבאו במקומם של המזכירים הפורשים, יוסף פרלמוטר ואלי זמיר.

שני המזכירים החדשים החליטו לעשות בדק בית יסודי במוסדות הכלכליים של התק"ם שהסתבכו בינתיים בפרשה נוספת עם שני הברוקרים, חגי בליך ויודי סלנט, בעליה של חברת פ.י.ט. כל אנשי הכלכלה והכספים שוחררו מתפקידיהם וחזרו לקיבוצים. א.ש.ת. כספים הפסיקה למעשה לפעול. גם דוד בלאס לא יצא נקי מהפרשה. למרות ההסדר הכספי, הורה ידלין להגיש תלונה למשטרה בחשד להונאת התנועות הקיבוציות בפרשת התפ"סים ובנושאים אחרים. במקביל דרשו הקיבוצים מהמשטרה ליטול מבלאס את דרכונו עד לסיום הפרשה.

התלונה במשטרה הולידה חקירה שנויה במחלוקת על־ידי שלושה צוותים ביחידה לחקירות הונאה בראשותו של תת־ניצב יורם גונן. במהלך החקירה גילתה פרקליטות מחוז תל־אביב יוזמה רבה בשעה שהחלה בהכנת כתב האישום נגד בלאס שבו הוא מואשם בהונאת התנועות הקיבוציות בסך של 29 מיליון דולר.

בלאס נעצר בראשית אוקטובר 86' עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. משפטו מלווה באקורדים צורמים והתפרצויות זעם מצידו כלפי אותם אנשי כספים של התק"ם שהיו קשורים אליו במשך זמן ממושך.

מאת אריה אבנרי

[illegible]

הפרקליטים הציעו עסקה

יוסף חריש

היועץ המשפטי לממשלה נכנס לתפקידו בחודש יוני 1986, כאשר פרשת בלאס היתה כבר בעיצומה. למעשה כל ההחלטות נתקבלו כבר על ידי קודמו, פרופ' יצחק זמיר.

אף־על־פי־כן היה נסיון לערב את חריש בפרשה, כאשר במהלך משפטו של דוד בלאס הופיעו שני פרקליטיו, עורכי הדין ד"ר יעקב וינרוט ויהודה ויינשטיין אל חריש והציעו לו לחקור תלונה של בלאס שלפיה הוא נסחט ערב הבחירות האחרונות על ידי ראשי התק"ם, שאילצו אותו לתרום 600 אלף דולר למפלגת העבודה.

הפרקליטים הציעו ליועץ המשפטי לחקור את התלונה ואמרו, כי אם יתברר שאכן היו סחיטה וקבלת שוחד על־ידי אישים במפלגת העבודה ובתנועות הקיבוציות, בלאס יוכל לשמש עד־מדינה נגדם. תמורת זאת ביקש בלאס הפסקת ההליכים המשפטיים נגדו. חריש לא הגיב על ההצעה.

מעטפה חסויה ואיום

רמי אונגר

בלאס קיים בשעתו קשרים עסקיים עם רמי אונגר, שהיה בעבר שותפו של עזר ויצמן לעסקי מכוניות וספנות, ואף הילווה לו כספים. כאשר נקלע אונגר לקשיים, רכש ממנו את בית הפירמה ברחוב המסגר בתל־אביב. (נכס זה הועבר מאוחר יותר לקיבוצים במסגרת ההסדר בין בלאס והקי־בוצים להחזרת חובותיו).

ערב הבחירות האחרונות כמנת אונגר על ראשי „יחד" וניהל את המשא והמתן על הצטרפותם למפלגת העבודה. בלאס טוען כאם כי תמורת הצטרפות זו הוא נאלץ לכסות חלק מחובותיה של תנועת „יחד" ושל אונגר עצמו. ויצמן ואונגר הכחישו זאת נמרצות.

בכל זאת קיימת עדות שלפיה בלאס ואונגר הפקידו במשותף מעטפה שתוכנה קשור לבחירות ותוכנה לא פורסם עד היום.

לפני זמן מה הופיע במשרדו של אונגר אחד מאנשיו של בלאס ואיים עליו – אחרי שהתברר שאונגר העביר את תשלומי תמורת חובותיו של בלאס לתנועות הקיבוציות. אונגר לא התלונן במשטרה, אך נושא זה הועלה במהלך משפטו של בלאס.

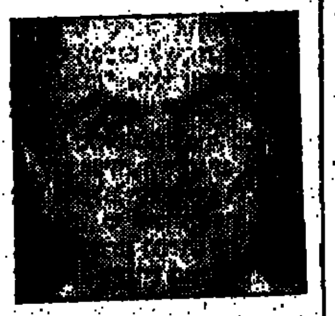

אחד מיועדי הנקמה

עדי אמוראי

סגן שר האוצר פתח בשעתו משרד לייעוץ כלכלי יחד עם ח"כ מיכה חריש. מאוחר יותר שימש כנגד יועץ כלכלי של בלאס וקיבל ממנו לפני הבחירות האחרונות, כאשר היה ח"כ, דמי יעוץ בסך כולל של 23 אלף דולר.

בלאס בחר חשבון באמוראי כאחד מיועדי הנקמה שלו וחשף במקביל את דפי החשבון ששי־מר לו. אמוראי ניסה להתגונן וטען כי ביצע על פי הזמנת בלאס עשר עבודות של בדיקת כדאיות לרכישות במעלים שתים. הוא דיווח על התשלומים שקיבל לשלטונות מס הכנסה ומע"מ. עוד טען אמוראי כי הקשר עם בלאס נוצר באמצעות ראשי קרן התק"ם וכי מעולם לא ייצג את בלאס בפני שום גוף ממלכתי או ציבורי. קשריו עמו נות־קו לחלוטין אחרי שנבחר כסגן שר האוצר.

זר פרחים ותודה

חיים בר־לב

אחרי הקמת ממשלת האחדות הנוכחית, שלח בלאס זר פרחים אל חיים בר־לב, אשר כיהן עד הבחירות כמזכ"ל מפלגת העבודה. בר־לב השיב לו במכתב: „דוד היקר, אני מודה לך מאוד על הפרחים ועל מלותיך החמות. המהלך שקבע יותר מכל דבר אחר את כינון הממשלה הזו הוסכם עם „יחד". הסכם זה הושג במידה מכרעת הודות לך ועל כך מגיע לך כל הקרדיט. אני אישית שמחתי מאוד להכיר אדם כמוך הפועל למען העניין ישר לעניין".

אחרי שהחלה החקירה המשטרתית, ובר־לב כבר שר משטרה, טענו גורמים פוליטיים בליכוד כי החקירה מתנהלת בקצב איטי מדי כדי לא להשחיר שורת של דברים שלא ייטבו למערך. בר־לב טען כי אינו מתערב בכלל בחקירה הנעשית על ידי הגורמים המקצועיים.

לפני כמה חודשים, ניסה בלאס להעביר לחבריה מבית־המעצר באבו־כביר שני מכתבים שהיו מיועדים לשר המשטרה. במכתבים אלה התלונן בלאס על אופי החקירה. בר־לב טען בתגובה לכך: „לא פגשתי מעולם בבלאס בארבע עיניים ואין הוא מבאי ביתי".

בלאס לא ישב בחיבוק ידיים והדליף באמצעות ידידיו לכלי התקשורת את נוסח מכתבו של בר־לב שנשלח אליו כאמור אחרי הבחירות. תגובת בר־לב לפרסום הפומבי של המכתב היתה: „זה היה מכתב תודה מנומס למכתב שבו בלאס נתן הערכת מצב שתרמה לצרופה של „יחד" למערך".

הפרשה עוברת למשטרה

דוד ליבאי

יו"ר ועדת ביקורת המדינה של הכנסת, עו"ד פרופ' דוד ליבאי, הוזמן ביולי 1986, על־ידי ראשי התק"ם לחקור ולבדוק את כל האספקים של פרשת בלאס. בדו"ח שהגיש המליץ להעביר לחקירת המשטרה את החומר המחשיד לכאורה שניים מאנשי הכספים של הקיבוצים, אלעזר ענבל ונתום פז, כחשודים בביצוע עבירות של קבלת טובות הנ־אה מאיש העסקים דוד בלאס.

בעקבות המלצה זו, החליטה מזכירות התק"ם להעביר את החומר למשטרה. נגד פז הוגש כתב אישום. ענבל קיבל במפתיע היתר יציאה עם מש־פחתו לחו"ל. למרות שמועד משפטו היה אמור להתחיל, לא חזר ארצה.

חשד לטובות הנאה

משה פרידמן

רב פקד משה פרידמן, היום עו"ד פרטי, עמד בראש צוות החקירה שחקר את בלאס. בתום החקירה לא מצא הצוות שיש מקום להעמידו לדין. פרידמן אף פנה לפרקליטות וטען, כי אין מקום להתנכל לבלאס בעניין בנק הסטנות שמניותיו הו־קפאו על ידי הפרקליטות עד לסיום ההליכים המ־שפטיים בעניינו.

לאחר מכן הוקם צוות חדש בראשותה של רב פקד פנינה בן־יוסף שהמשיכה את החקירה בקצב איטי ונאלצה לסיימה אחרי שעברה לתפקיד אחר. רק הצוות השלישי, בראשות רב־פקד בעז גוטמן, לקח את העניין ברצינות והמליץ להעמיד את בלאס לדין. בעקבות הביקורת הציבורית על אופי החקירה המשטרתית מינה ראש אגף החקי־רות של המשטרה, ניצב יגאל מרכוס, חוקר מיוחד, סגן ניצב אליעזר נטורה, שמתח ביקורת על פרידמן. בעקבות זאת הוחלט לנקוט נגדו בצעדים משפטיים, הוא השתחרר מהמשטרה ובאחרונה נפתח נגדו תיק המחשיד אותו בקבלת טובות הנ־אה.

איש מסלקת הקיבוצים

חיים יולס

שימש כמנכ"ל חברת א.ש.ת. כספים של התנו־עות הקיבוציות, הדמות המרכזית בקרב אנשי הכספים של הקיבוצים שעמד בקשר עם בלאס ואף העיד על כך במשפט. יולס נטל על עצמו את התפקיד העיקרי של הפעלת המסלקה הבין תנוע־תית שפעלה במסגרת א.ש.ת. כספים.

יולס נאלץ לפרוש מתפקידו בעקבות המלצו־תיה של ועדה שבראשה עמדה סנטה וסטפול, שבדקה את האירועים והסיבות להסתבכותה של חברה זו בעסקי בלאס.

וסטפול המליצה לשנות את כיווני פעולת הכספים של התנועות הקיבוציות ולמעשה הוק־פאו את פעולותיה של המסלקה.

הדילמה של רבין: למנות רמטכ"ל אחד – ולוותר על שלושה אלופים

● רבין ולוי: „ערפל קרב" עד שעת השין.

מאת רון בן־ישי

„עדיין לא הוחלט דבר, ואני גם לא בטוח שהעניין יעלה בישיבת הממשלה ביום ראשון הקרוב", הפטיר שר־הביטחון יצחק רבין, כשהוא מנסה לסגת מרדכו של עיתונאי עיקש, שביקש לדעת דבר לאשורו ממקור ראשון על מינוי הרמטכ"ל הבא. ביום שלפני כן זימן אליו רבין שלושה מבין ארבעת המועמדים להיות הרמטכ"ל הבא של צה"ל, ועכשיו היתה התיקשורת – ממש כפי שחשש – מלאה בידיעות ובספקולציות, שהעניקו את התפקיד הנכסף לאלוף דן שומרון.

רבין, המכיר היטב את רגישויותיהם של חבריו השרים ואת עצביהם המתוחים של האלופים המתמודדים, מבקש לשמור על פרופיל קונסטרוקטיבי עד ל„שעת השין" ממש. הוא התייעץ אומנם עם ראש־הממשלה שמיר ועם ממלא־מקומו שמעון פרס, והגיע עימם עוד לפני שבועות אחדים להבנה על מועמד מוסכם. אבל השרים, שלא שותפו בהתייעצויות ויתבשרו על המועמד מכלי התיקשורת, עלולים לפתע להיות חזית גומי ולעכב את אישור המינוי בממשלה. עיכוב כזה יעודד את המתמודדים ותומכיהם, מחוץ ובתוך הצבא, לחרש ביתר תנופה את מסעי הלחץ וה„לובי" שלהם; והוא, רבין, יהיה יעדם העיקרי.

האיום הוא איום

גם אם לא יתממש תסריט זה, שהוא הגרוע מכל, יזדקק רבין לכל המאמץ, כושר השיכנוע והדיפלומטיה שלו, כדי למנוע, או לפחות להקטין עד למינימום, את הזעזוע הצפוי בצמרת צה"ל למחרת ההודעה על המינוי. שכן כל ארבעת המתמודדים – אורי אור, אהוד ברק, אמיר דרורי ודן שומרון – כבר הבהירו לרבין ולמקורביהם, במידה זו או אחרת של נחרצות, כי בכוונתם לפרוש מן הצבא, אם לא יזכו במישרה. לא מדובר, כנראה, בפרישה מיידית, אולם האיום הוא איום וכבר היו דברים מעולם. ההכרעה ששר־הביטחון והממשלה נדרשים לה מעמידה אותם בפני הצורך להחליט לא רק מי ישרת בצורה הטובה ביותר את ביטחון מדינת־ישראל כשיפקד על צבאה, אלא גם על שירותיו של מי אפשר, ויהיה צורך, לוותר.

כמו בעבר, כך גם הרמטכ"ל ה־13 ייבחן במידה רבה באופן שבו יבנה ויכין את הצבא למלחמה הבאה ויעצב את דמותו של סגל הפיקוד הבכיר והבינוני.

במובן זה לא שפר עליו חלקו של רב־אלוף משה לוי. בתקופתו היה צה"ל שקוע תחילה בביצה הלבנונית, ואחר־כך החל במאמץ להיחלץ ממנה. הקיצוצים בתקציב הביטחון תבעו מצה"ל מחיר כבד, הן בסדר הכוחות שהוקטן והן במאמץ ובאנרגיה שהושקעו בקיצוצים במקום בהתכוננות. מבול ועדות החקירה וסבכי המינויים התכופים בתקופתו של לוי עוד תוסיפו לפגיעה במוראל של הפיקוד הבינוני והבכיר ושיבשו את סולם הערכים המקצועי שלו. התוצאה המצטברת היא צבא עייף ומבולבל מעט, החושב, מחליט ו„זז" בכבדות. צבא טוב הזקוק לניעור ולהתנערות.

הרמטכ"ל הבא יצטרך, איפוא, קודם־כל, לחדש את התנופה והיוזמה שקהו בפעילות היומיומית, וכבד־בבד להתאמן ולהצטייד למלחמה בשדה הקרב העתידי, עתיר הטכנולוגיה המתקדמת והחימוש המדויק. כדי להצליח בתחום זה, נחוצים לרמטכ"ל הבא, יותר מכל, יכולת אינטלקטואלית לתפוס את האיומים לביטחוננו ומשמעותם, לדרגם לפי סדר חשיבותם, ולברור נכון מבין הפיתרונות הטכנולוגיים. כל זה – בצירוף כושר מנהיגות שיאפשר לו להעביר את השינויים ולהפיח באנשים רוח חדשה.

אומץ־לב אזרחי

יותר מכל אחד אחר מטביע הרמטכ"ל את חותמו על סגל הקצונה הבכיר של הצבא. הן בגלל היותו הפוסק האחרון בדיוני שיבוצים, והן על־ידי סימנון הדוגמה האישית. לרמטכ"ל הבא תהיה עבודה קשה. יהיה עליו להחזיר את ההישגיות בתחום הצבאי כקנה־מידה עיקרי לקידום; לחסל את תופעת ה„קליקות", המשבשת היום במידה רבה מדי את תהליכי קבלת ההחלטות והמינויים, כמו גם את הקצאת המשאבים כנהלן לחנך את הקצונה הבכירה על־ידי דוגמה אישית להתמודד עם ביקורת מבפנים ומבחוץ וכן לאומץ־לב אזרחי: להשמיע את קולה, הקירות והמוכן, גם כשהדבר אינו לרוח הקברניטים ומסכן את המשך כהונתם, למנוע הישנות נזקי התחלופה בתדירות גבוהה של מפקדים בכירים כתוצאה מסבכי מינויים תכופים.

בזמן מלחמה יידרשו לרמטכ"ל ניסיון קרבי וקור־רוח, אומץ־לב אישי וכושר קבלת החלטות אסטרטגיות וטאקטיות ברמה גבוהה ותחת תנאי לחץ. בזמן רגיעה, לעומת זאת, מהווה הביטחון השוטף בגבולות ובשטחים בעיה מבצעית מספר אחת. כאן נדרש הרמטכ"ל לחשיבה ולהפגנת דימיון יוצר, כדי למצוא פיתרונות חדשים ולא שגרתיים לשיטות הלוחמה הזעירה שמפעיל הטרור, המשתנות במהירות.

כל אלה, יחד עם היכולת לשעת אמון וביטחון כאוטוריטה בדרג הצה"לי ולהיות החוליה המקשרת בין הדרג הקברניטים המדיני לבין שר־הביטחון, הן מקצת התכונות שהיו מפורטות במכרז המיכרז למשרת הרמטכ"ל הבא, אילו היה מתפרסם כזה.

ארבעת המועמדים לתפקיד הרמטכ"ל ה־13 – האלופים אורי אור, אהוד ברק, אמיר דרורי ודן שומרון – הודיעו במידה זו או אחרת של נחרצות, כי יפרשו מן השירות, אם לא יזכו במינוי ★ גם אם לא מדובר בפרישה מיידית, שר־הביטחון ישתדל להסביר, לשכנע ולהקטין עד למינימום את הזעזוע האפשרי ★ בינתיים הוא נוהג כמי שטרם החליט, אף כי מועד ההכרעה הולך וקרב

על מעלותיהם וחסרונותיהם של המועמדים כבר דובר הרבה, ולכן די לציין כי מבין ארבעת המועמדים מעריך רבין את דן שומרון ואת אהוד ברק. את הראשון בגלל ניסיונו הקרבי העשיר, חשיבתו העניינית וכושר מנהיגותו. פינה חמה שמורה מן־הסתם לדן בליבו של רבין גם בגלל הצלחתו בשיחרור חטופי אנטבה. אצל אהוד מעריך רבין את האינטלקט, את כושר הניתוח והשיכנוע, את הדימיון ואת החשיבה הצבאית היוצרת. גם דן וגם אהוד מוכרים היטב לשרי הממשלה, ולא במיקרה. תומכיהם לא חסכו מאמץ וכיתתו רגליים לשם כך.

שעת ההכרעה קרובה. כבר לפני שבועות אחדים הודיע רבין לרב־אלוף משה לוי, כי החליט שלא להאריך את כהונתו בשנה (חמישית) נוספת. הנוהג הוא שחילופי רמטכ"לים נערכים סמוך לתחילת שנת העבודה וליום העצמאות, כלומר באפריל. מכאן שסוף ינואר הוא כבר מועד כמעט אחרון לאשר בממשלה את המינוי, לספוג את הרעשים החוזרים של המאוכזבים, ולאפשר לרמטכ"ל הנכנס והיוצא תקופת חפיפה קצרה והרבה מסיבות פרידה.

השנה יש גם סיבה פראקטית הלוחצת שלא לדחות יותר את ההכרעה: שיבוצים לתפקידים בכירים בצה"ל, ששר הביטחון מעכב אותם עד למינוי רמטכ"ל חדש. גם כך רבות הטרוניות של לפחות שניים מן המועמדים על שהרמטכ"ל הנוכחי כבר העמיד אותם בפני עובדה מוגמרת, כשאייש באחרונה את מרבית התפקידים הבכירים במינויים טריים מקרב אנשי שלומו. רבין הצהיר, איפוא, לפני כמה חודשים, כי יביא את המלצתו לאישור הממשלה בינואר, ונראה שהוא מתכוון לעמוד בהבטחתו, כמעט. יום ראשון הקרוב הוא 1 בפברואר.

עם זאת, שר־הביטחון עודו נוהג, גם בעצם ימים אלה, כמי שטרם גמלה החלטה בליבו והוא פתוח להצעות. נראה שגם „קו הסברה" זה הוא חלק מצעדי ההכנה הקפדניים, שנוקט בהם רבין כדי להגיע להכרעה מהירה ואלגנטית על המינוי. הוא יודע כי ברגע שיוחלט שדן שומרון הוא המועמד הנבחר, יודיעו האלופים אמיר דרורי, אהוד ברק ואורי אור כי הם עוזבים לאלתר – או לכל היותר בתוך כמה חודשים – את שורות צה"ל. במצב כזה, אם יקרה, יצטרך שר־הביטחון לבחור ולמנות בתוך פרק זמן קצר סגן חדש לרמטכ"ל ואלוף חדש לפיקוד מרכז.

את סגן הרמטכ"ל החדש יהיה עליו למנות מקרב האלופים הוותיקים, שכבר רכשו ניסיון ואף הוכיחו עצמם כאלופי פיקוד ובתפקידי מטה בכירים. בקרב 24 האלופים של צה"ל אין הרבה כאלה, ואם ירצה שר־הביטחון להימנע מתזוזות „כיסאות מוסיקליים" מויקה בצמרת צה"ל – השלישית בתוך שנה וחצי – יצטרך לפנות לאחד משני האלופים ה„פנויים" היום: חיים ארז, שעמד בראש פיקוד דרום ואחר־כך בראש אגף האפסנאות במטכ"ל; או משה בר־כוכבא („ברילל"), שגם הוא היה אלוף פיקוד דרום ואחר־כך מפקד המפח"ש. שניהם לפני פרישה, אחרי שמיצו את יכולתם בשורות צה"ל. האלוף ארז עושה עתה בחופשת לימודים באנגליה והאלוף בר־כוכבא יגע על כתיבת ספר לקחי תרגיל הפיקוד הגדול, שנערך לא מכבר.

חייל מסור ושתקן

שר־הביטחון מודע היטב לפגיעה שתיגרם לכושר תיפקודו של המטה הכללי עקב חילופים סיטוניים ובו־זמניים של רמטכ"ל, סגן רמטכ"ל ואלוף פיקוד (כמו גם תזוזות נוספות שיחוללו בהכרח בפיקוד הבכיר של צה"ל). אבל, גם אם לא יתמנה האלוף דן שומרון, ומועמד אחר ייכנס ללישכת הרמטכ"ל, עדיין מאיימים האחרים לפרוש. להוציא אחד האלוף אורי אור. יהיה מוכן, כנראה, להיות סגנו של אמיר דרורי, אם זה ייבחר לתפקיד הרם.

המשימה השניה בחשיבותה, המוטלת על שכמו של יצחק רבין, אחרי ההחלטה על אישיותו של הרמטכ"ל הבא ואישורה בממשלה,

(המשך בעמוד 26)

מתי צפוי הפיחות הבא?

נגיד בנק־ישראל מציע מדיניות חדשה ביחס לשער־החליפין: שער קבוע, אבל משתנה... ★ אם אתה מאמין לתחזיות הממשלה, צפה לפיחות הבא בעוד שנה ★ אם אתה סבור שהתחזיות שייכות לתחום הדימיון, תוכל להמר על עוד כחצי שנה

מאת גדעון עשת

פרופ' מיכאל ברונו: משהו חיובי בהיסטוריה.

השבוע חזרנו לסוף שנות ה־60 ותחילת שנות ה־70. מי שהביא אותנו לשם לא היה אחר אלא דווקא פרופ' מיכאל ברונו, נגיד בנק ישראל. מסתבר שהוא מצא משהו חיובי בהיסטוריה הכלכלית של ישראל. חיובי עד כדי ניסיון לשחזר את העבר כמעט במדוייק. היה מי שאמר, כי כאשר ההיסטוריה חוזרת על עצמה בפעם הראשונה, היא מלווה בטרגדיה. בפעם השניה זו כבר פארסה. שתי האפשרויות אינן מרנינות במיוחד.

השבוע ניסח נגיד בנק ישראל את מדיניות שער החליפין של ישראל. במלים פשוטות יותר: מדיניות הפיחותים. זו הפעם השלישית בלבד שמתפרסמת ברבים נוסחה מדוייקת לגבי האופן שבו ישתנה שער החליפין. בפעם הראשונה היה זה פנחס ספיר. שר־האוצר השלישי של ישראל לא אהב פיחותים. הוא עשה אותם רק כאשר מצב המשק דחק אותו אל הקיר ולא הותיר לו ברירה אחרת. בשנות ה־60 בוצעו, איפוא, פיחותים גדולים יחסית ולעיתים רחוקות מאוד.

כך, למשל, נקבע שער של 1.80 לירה לדולר ביולי 1955, והוא נשאר עד פברואר 1962, כאשר נעשה פיחות ל־3 לירות לדולר. השינוי הבא היה רק בנובמבר 1967 – פיחות ל־3.5 לירות. ארבע שנים לערך עברו עד הפיחות שלאחר־מכן.

יהושע רבינוביץ, לא במעט בהשפעתו של יועצו הכלכלי, מיכאל ברונו, החליט על שינוי השיטה. אז הסבירו רבינוביץ וברונו, כי שיטת השער הקבוע, המשתנה רק לעיתים רחוקות, אינה מתאימה עוד. התגברות האינפלציה בשנה שלאחר מלחמת יום־הכיפורים כתוצאה מעלייה מהירה במחירי הנפט וכתוצאה מהוצאות הביטחון הגדולות, הביאה לרוויזיה. שם המישחק החדש היהו פיחות זוחל. שער המטבע השתנה לעיתים תכופות ביותר ובשיעור דומה לשינויים בעליית המחירים.

נעצר למראית עין

מאז ועד יולי 1985 היתה שיטת הפיחות הזוחל הדרך המרכזית לשינוי שער החליפין. נכון שהיה יורם ארידור, שהזחיל את שער החליפין בזחילת צב. והיה גם יגאל כהן־אורגד, שדחק בשער לריצה מהירה. נכון גם שמדי פעם היו פיחותים גדולים יחסית. אך העיקרון היה ללוות את האינפלציה במחירים של המוצרים המקומיים ובאינפלציה של מטבע חוץ.

מיזוג המחירים ושער החליפין נעצר, למראית עין, ביולי 1985, עם הנהגת תוכנית הייצוב הכלכלית. למראית עין, אמרנו. אומנם שער הדולר במונחי שקלים היה, פחות או יותר, יציב. אך הוא היה יציב בשקלים רק משום שהוא נחלש בהשוואה למטבעות אחרים. המארק, הלירה שטרלינג והפראנק הצרפתי צברו אינפלציה בשקלים, עד אשר הוחלט על הצמדת השקל לסל מטבעות במקום לדולר. הי"ו באוגוסט של השנה שעברה – יום ביטול ההצמדה לדולר וההכרזה על הצמדה לסל מטבעות – הוא, למעשה, היום הראשון שבו נקבע שער חליפין קבוע.

השער הקבוע ראו החזיק מעמד כחמישה חודשים בלבד. פער הזמן הזה הוא משמעותי ביותר. גם בעתיד הוא ישחק תפקיד בכלכלה הישראלית.

תלות כפולה בשכר

מהי המדיניות החדשה?

בדין־וחשבון על גידול אמצעי התשלום, שפורסם השבוע, מסביר הנגיד כי יש לשלול את הפיחות הזוחל. התאמות תכופות של שער החליפין, אומר ברונו, מביאות להאצה באינפלציה. את זה הכרנו בעבר הלא רחוק. שער חליפין קבוע לאורך זמן אף הוא אינו אפשרי. שער קבוע במדינה שיש בה עליות מחירים גבוהות יחסית, וזה המצב בישראל היום, מביא להוזלת היבוא ולהידלדלות יתרות המטבע. לכן מה שצריך, לדעת הנגיד, הוא שער יציב, שיותאם מדי פעם למצב המשק. זו, למעשה, פשרה בין השער הקבוע של שנות ה־60, ששונה רק אחת לכמה שנים, ובין השער הזוחל, שהשתנה מדי יום. עכשיו נחיה עם שער קבוע, שישונה אחת לחצי שנה עד שנה, ובמיקרים מסוימים אפילו קודם.

השאלה הנשאלת עתה היא: מתי ובאילו נסיבות משנים את השער? התשובה של ברונו היא כי שינוי השער תלוי בשכר. התלות הזו היא כפולה:

● אם אין שינוי בשכר, או ליתר דיוק אם עליית השכר אינה גדולה יותר מעליית הפריון, אזי לא יבוצע פיחות.

● אם השכר עולה יותר מהפריון במידת חריגה, יהיה צורך בפיחות. אך הפיחות יבוצע כאשר מתלווה לו עיקור של השכר.

המושג שכר, שהוא חיוני לקביעת מועדי הפיחות, אינו זהה לשכר הרגיל שכולנו מכירים. השכר לצורך פיחות, נקרא לו שכר הפיחות, כולל את כלל עלות העבודה: עלייה בדרגה, תוספת ותק, העלאת הפרשת המעביד לקרן הפנסיה של העובד – וזו תביעה שמעלה עכשיו ההסתדרות – הן חלק משכר הפיחות. הגדלת תשלומי הוצאות רכב כתוצאה מעליית מחיר הדלק, כמו גם העלאת תעריפי ביטוח הרכב כתוצאה מעלייה במספר תאונות הדרכים, הם חלק משכר הפיחות. וכמובן גם תוספת היוקר ותשלומי תוספות שכר רגילים. שכר הפיחות, על כן, הוא מושג רחב, שלעובדים יש שליטה רק על חלקים ממנו.

נסביר זאת. הסכמי העבודה במשק כוללים מרכיבים של עלייה אוטומטית בשכר, למשל: תוספת ותק, עלייה בדרגה ועידכון הוצאות. גם אם ממחר תהיה הקפאת שכר מוחלטת, כלומר לא ישלמו תוספת יוקר ולא ישלמו תוספת שכר רגילה, תהיה עלייה בשכר הפיחות. את העלייה האוטומטית הזו אומדים עכשיו בשיעור של 6–8 אחוזים לשנה. מול עליית השכר הזו יש עלייה בפריון. במצב טוב, הפריון עולה ב־3 אחוזים לשנה. לכן העלייה האוטומטית בשכר הפיחות היא משהו בין 2 ל־5 אחוזים לשנה.

תחזית אופטימית

אבל זה לא הכל. אצלנו אין איש המעלה על הדעת, כי יש לוותר לחלוטין על תוספת היוקר. אפילו בהנחות האופטימיות של האוצר, המחירים מאפריל השנה ועד מארס של השנה הבאה אמורים לעלות בכ־9 אחוזים. עלייה כזו במחירים מחייבת תוספת יוקר של 7 אחוזים.

לשם נוחות נניח כי זו תהיה כלל תוספת השכר שתשולם בשנה הבאה. נצרף אותה לעלייה האוטומטית בשכר הפיחות, ונמצא כי בעוד שנה מהיום יהיה צורך לבצע פיחות נוסף של 10 אחוזים.

ואכן, תקציב המדינה לשנה הבאה מניח בדיוק את התחזית הזאת. אך זוהי תחזית אופטימית ביותר. הנה כמה גורמים שיקלקלו את תמונת המצב:

● עצם העובדה שהתחזית ידועה תביא לידי כך שהציבור יתחיל לרכוש מטבע־חוץ לקראת סוף השנה, כדי „לתפוס" את הפיחות עם מלאי של מטבע־חוץ. כך ינהגו, למשל, יבואנים שיאגרו מלאי של מוצרים מיובאים במחיר זול, כדי למכור במחיר גבוה יותר אחרי הפיחות. התנהגות כזו יכולה לדחוק את הממשלה להקדמת הפיחות.

● התחזית מניחה כי העיקור בשיעור של 2.7%, עליו מוסכם עקרונית בין הממשלה וההסתדרות, יוחזר לעובדים לכל המוקדם באפריל 1988. זו הנחה אופטימית. ההסכם שנחתם השבוע קבע, כי החזרת העיקור תיקבע בעוד כחודש־חודשיים. לא ברור כי ההסתדרות מסכימה לדחיית הפיצוי עבור העיקור לשנה שלמה. ייתכן שההסתדרות תבקש תשלום מוקדם יותר, המעלה את שכר הפיחות ועימו את המועד לפיחות הבא.

● אנחנו לא עם לבדד ישכון. זה אולי מצער כמה אנשים, אך ישראל היא חלק מהעולם, לפחות במובן הכלכלי. כל הנפט שלנו מקורו בחו"ל. כמעט כל גרעיני החיטה, המספוא ופולי הסויה מיובאים. למוצרים האלה יש מחירים לא יציבים. בשנה שעברה הם ירדו. השנה הם עולים. במיוחד הנפט הגולמי, שעליית מחירו הביאה, השבוע, להתייקרות הדלקים. החשמל, הנפט, הסולר הבנזין והמים לא יפגרו במחירים אחרי התייקרות זו. אמרנו קודם כי הפיחות תלוי בשכר הפיחות ובכמה גורמים נוספים. עליית מחירים בחו"ל היא דוגמה לכך. עליית המחירים הזו משבשת את תחזיות האוצר לאינפלציה שנתית של 9 אחוזים בלבד. עלייה גדולה יותר תחייב תוספת־יוקר גדולה יותר. תוספת־יוקר גדולה יותר מעלה את שכר הפיחות. עליית שכר הפיחות מקדימה את הפיחות.

המתנגדים – במיעוט

● מותר גם לערער על ההנחה, כי פרט לתשלומי תוספת היוקר לא יהיו תשלומי שכר נוספים. ואין מדובר בתוספות שסקטור זה או אחר „סוחט". נתונים כלכליים, שהתפרסמו בשבוע שעבר, מצביעים על מגמה של האצה ניכרת במשק. במצב של האצה יש ביקוש ער לעובדים, ואפשר לגייסם על־ידי שכר גבוה. הנכונות של המעסיקים לשלם יותר גוברת, כי הם יודעים עכשיו שבסופו של ענין יפוצו תשלומי השכר המוגדלים על־ידי פיחות.

וזה מחזיר אותנו לשאלה המעניינת כל אחד מאיתנו: מתי צפוי הפיחות הבא? מי שמאמין לתחזיות האוצר יכול לחכות תקופה של עשרה עד שנים־עשר חודשים. מי שגורס כי ההגיון של השיטה, יחד עם ההתפתחויות הכלכליות, משאירים את תחזיות האוצר לעולם הדימיון, יכול להמר על עוד כחצי שנה.

פרופ' ברונו הכניס „עז" נוספת לנוסחת הפיחות. פיחות אפשר וצריך לעשות רק כאשר ניתן לעקר אותו מתוספת שכר, בערך בדרך שנעשתה עכשיו. מי שרוצה, יכול להבין זאת כך: אם אין עיקור מובטח – אין פיחות. על הנייר זו נוסחה יפה. זו נוסחת שכר ופיחות קושרת בין השכר והפיחות. כולם יודעים זאת עכשיו, וכולם יתנהגו בהתאם. התעשיינים ישלמו שכר, כי הם יודעים שיבוא פיחות. ואחרי שהשכר יעלה, לא תהיה ברירה אלא לפחת שוב.

זו הסיבה, שרבים שוללים את מדיניות הנגיד. הם אומרים, כי אם אפשר להשיג עיקור, אזי אין צורך בפיחות. גם לא היה צורך בפיחות האחרון. אך המתנגדים היו – ונשארו – במיעוט.

ואמנון צף ונעלם

יגאל סרנה

אב, אצי רייזנר: בלבנון חיינו לפעמים ביחד (הצלומים: זום 77)

כל פעם מוצאים עוד משהו. לפני עשרה ימים גילו על גדת הנהר תיק עם מסמכים אישיים, כרטיס אשראי, כסף, טייפ ומצלמה. חודש לפני כן נימשה תרמיל־גב.

דו"ח החקירה של משטרת קנדה מושלם בימים אלה: מבוי סתום. המפקח הקנדי פירס, ראש הצוות, יחתום. סופות שלג משתוללות באיזור, ומכל מקום החיפושים לא יוכלו להימשך. יש מי שאומר, חכו לאביב. אבל לא מתוך תקווה, אלא מתוך כך, שאז צפות גופות שקפאו בחורף על הקרקעית.

ובכל זאת קיים עוד איזה שביב תקווה שאמנון רייזנר, בן עשרים וארבע, קיבוצניק מצרעה, איש יחידה ימית מובחרת, ירים טלפון יום אחד ויגיד: „אבא אני חי, ואני פה או שם. אל תדאג". שהרי „נעדר" הוא מקור תמידי לתקווה ויאוש מעורבים היטב. אין לדעת, ורק השבוע צץ פתאום קיבוצניק אחר, שנעלם לפני שנתיים באירופה, הרים טלפון לאפיקים משוויץ.

הפרטים האחרונים בעניינו של אמנון רייזנר, כפי שניכתבו בדו"ח המשטרה בארה"ב, הם כדלהלן: נחת מטיסה לונדון־טורונטו בחמישה עשר לחודש דצמבר 86, ישן בלילה במלון של חמישים דולר, ביום למחרת לן אצל הורי חבר בטורונטו ובשבע־עשרה לחודש נעלם. לקח אוטובוס לעיירה סרניה ליד גבול ארה"ב־קנדה. הגיע כנראה בשתיים, שלוש אחר־הצהריים, יום קר. נהג האוטובוס הקנדי זיהה את תמונתו בבירור וזכר שעלה לאוטובוס לבד. שאל היכן לרדת, ירד בסרניה, ומאז נעלמו עקבותיו.

הותיר אחריו תעלומה, חוסר אונים ושברון־לב, עד שבא לך לעלות על גבעה ירוקה מעל צרעה ולצעוק לכיוון השטחים הפתוחים: אמנון, אמנון.

עניינו האישי של אמנון רייזנר נוגע בתופעה. בקיבוץ צרעה לבדו, יש כרגע בעשרים וחמישה חבר'ה בגיל אחרי צבא, במצב שמזכיר־הקיבוץ רן, יכנה אותו „מצב ציפה, צפים בעולם, לא מחוברים לשום מקום, נעורים מאוחרים". וכך הדבר בהרבה קיבוצים, ואם נלך הלאה, גם בערים קטנות וגדולות, מבית־שאן ועד תל־אביב, רק ששם אין מזכיר שמכין רשימה מדוייקת ואין מי שיעקוב אחרי הציפה. בכל אופן, בצרעה, קיבוץ של 350 חבר ועוד מאה בנים מועמדים מעל גיל 18, יש עשרים וחמישה „צפים". ואמנון צף ונעלם.

נעדר, אמנון רייזנר: להט חלוצי ללוס־אנג'לס

מכונית ספורט אדומה

אמנון רצה להגיע ללוס־אנג'לס. במילה „רצה", אני מתכוון לתשוקה בלתי ניתנת לכיבוש. כמו זו שהיתה פעם להולכים לפטרה. בספטמבר 85, שנה אחר שיחרורו, נסע פעם ראשונה לחו"ל, הגיע ללוס־אנג'לס. מצא שם קהילה ישראלית מפוארת: בציגות לכל ישוב בארץ ולכל יחידה מובחרת. אמנון עבד בנגרות ואחר־כך מצא עבודה כלבבו, בהתאם לכישוריו הצבאיים: צוללן, ניקה יכטות במרינה, עסק די מכניס.

בצילום ששלח הביתה לקיבוץ, הוא נראה יושב ליד הגה מכונית ספורט אדומה, לא חדשה, על רקע מספר בתים קטנים וירק רב. גאה מאד רשם על גב הצילום: „כמו שאתה רואה זאת המכונית שלי. אתה מוזמן להגיע, תהיה ילד טוב ושמור על אבא". זמן קצר אחרי הגיעו כבר היה לו חשבון־בנק, כרטיס אשראי, מכונית ותחושת שייכות כזו, שהביאה אותו לכתוב על גב הצילום את התאריך בדרך האמריקאית של החודש לפני היום.

פחות משנה אחר־כך הוזעק הורה לקיבוץ. אביו עמד בפני ניתוח־לב פתוח. אמנון בא ושהה כמה חודשים. הזמן נגרר וסבלנותו פחתה, רצה לחזור ללוס־אנג'לס בכל מחיר, אבל היו בעיות עם ויזות. ענין פורמלי, לו חיכה מספר חודשים היה מקבל ויזה שוב. אבל בער לו.

אמנון נסע לאירופה, התכובב חסר־מנוחה בדנמרק ואנגליה, קיבל הצעה הרפתקנית לעבוד בים עם היהלומים, ולא לקח. בלונדון ניסה להוציא ויזה לארה"ב ונכשל. בחמישי לדצמבר הגיע מכתב אחרון ממנו ומובעת בו בעקיפין אכזבתו בענין הויזות. בחמישה־עשר לחודש דצמבר נחת בקנדה. כבר היתה לו בראש, כנראה, תוכנית מסוימת.

בלילה הראשון בילה, משום מה, ב„מלון־קרבנו" בטורונטו. לא ברור למה לא נסע ישר למכרים, שכן היה חסכן ולא היה בידו כסף רב. עובדי המלון דיווחו, כי אלמוני עזר לו לשאת את מזוודתו פנימה. גם המזוודה לא נמצאה בעת החיפושים. יום לאחר מכן בילה ולן אצל הורי חבר. קנה תרמיל־גב אליו העביר חלק מציודו. ב־17 לחודש יצא באוטובוס לעירה סרניה ומשם נגע ועבר, כנראה, מול נהר הסנט קלר, גבול ארה"ב קנדה, בין אונטריו למישיגן.

בדו"ח המשטרה האמריקאי יצוין, על מפה קטנה של האיזור, כי טמפרטורת המים בעונה הקרה 3 מעלות, מהירות הזרם 5 קשר, ורוחב הנהר כמייל אחד. „אולי הלך להרוק את השטח" יגיד אביו, אצי רייזנר. אולי. רייזנר יושב בחדרו השקט, בצרעה. גבה לבן שיער, צעיר מחמישים, מוצק, נעים מאד, לא מסגיר את כאבו. הוא מצייר את האפשרות הזו של בנו מול הנהר האמריקאי, כאילו ראה אותה בעיני רוחו. „אולי אמנון אמר: הנה עכשיו שלוש, בחמש חושך, יש לי שעתיים. אעלה על גזע־עץ ואחצה את הנהר ובצד השני אתארגן, ואגיע ללוס־אנג'לס. אפתיע את החבר'ה ואצא כאחד". אבל בדרך קרה משהו. קור המים, הזרם...

עבר את ביירות בשלום

נחל קטן עובר תחת כביש הכניסה לקיבוץ צרעה. ארבעה גברים ניסו, כשעברתי שם, לפתוח את מוביל המים כדי לאפשר זרימה, שלא ייסחף הכביש. זרם חזק, אבל אפשר גם לחצות ברגל, לא עניין גדול. אמנון נולד פה לפני עשרים וארבע שנה. קרוב להרים הנמוכים, ליערות קרן־הקיימת ולנחל אכזב שמתמלא רק בחורף.

העלמותו נקשרת בעיני לנחל הזה, או נכון יותר, לשאלה, מה קורה לאיש שטח מעולה, שראי, בוגר יחידה מובחרת, כשהוא מגיע לארצות ונהרות אותם לא הכיר מעולם. האם הסתבק הישראלי שהיכה באויב, חצה ליטני, עלה בכוטור, הושלך ממסוק לים סוער וכו, האם הסתבק הישראלי יכול לצאת בשלום גם מהרפתקאות מסוג אחר ומנהר אמריקאי, לדוגמא. התשובה, קרוב לוודאי, שלילית.

על השולחן בחדר של האב, ליד המפה, מונח צילום של אמנון רייזנר עומד ליד אביו

בבחמדון שבלבנון. נשענים על ג'יפ סיור. שני גברים בהפרש גילים של כעשרים שנה. יחידות מובחרות, אנשי שטח שהרגישו בטוח מאד ללכת לבד או בקבוצה קטנה גם באזורים מזרח־תיכוניים לא מוכרים.

בלבנון היו פה ושם ביחד. „כולל רגעים שעשו לי שערות לבנות". כמו השעות בהן האזין האב לרשת הקשר ועקב אחרי פריצת בנו וחבריו לבית, בבירות. שניהם יצאו משם בשלום. יכלו לעבור בבית על האלבום: הנה „קבוצת פקודות", הנה „הבית המשופע", הנה ג'וניה והנה „אריק שרון מויע מול השאלות שלנו". אבל כמו ויאטנאם, גם לבנון, השאירה פצעים. יש אנשים שמשלמים את המחיר הכבד שנים אחרי תום הקרבות. אמנון רייזנר שעבר את בירות בשלום, נעלם בנהר הסנט־קלר בואכה־אמריקה.

לפני כמה שבועות התקשרה עיתונאית מטורונטו לקיבוץ, לדבר עם האב. שאלה שאלות מורות בענין שירותו הצבאי של אמנון. חשדו בקנדה, גם בצוות החקירה, כי מדובר אולי בפרשית ריגול או משהו מיסתורי, לא פלילי. כי ברגע שנודע על העלמו של אמנון, על פי ילקוטו שנמשה מהמים, החלה לפעול מערכת משומנת היטב של הקיבוצים ושל היהדות המקומית, והופעלו לחצים כדי שתתבצע חקירה יסודית ולא חיפוש נעדרים שיגרתי. הרי כל שנה נעלמים שם אלפים והתירגולת פשוטה ולא מעמיקה.

הלחצים הביאו לסקרנות, מה פתאום כאלה מאמצים חשבו, אולי בן של אישיות בכירה בישראל. כי אכן קשה לפעמים לקלוט, וגם האב, אצי רייזנר, ייתקשה להבין, מדוע ניסה אמנון, בנו, לחצות את סנט־קלר בדרכו לעולם החדש, נושא על גבו תרמיל קטן, אטום למים, ובו צרכי קיומו כרטיסי אשראי, דולרים ומצלמה. „הקטע החסר", יגיד אצי רייזנר, „הוא מה הלחיץ את אמנון כל־כך להסתכן. לא נדבק לי הלהט החלוצי ללוס־אנג'לס. נדבק לי לחצית גבול־אויב, או לפשיטה, לא לשם. הרי גם לא מדובר במעבר פליטים נואשים ממזרח ברלין למערב."

בתרמיל נמצאה רק מוזיקה

בחדרו של המזכיר רן, ישב מטה החיפושים שהקים הקיבוץ. מפות של נשיונל־ג'יאוגרפיק על הקירות, קו ירוק עבה שמלווה את נהר הסנט־קלר, במהלכו בין אגם יורון לאגם אירי. משטרת מריסוויל, העיירה הקטנה שלידה מצאו את התרמיל הראשון, היא שפתחה בחקירה. הורידה צוללנים שלא מצאו דבר. הדו"ח של מריסוויל הגיע לקיבוץ והוא דוגמא לעבודה יסודית במשאבים מצומצמים.

אחרי לחצים כבדים נכנסה לפעולה גם משטרת קנדה. הוקם צוות חקירה בין־אזורי שבדק את תנועת אמנון מטורונטו עד לנהר. בתרמילו נמצא כרטיס ביקור של שירות לימוזינות, „הנהג ג'וף נאור". נאור נסע ללבנון ביום המיקרה, כך שלא היה אפשר לחקרו. כיוון החקירה הזה אינו משמעותי. נחקרה אפשרות שצלל עם חליפת־צלילה, אבל חליפתו הושגה ונמצאה בלוס אנג'לס.

מציאת התרמיל השני, חודש לאחר היעלמו, שמה קץ לחלק מהתיאוריות. נמצאו בו, כאמור, צרכי קיומו בארה"ב כסף, תעודות ואשראי, מה שמפריך אפשרות שוד או סיכוי, כי עלה בגדה השניה ונעלם בארה"ב לבל יילכד. אמנון ארז את חפציו בתרמיל קטן נגד מים. בקסטות התרמיל נמצאה רק מוזיקה. טרם הגיע הפילם המפותח ממצלמתו, התמונות האחרונות.

האם ניסה לחצות במבריחי גבול ונפגע? ידוע כי כאלה פועלים באזור. לפני זמן מה היה מיקרה בו השליכו מבריחים מסירתם יוגוסלבי אחד. זה קרה בקיץ, כשהמים חמימים, וניצל להגיע לחוף בשלום.

הצוות הקנדי, בראשות המפקח פירס, הגיע למבוי סתום. בדו"ח יצוין, כי מדובר, כנראה, בניסיון חציה שלא עלה יפה. טעות בהערכת המרחק, הקור והזרם. במים של שלוש מעלות אתה קופא אחרי עשר דקות. החברים מהיחידה לא מאמינים, כי רייזנר טעה בשיקול החצה. לא מבינים גם למה לא ניסה להכנס בדרך נאותה, כמו תא מיטען של מכונית.

אחר מעשה, חצית נהר הסנט־קלר נראית כענין הרפתקני „נורי", משהו שלא במקומו, מעין משיכת קומנדו בנחל קטן. ובכל זאת עוד קיימת, ולו רק ברימון, האפשרות הנהדרת הזו של שיחת טלפון פתאומית מאמנון „הכל בסדר. אל תדאגו". כמה טוב לחיות טוב. מדיע קצת.

ראש־הממשלה פרס הציע לאיראן מזון במקום נשק

שיחות עם יעקב נמרודי

מאת **ישעיהו בן־פורת**

יעקב נמרודי היה בטוח בילדותו שהוא נולד ב־1926 בירושלים. האמת, שנודעה לו רק בגיל 10, היא שהוא נולד בבגדאד. כשמלאו לו 10 ימים, עלו הוריו לארץ והתיישבו בירושלים.
ב־1945 גויס למדור הערבי של הש"י, כשמפקדו היה יצחק נבון. הפעיל סוכנים ערביים, עסק בהעפלה ובקשרים עם משתפי פעולה בריטיים. ב־48' גוייס כקצין מודיעין ליחידת ה„מסתערבים" של הפלמ"ח.
נמרודי פעל שנים בשליחות „המוסד". מ־59' עד 70' כיהן כנספח צה"ל בטהראן. במסיבת פרידה, אחרי שנגד רצונו פשט את המדים, אמר: „עכשיו לא תהיה לי ברירה אלא להיות מיליונר".

אמר – ועשה.

בספר על ה„מסתערבים" כותב מחברו, צביקה דרור: „נמרודי הוא מהאנשים שסיפור חייהם לא יפורסם לעולם. אפשר שפעילותם של אחרים תטיל כמה קרני אור על מיפעלותיו".
„הפרשה האיראנית", שנמרודי אחד מגיבוריה המרכזיים, אילצה אותו להיחשף. אף־על־פי־כן, הנסתר עדיין מרובה מן הנגלה.
השיחות שלהלן נערכו בימים האחרונים בבית נמרודי, „הבית הלבן", בסביון.

אחרי כל מה שפורסם ונאמר, גם בשקר, הפרשה האיראנית עדיין בראשו [illegible]?

ועוד איך זה בראש שלי. העסק הזה נבנה במשך שנה שלמה. עבדנו ימים ולילות. זו היתה גולת הכותרת של מיבצעים חשובים ומסוכנים, שלא נודעו בציבור עד היום, ושעשינו, בין השאר, בעזרת עדנאן קאשוגי המפורסם.

• עוד נגיע לקאשוגי. מה מטריד אותך כל־כך שאינך מסוגל להיפרד מן הפרשה?

מטריד אותי ולא נותן לי מנוח שכל המאמץ הזה היה לשווא. העם האמריקני לא מבין שהנשיא שלו עשה דבר גדול, נטל סיכון והציל חיי אדם, ומי שטלטל מומיבצע אלה דווקא יזמיו, אל שווימר, דייב קמחי ואנוכי. כל הישגינו בוהו. זה מה שכואב לי.

• אתה חי בהרגשה שבישראל נעשה לך עוול, ולא רק על־ידי התיקשורת?

מאז שהתחלתי להשיב לתיקשורת, המצב השתנה.

• פגעו בך גם אישית?

אורי אבנרי, שכתב עלי דברי לעז וזיהה אותי עם „סוחרי־מוות". לא השיבותי לו. זה האיש. אני עדיין שוקל הגשת תביעת דיבה נגדו. הייתי רוצה שהמימסד יבוא ויגיד את דברו. כי אני, במשך כל שנותי, עשיתי כל מעשה ומיבצע, כולל בפרשה הנידונה, באישור המוסדות, הממשלה, השר הנוגע לעניין. מעולם לא עשיתי דבר בלי אישור. והרי ייצוא ביטחוני הוא אינטרס לאומי ממדרגה ראשונה.

• יש לך קבלות על זה?

יש לי, ואראה לך אותן על כל פעולה שעשיתי.

• גם ראש השב"כ לשעבר טען שפעל ברשות ובסמכות, אבל לא היו לו קבלות?

לי יש. וזה כולל את העובדה שהייתי הראשון שקשר בשעתו בין ישראל ופרס את הקשרים הצבאיים והביטחוניים. בין השאר הקמתי להם אז את המודיעין הצבאי.

• ה„סאוואק", שירות הביטחון החשאי הידוע לשימצה של השאה?

חלילה. מי שאומר זאת, אומר דבר מרושע. הקמתי את אגף המודיעין של הצבא הפרסי. אימנו את הצבא הפרסי בתותחנות, בצנחנים ובמודיעין צבאי גרידא. מעולם לא עסקתי בש.ב. שלהם.

• עוד נחזור לזה. בוא נתקוף את הפרשה שכה מטרידה אותך. איך, היכן, מתי ומדוע זה התחיל?

נכון שהפרשה התחילה, כפי שפירסמת לפני זמן־מה בשמו של דייב קמחי, עם ביקור השליח האמריקני מייק לדין אצל ראש־הממשלה דאז, שמעון פרס. אבל כבר כאן, ועוד לפני שניכנס לפני ולפנים של הפרשה, ברצוני שתדעו: בתקופת השאה, בין 70 ל־79, עסקתי באיראן במכירת מיתקני התפלת מי ים וציוד צבאי, ותיווכתי בין איראן לחברות זרות באירופה. מאז נפילת השאה אינני עוסק בעסקי נשק, רק בדבר אחד: שליחויות מיוחדות בעולם. סייעתי למוסדות שמהם צמחתי. שאל את שרי הביטחון. עמדתי לרשותם לעולם לא על־מנת לקבל פרס. מיום נפילת השאה ועד הפרשה הנידונה לא עשיתי עיסקת נשק אחת עם איראן וגם לא עם מדינות אחרות. כי לא רציתי לעשות, ולא היה מקום לעשות, ולא חשבתי שצריך לעשות.

• אבל שמרת על קשרים עם ידידיך מאיראן?

אחת הסיבות לישיבתי בלונדון היא לשמור על קשרים אלה. ביתי בלונדון משמש בית ועד לפרסים. השכן שלי מצד שמאל זה הרמטכ"ל

העם האמריקני אינו מבין שהנשיא שלו עשה דבר גדול. נטל סיכון והציל חיי אדם. זה לא נותן לי מנוח

האיראני לשעבר, מצד ימין שר החוץ לשעבר, ובבית שכנות כחמש־עשרה משפחות פרסיות. אני הכתובת בהא הידיעה לפרסים.

• לפליטים הפרסיים?

חלק מימי השאה, חלק שבאו לא מזמן, שהולכים לשם וחוזרים. ויש גם ידידים מהמישטר החדש.

• שומר קשר, כי איראן עוד חייבת לך הרבה כסף?

כן, מעסקי הקודמים, בימי השאה, בשביל מיתקנים להתפלת מי־ים שהתקנתי להם. לא שישה מיליון דולר, כפי שכתבו, אלא רק מיליון אחד. ממקר האי קיש, שהיה גם מושל האזור, קנה אצלנו חמישה מיתקני ענק ב־30 וכמה מיליוני דולר. מזה נשאר חוב של מיליון. תבעתי זאת דרך שווייץ, ועד היום לא הצלחתי. התביעה גם הגיעה לבית־משפט בלונדון.

• נחזור לשליחות מייק לדין. האם אתה, אל שווימר או גורם שלישי, ישראלי אני מתכוון, לא יזם את המהלך האמריקני?

לא. אנחנו לא יזמנו. נכון ששלוש שנים אחרי ההפיכה החומייניסטית, ב־1981, הופעתי בטלוויזיה הבריטית בתוכנית

הקמתי את אמ"ן האיראני, אימנו את הצבא הפרסי בתותחנות, בצנחנים ובמודיעין צבאי

„פנורמה". טענתי שהמערב שכח את איראן, ואמרתי שהגיע הזמן לעשות משהו, כי חבל על המדינה הזאת. הצעתי שאם המערב רוצה להחזיר את איראן לחיקו, צריך לחולל שם מהפכה. אף אחד לא שמע ולא שעה. היום הרוסים מתאמצים ומצליחים לרכוש שם השפעה.

• בכל הידוע לי, בכל־זאת היה לזה המשך. בנו של השאה נפגש אז עם צעירים למען נסיון הפיכה־מבחוץ באיראן, שבמימונו היה איש באמריקה.

אני לא פרטנר לסיפור הזה.

• אז נמשיך. מה קרה ב־85, אחרי שיחות לדין־פרס?

עוד לפני כן אל ואני שמענו מערנן קאשוגי על פרסי חשוב אחד, שעזר מאוד למלך פאהד מערב הסעודית, סיפק להם מודיעין חשוב שתרם רבות לשמירת השקט ולמניעת טרור בכעבה, המקום הקדוש שלהם במכה, שהמוני המוסלמים מכל העולם הערבי עולים אליו לרגל. זה היה גורבניפאר, שהוכיח למלך באותות ובמופתים שהוא מסוגל להבטיח שקט במקום שהוא בבת עיניהם. פאהד וסביבתו נתנו אמון ממנו מאוד. כמובן באמצעות קאשוגי. גורבניפאר זה, למרות שהוא נחשב שקרן ורמאי, הוכיח שהוא מהימן ומסוגל לספק את הסחורה.

• כל זה נודע לך מתי?

בסוף 84. אז רק שמעתי על גורבניפאר, אך טרם ניפגשתי אתו. קאשוגי, שעוסק בעסקים גדולים, אבל חולם על מהלכים מדיניים חובקי עולם, אמר לי: מי יחזיר את איראן למערב? מי ירים את שיקום איראן, עסק של איזה מאתיים מיליארד דולר? רק המערב. ואני, קאשוגי, רוצה להיות האיש שיקים את פרס על רגליה, אחרי שתסתיים המלחמה עם עיראק.

• רעיון שלו, של פאהד או של האמריקנים?

אינני יודע. הוא דיבר על זה לא אחת. יום אחד נתבקשנו לבוא אליו ללונדון, והוא אמר לנו, דרך אגב הוא אמר זאת גם למצרים, כמו הלשון: חברים יקרים, הגיע הזמן לעשות משהו כדי לחזק את המתונים – אני קורא להם הפרגמטיסטים – באיראן. יש לי רמז, אמר, גם מפאהד שצריך לעשות משהו.

• נתן להם שמות?

לא בשלב זה. אמר שיש קבוצה שהוא מכיר, שכדאי שאנחנו נכיר וניפגש, וכי גורבניפאר אמר לפאהד שצריך לצייד את איראן בנשק באמצעות קבוצה זו. קאשוגי, בהזדמנות זו, לא דיבר על נשק אמריקני. אמרנו לו נבדוק. אני, עלי להודות, התלהבתי מהרעיון, אבל שאלתי אותו מה ייצא מזה לישראל? אמר קאשוגי: אתם הרי רוצים להחזיר את איראן לקירבתכם, הרי מזה, אתם רוצים לעשות אקספורט. לא כן? אז זה טוב ליהודים. הרי גם פאהד, אמר, תומך ברעיון.

• פגישה בלונדון, אל שווימר, אתה וקאשוגי. ויש פרוטוקול?

• „הבית הלבן" של נמרודי בסביון: „אני, ברוך השם, לא זקוק ל'ירוקים', יש לי מספיק..." (תצלומים: שלום בר־טל)

• יעקב נמרודי: „מעולם לא עשיתי דבר בלי אישור... יש לי קבלות על זה"

.הכל התחיל בהזמנת נשק מישראל על־ידי גורבניפאר, בסך 50 מיליון דולר ★ סיפרתי על כך לפרס ותשובתו היתה שלילית: הייתי מאוכזב, כי חשבתי שאנו מאבדים הזדמנות בלתי רגילה להחזיר לעצמנו את איראן ★ גורבניפאר, בדרכון יווני, אם אינני טועה, ביקר בארץ והתאכסן בביתי ★ לפני שבכלל התחלתי לזוז, העניין עלה לי 400 אלף דולר מכיסי – ואז בא גורבניפאר ואמר שהאיראנים אינם רוצים ציוד ישראלי, אלא טילי 'טאו' אמריקניים ★ מי שיזמו את המיבצע – סולקו: הכל היה לשווא"

לא מהפגישות הבאות יש.

• האמנתם לקאשוגי?

כבדנו וחשדנו. חזרנו ארצה וסיפרנו את זה לשמעון פרס, אז ראש־הממשלה.

• מי סיפר, אל או אתה?

שנינו. אבל בדרך־כלל אל הוא הרוכב עם שמעון.

• יוצא שפרס ידע על האפשרות לשתף פעולה עם המתונים הפרגמטיסטים באיראן עוד לפני שמייק לדין מבקר אצלו באביב 85?

אינני יודע. אם כי יכול להיות שפרס, כשהיה בארה"ב, כבר שוחח על כך עם הנשיא רייגן. זה אנחנו לא יודעים. אבל אני חושב שבכל־זאת היה משהו. אולי רמז. מדוע? מפני שהעתקים מן המיסמכים שלח קאשוגי למלך פאהד, בקשר לאפשרות להחזיר את איראן למערב, שמונחים כאן לפניך, נמסרו גם לרייגן, למובארק, ובוודאי גם לתאצ'ר, עוד לפני שלדין הגיע לירושלים. מיסמכים מרתקים שאתה חייב לקרוא. משהו משהו.

• נחזור לעיקר הסיפור. מה אמרתם לפרס?

סיפרנו לו שקאשוגי רוצה נשק בשביל איראן. רק נשק מתוצרת ישראל.

• אמרתם לפרס שזה נעשה בגיבוי המלך פאהד?

בלונדון אני כתובת לאיראנים. חשכנים שלי הם הרמטכ"ל ושר־החוץ הפרסים לשעבר ועוד 15 משפחות

כן. אמרנו לו. פרס השיבו תנו לי לחשוב, ולא נתן תשובה במקום. רק העירו אולי אפשר למכור להם מזון ולא נשק? דיברנו על כך שתעשיית הנשק משוועת לייצוא. פרס ידע את זה יותר טוב מאיתנו. כמנו של השאה ייצאנו לאיראן סחורות, משרוך נעל ועד תותח, בחצי מיליארד דולר לשנה. אתה יודע כמה זה חסר לנו היום? כשם שלארה"ב חסר הייצוא לאיראן ב־22 מיליארד דולר, לאנגליה חסר ייצוא ב־3 מיליארד, גרמניה אותו הדבר, שווייצריה 2 מיליארד, וכאמור חצי מיליארד שחסרים לנו. כשבילנו זה הון עתק. תרשה לי רק להוסיף, שלא הייתי היחיד שטיפל בייצוא הזה. אבל אני פתחתי את שערי הייצוא.

• ואז, באביב 85, כמו מן השמיים, בא לירושלים השליח לדין ומבקש שנעשה טובה לארה"ב, כדי להציל את בני הערובה שלהם?

אינני יודע אם דיברו על בני ערובה. לדין, למיטב ידיעתי, בא אז לא פעם אחת, אלא כמה פעמים. וראש הממשלה חזר וניסה לשכנע אותנו להציע לפרסים לא נשק, אלא מזון. וניסינו. לשם כך פגשתי לראשונה את גורבניפאר, כי היה ברור לי שהם באמת זקוקים למזון, סוכר ושעורה ועד סוכר ואורז, בשר כבש ועוף, ירקות וביצים, כל מה שסיפקנו להם בעבר.

• איפה נפגשת איתו, ומה השיב לך?

אצלו בחדר בהילטון, ז'נבה. אני מודה שהתרשמתי ממנו עמוקות, ביחוד מן הקשר הישיר שלו עם ראש ממשלת איראן. איש חכם, שנון מאוד.

• בתור מי הוא הציג את עצמו?

גם סוחר נשק, אבל בעיקר מסקר השירותים החשאיים האיראניים באירופה. זה היה גם אמת, גם שקר. אבל הוא באמת בעל קשר ישיר עם ראש־הממשלה בטהראן. תשובתו היתה: זה יבוא בשלב שני. עכשיו זקוקים למרגמות ותותחים ופגזים. הוא הגיש לי רשימה מרוייקת, ארוכה מאוד. רכש בסך 50 מיליון דולר. חזרתי לארץ. תיארתי לעצמי שפרס יאמר לא, ואומנם כך היה. הייתי מאוכזב. דעתי היתה שמאבדים הזדמנות בלתי רגילה להחזיר לעצמנו את איראן. לדעתי, צריך היה להתחיל את זה בעצמנו, בלי קשר עם האמריקנים.

• יעקב נמרודי, בוא לא נהיה תמימים. אתה ושווימר בוודאי לא התכוונתם לעשות ביזנס עם איראן לשם שמיים. אני מניח שעשיתם את החשבון כמה „ירוקים" אתם תרוויחו מזה.

שמעני, ידידי. אני, ברוך השם, לא זקוק ל„ירוקים". באמת יש לי מספיק, חמדוללה. לא חשבתי לעשות כסף מהפרסים בתקופת חומייני. אני רציתי לשרת את מדינת־ישראל. נקודה. ידעתי ואני יודע שאני בין היחידים שיכול לעשות את זה. יש לי הדימיון והניסיון שאין לאחרים, וגם הרווחה הדרושה.

• נחזור לעניין. הם רוצים נשק, ראש־הממשלה מוכן למכור רק מזון. מה הלאה?

אמרתי לאל שווימר: בוא נביא את גורבניפאר לארץ. זה לקח כשבועיים, אל הלך לפרס, ופרס שקל את זה הרבה מאוד זמן. ובינתיים הגיע לירושלים לדין, ללא ידיעתנו ולא ביוזמתנו.

• הקואינצידנס הזה של בואו של לדין דווקא כאשר גם גורבניפאר פונה אלינו, הוא לפחות מוזר?

זה באמת קואינצידנס, אם כי ייתכן שביקורו קשור למידע שהועבר מקאשוגי דרך פאהד לאמריקנים. לדין בחור ממולח, ומזמן חיפש קשר לאיראן. יכול להיות שבא על דעת עצמו. אם כי אני חושב שמקפרליין שלח אותו. בכל אופן, קיבלנו אור ירוק, וגורבניפאר, שהגיע בדרכון יווני, התאכסן כאן, ב„בית הלבן" בסביון. הוא נשאר כאן כשבוע, עשרה ימים. מישהו שאינני רוצה לקרוא בשמו בא אלי בטענה שגורבניפאר אינו סגן ראש ממשלת איראן, כאילו שאני אייטעם הצגתי אותו בתור שכזה. והרי אני רק אמרתי שהוא מקורב לראש הממשלה, וזאת אמת לאמיתה.

• איזה אדם הוא גורבניפאר?

האיש כל־כך מתוחכם, שיכול לשבור מכונת־אמת. הוא הרי הצליח לחיות באיראן גם אחר ההפיכה של חומייני, לברוח ולחזור לשם, לעסוק גם בשירותים החשאיים שלהם, גם למכור באירופה, בעד המישטר, את השטיחים של השאה, וגם לסחור בנשק. אגב, הוא חי כמיליונר בריבייירה הצרפתית, בניצה, ולא בהמבורג, כפי שכותבים כולם. הוא גם איש אמיץ מאוד ומסוגל לגלגל דברים שאינך מעלה על הדעת.

• אחרי ביקורו כאן, נאמר לכם לעזוב אותו?

ההיפך. אמרו לנו: קחו אותו. הוא הביא איתו רשימה, שכללה נשק אמריקני, אמרנו לו שנשק אמריקני אסור לישראל למכור. והרי ממילא רצינו למכור נשק ישראלי בלבד, וזה כלל פצצות אוויר,

האיראנים חייבים לי מיליון דולר – על מיתקנים להתפלת מי ים, שהתקנתי להם בימי השאה

מרגמות, תותחים ותחמושת 155 מ"מ, הכל כאמור בסך 50 מיליון דולר. הובטח וסוכם איתו שבאוניה שתוביל את המיטען נקבל טנק רוסי ט־72 ולא פיסטוקים, כפי שפורסם בעיתונות. מאחר ששאלת קודם על רווחים, בבקשה קרא מה כתוב במיסמך הזה, שבשעתו שלחתי אל ראש הממשלה: „ההכנסות קודש לעידוד הגורמים האיראניים, אייאטולות ואנשי צבא שפועלים להחזרת ארצם למערב". זה היה הסיכום. לא קיבלנו בכל העניינים האלה מהממשלה ולו פרוטה אחת; המטרה היתה, ככתוב כאן: פתיחת אפיקים לאיראן של היום, מבלי שאף גורם ממשלתי יטול חלק בנושא, תוך מימון עיסקות ייצוא נשק ישראלי על־ידי גורמים זרים כמו ערנן קאשוגי. בבקשה, כתוב כאן שחור על גבי לבן.

• המהלך הזה אושר על־ידי ראש־הממשלה אחרי ביקור לדין בירושלים?

אושר על־ידו, עם או בלי קשר עם לדין. המדובר היה בגישושים. לדעתי, שיחרור בני הערובה רק בא לתפוס טרמפ על המהלך הזה, שאגב, נעשה למרות התנגדות מישרד הביטחון וגורמים אחרים, שאתה יכול לשער מי הם. בכל אופן, מלכתחילה הכל הועמד על בסיס אישי, מבלי שלממשלה תהיה יד בזה. ואתה לא יכול לתאר לך איזה קשיים עשו לנו הגורמים שרמזתי עליהם, חלק מתוך צרות עין שאנו, אל ואני וקמחי, מסוגלים להרים את זה לבדנו. ואני רוצה להגיד לך שאילמלא שמעון פרס, היה המיבצע ניכשל.

גורבניפאר הוא איש חכם, שנון וערמומי מאוד. הוא יכול לשבור מכונת אמת

• מתחיל, איפוא, ואנו עדיין באפריל־מאי 85, המיבצע הראשון?

החתימו אותי אז במישרד הביטחון על התחייבות לשאת באחריות אישית מלאה, כולל נזקים אפשריים לכל פריט. התחייבות בלתי חוזרת. בבקשה, תקרא. הוצאות הובלה והוצאות נמל וכל השאר. וכולל, כמובן, גם הוצאות כרוכות בביטול מיבצע „קוסמוס" כפי שקראו לזה, מכל סיבה שהיא. הוזמנה אוניה, כל הסחורה מובאת, הכל מוכן במחסנים. גם הוכח לי על־ידי גורבניפאר שיש כספי ביטחונות על 100 מיליון דולר, שהועברו לרשות גורבניפאר בשווייץ. לפני שבכלל התחלתי לזוז, זה כבר עלה לי 400 אלף דולר מכיסי. ואז, כמה ימים לפני ההפלגה, בא גורבניפאר, ואומר שלא רוצים ציוד ישראלי, אלא טילי נ.ט. „טאו" אמריקניים, כי זה מה שדרוש להם למלחמה. את המשלוח הזה, אמר, בוא נדחה לכמה זמן. ותמורת זה, הוסיף, האמריקנים יקבלו את בן־הערובה באקליי, איש הסי.אי.איי. שנחטף בביירות. טהראן מסכימה, ציין. בבקשה, רשום: גורבניפאר הראשון שדיבר על שיחרור חטופים, לא פרס ולא האמריקנים. אמרתי לגורבניפאר שאני מטיל ספק ביכולתו לשחרר בן ערובה שנמצא בביירות. הוא חייך ואמר: עוד תראה.

• שיחררת את האוניה והחזרת אותה לבעליה?

ושילמתי לבעלים 200 אלף דולר, והנשק הושאר בינתיים במחסנים. אך למישרד הביטחון שילמתי מיקדמה של 200 אלף דולר. אילו האוניה היתה יוצאת, הייתי חייב לשלם את הסכום כולו, 50 מיליון, למישרד הביטחון. ואז הלכנו לדבר עם ראש־הממשלה על המשלוח המפורסם של 500 טאו.

• הסכים?

לא מייד, ביקש לחשוב, ואני אומר זאת לזכותו. הוא היה זהיר ונבון. הרי המדובר בנשק אמריקני, ובשביל זה צריך כבר את הסכמתם. ובינתיים היתה לנו בהמבורג פגישה חשובה מאוד עם גורמים איראניים מן המימסד של טהראן.

★

(המשך השני בגליון יום שישי הבא)

השבוע במשרד השיכון: איפה המנכ"ל? היה מנכ"ל. איפה העוזר? היה עוזר ★ מיכה רייסר קרא לזה 'היערכות מחודשת', לוי בשיחות־מקורבים אמר 'עריפות', ששון שילה אמר 'הדחה', יצחק רגב אמר 'העברה', שלמה שטנר אמר 'פיטורין' ודוד מור אמר 'התפטרות' ★ במשרד השיכון, שנאה, תחרות וצרות עין, ואפילו סיפור על אונס ★ ב"שיכון ופיתוח", אחד תיכנן, השני טירפד ★ אולי דוד לוי אוהב אותם קטנים ומתרפסים, אולי הוא פשוט לא יודע לבחור אותם, אולי הם נדבקים אליו

לוי העיף אותם

מאת ענת טל־שיר

דוד מור · שלמה שטנר · ששון שילה · יצחק רגב

זה לא מקרה שדוד לוי מקיף את עצמו באנשים שכישוריהם והתאמתם לתפקיד מעוררים לא פעם גיחוך. כשהוא חוזר מאולפן הרדיו, הוא מתיישב בבורסתו ומיד מתחילה הזחילה ללשכתו. העוזר והיועץ והמנכ"ל והמשנה והנהג והבן והגיס וכל מי שרק רוצה לקחת חלק במחזה הדביק הזה. נו, איך הייתי? שואל לוי, וכל אחד בפרצוף מרושן יותר מהשני אומר: שגעון דוד, שגעון. איך הכנסת לשמיר ואיך והכנסת לפרס, באמת היית אלף אלף.

למה ירצה מנהיג להמציא סביבו אנשים ששיעור קומתם נמוך בהרבה משלו. אולי הוא אוהב אותם קטנים ומתרפסים, אולי הוא פשוט לא יודע לבחור אותם, אולי הם נדבקים אליו והשמוליתיות הבית־שאנית שלו לא מניחה לו להוריד אותם מעליו ברגע הנכון.

לא מוכן לאכול צפרדעים

בסוף השבוע שעבר הגיע ארצה בבהילות אשר וינר, לשעבר מנכ"ל משרד השיכון. וינר עושה בלונדון זה חודשים אחדים כראש שליחי עליה. לוי זימן אותו לירושלים והציע לו לחזור ולכהן כמנכ"ל המשרד. אני עומד להעיף את כולם, אמר לוי, ואני רוצה שתחזור ותעשה סדר במשרד.

וינר היה מנכ"ל במשך שבע שנים, ואומרים שהיה מעולה. רסיסי השערוריות שפקדו באחרונה את משרד השיכון הגיעו אליו עד לונדון. וינר אמר 'לא' ללוי, ושב אמש ללונדון. אחרי כל השנים במערכת המטולטלת הזו, הוא לא מוכן להתנדב לאכול צפרדעים.

זה היה ביום חמישי לפנות ערב. שעות ספורות אחר־כך צלצל לוי לביתו של שלמה שטנר, מנכ"ל "שיכון ופיתוח", והודיע לו שהוא עומד לפטרו. אותה עת כבר ידע כתב קול ישראל, אריה סלמן, על שורת ההדחות הצפוייה. הוא איתר את ששון שילה, מנכ"ל משרד השיכון, במלון 'דמרה' בירושלים. באותו בוקר קם שילה משבעת ימי האבל על מות אמו. האם זה נכון, שאל סלמן, שהודחת מתפקידך? שילה היה בהלם. כעבור שעה צלצל השר לששון, ובשיחה קצרה הבהיר לו שמקץ חודשים ספורים כמנכ"ל המשרד, תמה כהונתו.

לפני שבועיים, אחרי קרע עמוק, נערכה בקפה "הבימה" פגישת פיוס בין ח"כ מיכה רייסר, מראשי מחנה לוי ודוד מור, איש מחנה לוי, יו"ר "שיכון ופיתוח". אחרי שהתחבקו לתשואות הנוכחים, רייסר אמר לו: לדעתי אתה צריך ללכת. ומור ענה: תתפלא לשמוע, אבל זה בדיוק מה שאני מתכוון לעשות. מור נמצא אמנם רק בראשית דרכו הפוליטית, אבל את המשחק כבר למד. האיתות של רייסר היה ברור, ונועד לאפשר לו פתח מילוט מכובד. מי שראה את מור ביום שני בערב בטלוויזיה, יודע שלא כך נראה אדם שמתפטר מרצונו.

קצה נפשו בסחי העסקנות

צלע אחרונה ברביעו ההדחות, יצחק רגב, לשעבר עוזרו של השר. רגב דאג לעצמו לשטח צניחה פחות הררי משל האחרים, שכן הנפילה אינה כה כואבת. לפי רגב, לפני ארבעה חודשים ביקש לעבור לחיפה מטעמים גיאוגרפיים. בראשית השבוע מונה למנהל מחוז הצפון במשרד השיכון. לוי, במקום להגלות את עוזרו לסנט הלנה, כועס בוהם כל־כך גבוה, שבניגוד לכל הגיון הם מגיעים לעמדות בעלות השפעה. כך היה עם אבנר סרוסי שעמד להתמנות לפני כשנתיים למנכ"ל־החברה לפיתוח לוד־רמלה ולפני כחודשיים כסמנכ"ל "שיכון ופיתוח". וכך גם התגלגל רגב למחוז הצפון. בקרוב יגיעו ריקושטים מהסניף החיפאי של חרות. היכן שרגב נמצא, מגיעות גם הצרות.

המהלך של לוי בושל כבר לפני שבועות אחדים. רייסר, נאמנו הקרוב, שיחק עד לפני חודש בברוגז. במצודה ובסביבותיה פוחו שמועות כאילו קצה נפשו של רייסר בסחי העסקנות, ואולי יילך למחנה שמיר, ואולי נתגלע סכסוך בינו לבין לוי. רייסר שתק, אך בפגישת סולחה עם השר אמר: "באתי לתנועת חרות כדי להתמודד מול מפא"י, ופתאום מצאתי את עצמי נתון במאבקים פנימיים בתנועה, ובמלחמות בתוך המחנה. לזה אני לא מוכן בשום פנים". היה ברור שדרוש נקיון יסודי במערכת השיכון, ואת העבודה צריך לעשות אך ורק השר.

האולטימטום היה מרומז. או שתעיף את גלריית הכוכבים שסביבך, או שתאבד תמיכת ראשי המחנה שלך. באמצע השבוע שעבר עלו לרגל ללשכתו של לוי עשרות אנשים, עסקני חרות, אנשי משרדו, מועמדים אפשריים. לוי שמע אותם גם בשבת בבית־שאן, אחר־כך התנתק מכולם, הסתגר כדרכו וקיבל את ההחלטות בעצמו. ההדחות בוצעו בסוף השבוע שעבר, וימים אחדים לאחריהן החלה סחרחורת איוש המישרות הפנויות.

רייסר אומר 'היערכות מחודשת', לוי בשיחות מקורבים אמר 'עריפות', שילה אמר 'הדחה', רגב אמר 'העברה', שטנר אמר 'פיטורין' ומור אומר 'התפטרות'. "אם ממילא צריך לעשות ניתוח" כך רייסר, "עדיף לנתח את כל האיברים בבת אחת. אחרת פותחים את הבטן, מנתחים כליות, סוגרים. פותחים, מנתחים את כבד, סוגרים. פותחים, מטפלים בפוטיק, סוגרים".

זנוחים ודפוקים ומעט מנצחים

אחרי הניתוח, יש שפופים, יש מאוכזבים, יש זנוחים ודפוקים, ומעט מאוד מנצחים. התקשורת חוגגת, יריבים במחנות האחרים אינם מסתירים את שמחתם, המשרד תוסס ומתקשה לתפקד. המינויים החדשים הצפויים מעוררים עצבנות במערכת.

יום שלישי בצהריים, משרד השיכון בשייח ג'ארח. עיר לבנה, קור אימים, עננים כבדים, ובחזית בניין האבן תמונות מחיי משרד ממשלתי. אחת וולבו מבהיקה 87' בחנייה: אחר שובת רעב, פניו מציצות מתוך דובון רכוס והוא מזמזם את ישכבנו על מכסה מנוע של אופל ירוקה: אחר שחושב שמגיעה לו דירה שואג במסדרונות: במעלה המדרגות מטפס ריח תבשילי המזנון ונעצר בקומה השלישית, קומת השר. שם, שקט כמו בספריה הלאומית.

איפה המנכ"ל? היה מנכ"ל. איפה העוזר? היה עוזר. שילה ורגב יריבים מושבעים. הראשון תא"ל במיל., השני אלוף פיצויי פינוי סיני. שילה חשב שמשרד השיכון זה אוגדה, רגב חשב שזו מכבסה כמו זו שניהל באל־עריש. וכך, על קרקע של שנאה, תחרות וצרות עין, צמחו סיפורים על אונס, שמן הסתם ימצאו את דרכם לבית־המשפט.

באחת בצהריים חולפים בכירי המשרד במסדרון ומסננים בשקט 'זה עמוס', 'אני ידעתי שזה יהיה עמוס'. בחדרו של לוי נפלה ההכרעה למנות את עמוס אונגר, לשעבר מנכ"ל 'החברה לפיתוח הרובע היהודי', איש תנועת החרות – למנכ"ל משרד השיכון.

לוי החל מתופף בעצבנות

לתפקיד הזה הועלו שמות נוספים מתוך אנשי משרד השיכון, ובהם גם איתן סורוקה ואמנון אשורי. מספרים שסורוקה היה דווקא בעל סיכויים טובים, אלמלא הנאום שלו במסיבת הפרידה לאשר וינר. בנוכחות כל ראשי ענף הבנייה, ראשי רשויות מקומיות, ח"כים ופקידים בכירים במשרד השיכון – אמר סורוקה לוינר משפט בנוסח 'אתה היית ענף הבנייה'. לוי החל מתופף בעצבנות על מפת השולחן, וכשעלה לדבר אחזה באולם תחושת אי נוחות. הניואנסים במילותיו של לוי היו ברורים. המשרד, כך השתמע מדבריו, לא התחיל עם בואו של וינר ולא נגמר עם לכתו. אחר־כך היה קוקטייל ו'מקהלת השומרון' פצחה בזמר עברי, אבל סורוקה נשאר בחוץ.

מיכה רייסר המציא את דוד מור, ורייסר גם מחק אותו מהמפה, לפחות לפי שעה. במערכת הבחירות האחרונה רץ רייסר בין כולם, וביקש שיצביעו עבורו ועבור מור, עיסקת חבילה. מור הבא בתור לכנסת ברשימת חרות. אם מישהו מת, חוצה את הכביש למפלגה אחרת או, לא עלינו, מתפטר – מור ישבע אמונים לכנסת ישראל. רייסר: "לא ידעתי שעומדים להטיס אותו. בנסיבות שהיו, טוב עשה שהטיס את עצמו. הוא קיבל את כל הסיפור קשה, ואני מודה שלא בחדווה ורינה עמד על כך שיתפטר".

ביום שני בערב התקיים בלשכת השר 'פורום לוי' (רייסר, מיכאל קליינר, יהושע מצא, יעקב שמאי, עובדיה עלי, עמל נאסר אדרין, חיים קופמן, אליהו בן־אלישר, מיקי מנדלבליט, אריה קרמר, דוד אפל, דוד מור ונסים אבולוף). מספרים שהיה קשה מאוד לשכנע את מור שלא יקלקל את ההצגה. מור לא רצה לבוא, אבל זה היה מתפרש כאילו מתכרסמת נאמנותו ללוי, והרי אם התפטר, אין לו שום סיבה לכעוס על לוי.

טרזן במטוס לביא

עד יום ה', הוצעו למור שני תפקידים חלופיים. יו"ר מועצת המנהלים של 'החברה לפיתוח הרובע היהודי' במקום נסים אבולוף שהיה אמור לרשת את מור בשו"פ. מור נעלב ודחה את ההצעה. "זורקים לי איזה עצם כתושה", אמר לחבריו, "כשעה שאני רגיל לאכול במסעדות הכי טובות בעיר". רייסר הציע לו לשמש מ"מ יו"ר אגף הארגון בתנועה, ובבוא העת להחליף כיו"ר. מור לא התלהב. לפי רייסר, במוזרוצו של מור לכנסת, הג'וב הזה יותר

(המשך בעמוד 22)

נגוע

חץ מסילבי קשת

• שמירה על שגרירות איטליה בביירות: הדיפלומטים – חיילים של ממשלותיהם בחזית מטורפת

מי שינסה לעקוב ולמנות את השערוריות האחרונות, ייתקף סחרחורת, אובדן הזיכרון, רעד וחרדה.

סקנדל נושך בעקבו של סקנדל, מבלי שניתן לנשום בין הגילויים. נדמה כי המדינה הזאת, כמו באיירס, איבדה כמעט את כל המערכת החיסונית שלה, והכל נגוע.

לך ואל תהיה פאראנואיד בסביבה כזאת. בתחושה מפחידה שאדם מפוקפק אחד, יכול לקנות מפלגה, להכתיר ראש ממשלה. גם אם זה סוחר קרקעות בשטחים או נוכל פיננסי.

פאראנואיד מוכן כבר להאמין לגרוע ביותר.

לעיסקות סיבוביות כ"תרומה", להצעות שאי אפשר לסרב להן. לסיפור שמרכזו המערך בוועדת הכספים של הכנסת, זה שרצה להיות נגיד בנק ישראל, משכיר את עצמו לבלאס. ארלי, אולי, כשר, אבל מסריח, בטח. והוא שייך למועדון מתרחב והולך של ח"כים מימין ומשמאל הזוכים בקליינטים שמנים בגלל חברותם בוועדה המתאימה. והם, יחד עם השרים, תוך שהם גוזרים גזירות עלינו, מנפחים את משכורתם.

והכל משתלב באוליגרכיה הרקובה והסוכנות הרקובה, והמערך מתקוטט עם הליכוד במיטה המשותפת הנגועה, ויחד הם עושים בושות במדיניות הפנים והחוץ.

במבט לאחור, נראה, פתאום, אהרון אבוחצירא כצדיק הדור.

●

השעון של המדינה

את היד של המדינה והפנטסיה של המדינה בחדשות, החליף השעון של המדינה שעל ידו (השמאלית) של שמעון פרס. ואפשר להניח בביטחה, שבשביל אתנחתא קומית, כל הבדיחות של השבוע יסובו סביב המלה שעון.

שמעון פרס, כשובו ארצה, נראה נרגז, כאשר אישר מה שרבים קיוו שיכחישו: מר בלאס אכן נתן לי שעון יד במתנה. אני לא רואה בזאת שום פשע.

הוא הסביר את קבלתו, כמתנת יום הולדת. אפשר אולי עוד להבין דבר כזה, אילו היה בלאס ידידו הקרוב. אולם הוא הרי בעצמו טוען שראה אותו פעם־פעמיים. תודו, שפרס הוא אדם מאוד דמוקרטי. רק מכיר אדם עשיר, וכבר הוא מזמינו לארוחת ערב הבייתה. יש לו גם חוש אסתטי. מיד הוא מבחין בשעון ואומר שהוא יפה, ומקבל אותו, בקלות הבלתי נסבלת של החיים הטובים.

שונא־מתנות־יחייה, זה בשביל פקידים קטנים.

●

אני לא ארשה!

בשידור "כניסה חופשית" ראינו לעינינו הנדהמות את דולצ'ין האחר. לא עוד האיש הנינוח, החייכני, זה שלא יודע, ולא רוצה לדעת בעניין יפת ומרעיו, כי אם אריה שואג, מתפרץ ונרגש.

"אני לא אתן שידברו כך על הציונות" שיסע את אלה שביקרו את המרכז הדינוזאורי האנכרוניסטי המנופח והמושחת הזה.

לא חשוב שבין אלה שתקפו את הסוכנות היו כאלה שינקו מפטמותיה בעבר. גם כמה מהח"כים שיצאו נגדה בשידור, נסעו לא פעם בשליחותה.

●

למה הם נשארים?

כל סכומי העתק שמקבלים האורחים הזרים הנמצאים עדיין בלבנון – כ־8000 במספר – עוד לא מסבירים לי מדוע, אחרי כל החטיפות, הם עוד נשארים שם. במקרים רבים עם משפחותיהם.

לא מדובר בדיפלומטים, שהם חיילים של ממשלותיהם בחזית המטורפת הזאת. זהו סיכון בטוח שהאזרחים האלה נוטלים על עצמם. האם כל אחד מהם חושב שלו זה לא יקרה? האם הם הרפתקנים, המשחקים רולטה רוסית עם חייהם?

לך תבין.

●

יום בחיי דפוקי קלארין

בערת הייתי גם זקנתי, וטרם הבנתי את אלה הרוצים להתגורר בקומות גבוהות.

אני מרגישה כמו אותו הענק המיתולוגי, אנטאאוס, שכל עוד יכול היה לגעת באדמה, היה בלתי מנוצח. מהמגע אתה, שאב את כוחו. הוא נהרג על ידי הרקולס, שהרים אותו, ובאוויר חנק אותו.

יש לי זוג חברים, דפוקי חברת "קלארין". שנים חסכו כסף כדי לקנות דירה גבוהה באחד מהמגדלים שלהם. כשהחברה פשטה את הרגל, נאלצו לעזוב את דירתם, אחרי שמכרוה. הם החליטו להסתכן, לעבור לבית הבלתי־גמור.

מתוך 56 הדירות, רק 12 מאויישות. הדיירים מיטלטלים בין כונס הנכסים ובעל הקרקע. למרות שכבר שילמו את המחיר המלא לדירותיהם, ייאלצו להוסיף מכספם להשלמת הבניין. אומנם הוא מקושט באולם כניסה ושיש ואמור להיות בו שוער, אולם כיוון שהחשמל שניתן להם הוא במשורה אין הם יכולים להשתמש במעליות, והם עולים במדרגות האחוריות, שכבר נראות כמו בסלאם. הגג דולף, המרזבים סתומים, ועל הקירות כבר פורחות הסטוריות.

בקיץ סירבתי באדיבות להזמנה לבקרם. השבוע, כבעלי ג'ונגל, עליתי, מתנשפת, רק כדי למצוא אותם מטלפנים בפראות ל־44 הדיירים שטרם נכנסו, כדי לתאם את פעולתם.

אצלם, כמו אצל האחרים, פועלת הסיסמה של גברת צ'יבוטרו: חשמל, לא בבת־אחת. אומנם בתוכנית יש קירור וחימום מרכזי, אבל אם הם מפעילים 'תנור' אחד יותר מדי, הפקקים קופצים לכל הבית.

יום בחייהם, זה לקום בבוקר עם רשימה מפורטת של כל קנייה, כל פעולה. אם חלילה שוכחים משהו בבית, צריך לטפס שוב את כל הקומות. שום שליח לא מוכן להעלות מעל לקומה הרביעית קניות מהסופרמרקט. הם קונים את המזון הנחוץ ביותר רק לאותו יום. ביום ששי, אם סוחבים רק את עתוני הבוקר והערב וכמה תפוזים – הם בצרות.

הם טוענים שהם עוד בני מזל. שכנה בקומה גבוהה יותר, היא אם לשני תינוקות, שאותם היא נושאת על ידיה. שום שמרטפית לא מוכנה לבוא לשם. שכן אחר, שהתמוטטות החברה גרמה לו התקף לב, לא יכול השבוע לחזור מבית־החולים הביתה. שכן אחר, חטף אירוע מוחי, ומאז שובו משיקום – הוא גר בקומה גבוהה יחסית – ואין הוא יכול לצאת מן הבית.

אני משתאה לחוש ההומור שלהם, שהם נאחזים בו כבקש אחרון: "אומנם אנחנו רמים בעניין הורדת פח־האשפה, אבל כל העניין שיפר את חיי הנישואין שלנו, אנחנו מגיעים זה לזו בפעימות לב ודיגושים".

דפי רפיד
מדריכי הטלפון המסווגים

במשכנו החדש והמרווח
רח' בן־גוריון פינת רח' ארלוזורוב (בית אלבה)
הרצליה
אנו מודים לכל מברכינו
ושמחים להזמין את כל לקוחותינו,
ידידינו וכל הבאים עמנו בקשרי מסחר
לפתיחת המשרד החדש ולהרמת כוסית "לחיים"
במעמד ראש עירית הרצליה מר אלי לנדאו
ביום ראשון 1.2.87 בשעה 16.00 במשכננו החדש.
תודה רבה לכולכם!!

הרצליה, רמת־השרון,
רעננה, כפר־סבא,
הוד־השרון, חולון, בת־ים
ראשון־לציון, רחובות,
יבנה, נס ציונה.

לכל צוות "דפי רפיד"
זר ברכות
לוטוס אלקטרוניקה בע"מ
תעשיית תוכנה ומערכות למחשב
רח' כצנלסון 89 גבעתיים
טל. 03-727838

לכל צוות "דפי רפיד"
כה לחי!!
"מטבחי זיו"
רח' סוקולוב 89 רמה"ש
רח' בן יהודה 114 ת"א
טל. 03-491689
טל. 03-236073

לכל צוות "דפי רפיד"
מיטב הברכות והאיחולים
"פל־רון"
שרותי אלקטרוניקה
גבעת שאול 24 ירושלים
טל. 02-628181

לכל צוות "דפי רפיד"
מיטב הברכות
אבי — שרותי אינסטלציה וזהדים
רח' ארלוזורוב 10 הרצליה
טל. 052-554678
שד' ביאליק 48 רמת־השרון
טל. 03-498428

לרפיד
שגיא
פרסום והפקות בע"מ
אחוזה 82 רעננה
052-454064 052-32550

לצוות "דפי רפיד"
ברכות ואיחולים
במשכנכם החדש
"גל־אור" בע"מ
חברת שירות לתיקון מקררים
ומכונות כביסה
רח' הס 34 הרצליה
טל. 052-542777-8-9

לעובדי "דפי רפיד"
מלוא הטנא ברכות
"יבניר" —
חברה למסחר בע"מ
רח' חמרד 29 תל־אביב
טל. 03-651485

לצוות "דפי רפיד"
הצלחה במשכנכם החדש
"שמים ירוקים"
עיצוב וביצוע צמחיה
בכל חלקי הארץ
רח' הירקון 319 ת"א
טל. 03-440866

לצוות "דפי רפיד"
תמיד קדימה
"גרפיס" —
גרפיס בע"מ
צרכי משרד, גרפיקה
ומחשבים אישיים
רח' סוקולוב 60, הרצליה
טל. 052-540713

ל"דפי רפיד"
ברכות ואיחולים
סובארו הרצליה
מכוניות חדשות ומשומשות
שרות אדיב
סוקולוב 48 הרצליה
טל. 052-540786

לצוות "דפי רפיד"
מלוא הטנא ברכות
"סולניר" בע"מ —
שווק נייר
רח' קבוץ גלויות 24 ת"א
טל. 03-812856

לצוות "דפי רפיד"
הרבה הרבה ברכות
במשכנכם החדש
"סונול" הרצליה
א. ליבסטר ובנו בע"מ
שד' שבעת הכוכבים, הרצליה
טל. 052-551362

ל"דפי רפיד"
הרבה הצלחה
במשכן החדש
חלבני ויטוריו
"מאייר" — בגדי ילדים
רח' סוקולוב 57 חולון
טל. 03-849842

לחברנו איציק
ולכל צוות "דפי רפיד"
הרבה ברכות והצלחה
מירה ומנחם דידנר
וכל בית "שבע"
שבועון באר־שבע/הנגב
טל. 057-39593

לכל צוות "דפי רפיד"
תמיד אתכם קדימה
צוות פרסומאים בע"מ
• פרסום וקידום מכירות
• עיצוב גרפי
• צילום פרסומת ותעשיה

לאיציק ולצוות "דפי רפיד"
אתכם יחד קדימה!!!
אבי לנגר — מעצב פנים
בתים חנויות, משרדים, תצוגות ותערוכות
רח' אהרונוביץ 3 כפר־סבא
טל. 052-20139
איתורית 03-248117 מנוי 2736

לכל צוות "דפי רפיד"
ברכות ואיחולים במשכנכם החדש
מנחם גולן
וצוות "שבת שרון"
(שרון תקשורת בע"מ)
רח' סוקולוב 51 רמה"ש
טל. 03-483516

לאיציק
ולצוות "דפי רפיד"
מלוא הטנא ברכות
רטפון
ratfon IMPORT LTD.
שד' יהודית 35 ת"א, טלפון 03-255302

לצוות "דפי רפיד"
איחולינו הלבביים
עובדי חב' אלבז
מכונות לעיבוד מתכת בע"מ
טל. 052-545223

לידידי איציק
ולכל צוות "דפי רפיד"
הרבה ברכות והצלחה
דניש — חב' לרהיטים
ג'קי כהן
סניף באר־שבע

משתתפים בברכות – ש.ל. פרסומאים — משרד הפרסום ברמת השרון,
רח' סוקולוב 42 (פינת אורבוך 1) רמת־השרון, טל. 03-492281, 03-495136, 03-493084

מאחורי הקלעים: כך נבחרו חברי הדירקטוריון ויו"ר בנק לאומי

זנבר: אינני קשוח; דולצין: פה זה לא בנק הפועלים

חברי מועצת „אוצר התיישבות היהודים": מימין, עו"ד דב מילמן, פרופ' הנס קלינגהופר וראובן הכט (צילום: מיכאל קרמר)

מאת שלמה נקדימון

אלמלא טירבו, יתכן מאוד שיו"ר מועצת המנהלים של בנק לאומי היה אדם שרמותו איננה שנויה במחלוקת. זה היה יכול להיות רמטכ"ל צה"ל לשעבר, צבי צור, וזה היה יכול להיות מפקד חיל האוויר לשעבר, דן טולקובסקי. על יושרם הציבורי לא נמתחה עד כה כל ביקורת, והם גם רכשו מוניטין בתחום הכלכלה. כל אחד מהשניים, מסיבות השמורות עמו, דחה את ההצעה.

לראש הממשלה ולממלא מקומו, היו מועמדים משלהם לכהונת היו"ר. יצחק שמיר הציע את איש הכלכלה והח"כ לשעבר, זלמן שובל, שבשעתו נימנה עם מנהיגי רפ"י, המפלגה שייסד פרס. אבל שמעון פרס העדיף דווקא את מועמדותו של חבר מפלגת העבודה, נגיד בנק ישראל לשעבר, משה זנבר. במציאות, שמיר ופרס לא נאבקו יותר מדי למען מועמדיהם. זנבר נכלל אומנם ברשימה הסופית של בעלי הסיכויים הטובים לכהונת הנגיד, כאשר לצידו הופיעו השמות הבאים: פרופ' חיים בן־שחר, לשעבר מועמד מפלגת העבודה לכהונת שר האוצר, והפרופ' צבי זוסמן ואליעזר שפר – שניהם סגני נגיד בנק ישראל לשעבר – וד"ר מאיר חת.

מומחיות „רעיונית"

מדוע נבחר דווקא חת?

מועמדותם של זוסמן ושפר לא נתקבלה, משום שהכל העירו, כי מומחיותם מעוגנת יותר בתחום העיוני.

בן־שחר וחת מוכרים, כאחד, בדו"ח בייסקי, אך גילו ומצאו שהתוצאות כלפי חת פחות קשות מאלה ש„נתכבד" בהן בן־שחר.

ואילו כלפי זנבר טענו: אין הוכחה כי יתמיד בתפקידו. הוא מרבה להתפטר, ורק באחרונה פרש מכהונת יו"ר מועצת המנהלים של „סולל בונה". לבד מכך, הוא ידוע בקשיחותו כלפי הנתונים למרותו, ובמוסד כמו בנק לאומי זקוקים ל„בעלי גישה דיפלומטית".

וכך נותר חת.

ההכרעה היתה בידי חמישה מתוך למעלה מעשרים חברי „אוצר התיישבות היהודים": אריה דולצין (המרכז הליברלי), עקיבא לוינסקי (מפלגת העבודה), עו"ד דב מילמן (תנועת החרות), עו"ד דב ברוילי (ליברלים), ועו"ד צבי קלמנטינובסקי (העבודה). החמישה זו עשתה את מלאכת המיון של היו"ר ו־11 חברי הדירקטוריון מתוך רשימה של כ־50 מועמדים. הרשימה גופתה לכדי 19 שמות, שמתוכם נבחרו תריסר. כל ה־12 זכו לתמיכה פה אחד של כל החמישה.

כל חמשת המועמדים לכהונת היו"ר הוזמנו להופיע בפני ועדת החמישה. משה זנבר, למשל, ניסה לדחות את הטענות כלפיו. הוא הציג בפניהם את רשימת הבכירים שהיו כפופים לו בכהונותיו הקודמות, על מנת שיבדקו, האם אומנם הוא „בוס" קשוח. אחד שילה, ששימש כמנכ"ל „סולל בונה" תחת זנבר, אף טילפן ללוינסקי כדי להכחיש את תכונת הקשיחות המיוחסת לזנבר. „לוינסקי לא הביא את המידע הזה ל'חמישה', והם גם לא שאלו את האישים ברשימה שהגשתי", קובל זנבר. „עקיבא (לוינסקי) הבטיח לשמעון (פרס) לפעול למינויי, וזה נשאר בגדר הבטחה. לוינסקי היה נייטרלי", מאשים זנבר.

אופי מעולה

דולצין גילה התנגדות חריפה הן למועמדותו של זנבר, והן למועמדותם של אחרים לדירקטוריון. לא אכפת שבנק לאומי יהיה בנק פועלים שני, והמשל, כל בנק ואופיו. מאז ומתמיד היה הרכב הדירקטוריון של בנק לאומי בעל גוון „אזרחי". לפי לוינסקי, כשם שהרכב הדירקטוריון של בנק הפועלים הוא כשמו, וכשם שבבנק המזרחי ניתן לראות שותף אנשי חרות ועבודה, כך לבנק לאומי יש אופי משלו".

דולצין ולוינסקי, המצטאים באגפים טורים של המפה הפוליטית, אומרים כאחד: „מראש היה מקובל עלינו שאין המדובר בבחירת לשכה של מפלגה כלשהי. בראש ובראשונה, בנק בנוי על אמון. בנק ישראל הוציא הנחיות כיצד יש לבחור דירקטוריון של בנק. הרכב זה צריך להיות מגוון ולכלול נציגים של סקטורים שונים במשק. הרשימה שלנו כללה אישים מן השורה הראשונה, אלא שנגיד בנק ישראל והמפקחת על הבנקים, לא אישרו אותם, מאחר והם חברים בדירקטוריונים של בנקים אחרים. 'אל תהרסו לנו בנקים אחרים', הורו לנו".

וכך יצא, שרואה־החשבון יחזקאל פלומין הוא היחיד מקרב חברי הדירקטוריון של בנק לאומי, שהוא גם חבר בדירקטוריון של בנק אחר (הבינלאומי), לאחר שקיבל היתר מהמפקחת על הבנקים. פלומין גם גבר על מועמד אחר, חבר לשכת רואי־החשבון.

פלומין היה מומלצו של דולצין. פלומין הוא מקצוען בתחומו, אך גם דמות פוליטית ידועה: בעבר היה ח"כ וסגן שר אוצר (של שמחה ארליך ז"ל). דולצין ופלומין היו בין מייסדי „המרכז הליברלי" –קבוצת אישים שפרשה מהמפלגה הליברלית שבליכוד. כאשר טילפן שר האוצר, משה נסים, לדולצין, וביקש שבדירקטוריון יהיו גם נציגים לליברלים, הצביע דולצין על פלומין.

הגיב נסים: „פלומין כבר איננו ליברלי".
דולצין: „...אבל יש לך את גדעון מקוב..."

שר האוצר אומנם לא היה חייב לדעת מי זה מקוב, אבל הלה שימש בעבר יו"ר הדירקטוריון של בנק החקלאות, וכיום הוא מנהל אגודת „פרדס", בעלת אוריינטציה משקית־ליברלית. נסים הציע מועמד נוסף, חבר מרכזי במפלגה הליברלית, אך ועדת החמישה לא נענתה.

מיהם החברים

למעשה, מוסדות המפלגות לא היו מעורבים באורח פורמלי בבחירת חברי הדירקטוריון. במפלגת העבודה היו קשורים בנושא יו"ר המפלגה שמעון פרס, המנכ"ל עוזי ברעם וגזבר הסוכנות עקיבא לוינסקי; בחרות – מנהיג הליכוד יצחק שמיר, אחרים משרי הליכוד, יו"ר מזכירות חרות, יורם ארידור, דב מילמן, לשעבר ח"כ המפלגה ושגרירה בפורטוגל, חבר „אוצר התיישבות היהודים", ודב ברוילי – חברי ועדת החמישה.

וכך נקבעה לבסוף החלוקה של 11 חברי הדירקטוריון:

● ליברלים:
יהושע פורר, לשעבר מנכ"ל משרד המסחר והתעשיה. (למשל, הומלץ על ידי השר פת).
גדעון מקוב, נציג החקלאות הפרטית.
יחזקאל פלומין, נציג רואי החשבון.

● חרות:
נחמן פרל, שהתמחה בפיקוח ציבורי בתוקף היותו יו"ר מועצת המנהלים של „אל על", וכן כאיש ענף היהלומים.
עו"ד מנחם ברגר, יו"ר לשכת עורכי הדין, כנציג עורכי הדין. (מולו, הוצעו כעשרה עורכי דין).

● מפלגת העבודה:
אלישע שחמון, נציג התעשיה הפרטית (מנכ"ל חברת מוטורולה), כאשר מולו ניצבה נבחרת של תעשיינים מצליחים מענפים שונים, במיגזור הפרטי והציבורי. (שחמון הומלץ על ידי שמעון פרס).
אריה שחר, מנכ"ל מפעלי ים המלח.
פרופ' שמעון שיטרית, איש הפקולטה למשפטים באוניברסיטה העברית, ירושלים. (קיבל את ההודעה על בחירתו מפי עקיבא לוינסקי).
עודד וינקלר, נציג התעשיה הקיבוצית.

● הבלתי מזוהים:
פרופ' צבי זוסמן, לשעבר סגן נגיד בנק ישראל, נציג האקדמיה.
מרדכי יונה, סגן נשיא מרכז הקבלנים. גם העבודה וגם הליכוד טוענים ל„חזקה" על הקבלן הירושלמי, שגבר על מועמד אחר מטעם הקבלנים. בשל מועמדות זו, ירדה מסדר היום בחירתו הכמעט ודאית של אחד מהנודעים בקרב ראשי עיירות הפיתוח – מיגזר שאינו מיוצג בדירקטוריון. ואולם, דולצין ועמיתיו גאים בכך, שזו הפעם הראשונה נבחרו לדירקטוריון זה שלושה נציגי עדות: מרדכי יונה, אלישע שחמון ושמעון שיטרית. למוצא העדתי היה מרכיב מסויים בבחירתם.

הקיבוצניק פרש

ברגע האחרון ארעו שני משברים ששיבשו את שמחת הבחירה. לאחר שנחשפה בטרם עת מועמדותו של ד"ר חת, תקף עתון „הארץ" בחריפות רבה את המינוי, בעקבות דו"ח בייסקי. גם נדמה היה כי חלה נסיגה כלשהי אצל נגיד בנק ישראל והמפקחת על הבנקים, שדולצין העביר לאישורם את שמות כל המועמדים. דולצין נבהל משהו, וכינס את ועדת החמישה לדיון מחודש במינוי של חת. אך בדיון זה חזרו ואישרו את מועמדות חת.

לעומת זאת החליט נציג התעשיה הקיבוצית, עודד וינקלר, שלא לקבל את המינוי. וינקלר, חבר קיבוץ חצרים, הקדיש את סוף השבוע שעבר להתייעצות עם חבריו בקיבוצו, בו מתגורר גם מזכיר התק"ם, אהרון ידלין.

וכך דיווח וינקלר למזכירות התק"ם: „רציתי להתייעץ עם חברי בקיבוץ ובתנועה. לאחר בחינה מעמיקה של העניין על כל היבטיו, הגעתי למסקנה, שלא אשתתף. צפיתי במשדר 'מבט' שתיאר ביום שישי בערב את השקלא וטריא שכללה בחישה של המערכת הפוליטית, ולזה לא הייתי מוכן. אני עצמי אינני פעיל פוליטי". הוא אפילו העניק מעצתו ליו"ר החדש: „מאיר חת הוא ידידי האישי ואני מאמין בכישוריו וביושרו. אך אם היה שואל לדעתי, הייתי מייעץ לו כיום שלא להציג את מועמדותו".

וכך ברוב של שבעה, נגד אחד (מזכיר ההסתדרות לשעבר, אהרון בקר) ושני נמנעים (פרופ' הנס קלינגהופר, שגרס כי מבחינה חוקית רק אסיפת בעלי המניות זכאים לבחור בדירקטוריון; הנציג הדתי, משה מושקוביץ, שמחה על שבין חברי הדירקטוריון אין אף נציג דתי למרות שהוצע כזה) נבחר היו"ר החדש.

פולגת
רשת חנויות
CARRERA
מכירת סוף העונה
20% הנחה על כל המוצרים
אופנת פולגת
CARRERA
ונעלי CARRERA
בגד־עיר
20%-40% הנחה

גאולה כהן / לקרוא לדברים בשמם

מסעות פרס הראשון

להשתכר אל השלום – מה גדול מזה!
להשתכר ממשא ומתן על השלום – אין מסוכן מזה!
ואכן מסעו האחרון של פרס קירב אלינו לא את השלום, אלא את הסכנות.

★

שנת 1986 – השנה שהכריז עליה שמעון פרס במצרים כ"שנת השלום" – אמנם כבר יצאה מן העולם, ואפילו ראש הממשלה, כל שכן ממלא מקום ראש ממשלה, לא יכול לעצור את העולם ולהכריז לשנת 1987: "במטותא ממך, המתיני קט! אני מחכה לשלום שיבוא, הוא מוכרח להגיע בכל רגע, הלא אפילו כבר קבעתי לו בלוח שלי תאריך... הנה, הוא אוטו־טוט מגיע... נדמה לי אפילו שאני גם שומע קולות... אז אנא בטובך, חכי קצת בצד, ועצרי".

★

או אולי מוטב לומר, לו, למר פרס: אנא בטובך – חכה קצת בצד, עצור!

לא, לא ממסע הגעגועים, החלומות והשאיפה שלך לשלום. כל שעה טובה לרצות שלום; אבל גם פוליטיקאי בן־יומו יאמר לך שמו"מ לשלום דורש שעה משלו.

רק לא אצל פרס. לפרס כל שעה טובה גם למו"מ לשלום: כשכל העולם נגדנו – יאמר פרס: וזהי בדיוק שעת הכושר למו"מ – הלא כל העולם נגדנו... כשכל העולם בעדנו – יאמר פרס: וזהי בדיוק שעת הכושר למו"מ – הלא כל העולם בעדנו... כשכל העולם נכנע לטירור – וזהי השעה; כשכל העולם נלחם בטירור – וזהי השעה... כשחוסיין התחבק בשעתו עם אש"ף – זוהי בדיוק השעה! כשחוסיין נפרד ברוגזה מאש"ף – וזהי בדיוק השעה...

★

אין ספק, שאיפת השלום הזו היא אידיאה טבועה בעצמותינו מרגע לידתו של העם הזה כעם הנביאים – גם בעצמותיו של שמעון פרס; ואני דוחה מכל וכל את כל הלשונות הרעות שמייחסות לו שיקולים זרים.

"חכה לו – לשלום – בכל רגע שיבוא" – זה אצל פרס מאד יהודי, מאד משיחי, אבל זה יכול להיות גם מאד אמיתי בתנאי אחד:

לא להחליף את המשיח בחמורו של משיח.

★

אם מותר לי סטיה אישית קלה: אולי תמיד, כשמישהו דופק על הדלת, דופק לי משהו גם בלב ואני ממהרת לפתוח בתקוה – אולי זה, הוא, המשיח? אבל, כשאני פותחת ורואה בפתח את החלבן – לא, אני לא ממהרת ליפול על צווארו ואומרת לו: ברוך באך, מר, חיכיתי לך אלפיים שנה... לא, אני ממהרת למטבח, נוטלת את כד החלב, ואומרת לו: שתי אונקיות חלב בבקשה... וכשהוא הולך ואני נועלת את הדלת אחריו – לא, אני לא מתייאשת, אני שוב מחכה באותה עוצמה, אבל בלי עצימת עיניים.

★

עיניו של פרס אינן פקוחות גם כשהוא נושא משא שלום בירושלים, אבל כשהוא יוצא למסעות השלום שלו למדינות העולם – עיניו, מעוצם ההשתוקקות, עצומות.

האם זה בבחינת חשד בכשרים כשנדמה לי שכל אימת שפרס מציב את רגלו על כבש המטוס, ועוד לפני שהמטוס ממריא – ראשו של פרס כבר בעננים והוא מנתק עצמו לא רק מהאדמה אלא גם מהמציאות?

בירושלים פרס עוד "גימגם": "פורום בינלאומי" – בחו"ל, הוא כבר שר: "ועידה בינלאומית"; בירושלים הוא עוד הסביר את "הקפאת ההתנחלויות" בשל "מצוקה תקציבית" – בחו"ל, הוא כבר התלהב: הקפאת ההתנחלויות לשמה; בירושלים, עוד דיבר בקול ענות חלושה על "פלשתינאים אותנטיים" – בחו"ל, הכשיר למו"מ גם פלשתינאים ש"דעתם אינה מקובלת עלינו" (שלושה ניחושים למי התכוון...); ואם הנוסחה הזאת לא כל כך מוצלחת, ביקש מאתנו שנגייס את כל כושר היצירה הלאומי שלנו – קרי, הגניוס הלאומי – כדי למצוא נוסחה מוצלחת יותר, כזאת שתסווה לגמרי – לא, לא את הדיעות של אש"ף, שעליהן, אומר פרס, "אין לנו צנזורה", אבל רק את ה"אקדחים" של אש"ף, שרק עליהם יש לנו, על פי פרס, צנזורה...

(אדולף אייכמן, לו לא היה נשרף עד תום – היה צוחק עכשיו בקברו: לי היו רק דיעות, רק תוכניות השמדה, אני לא שלחתי אקדחים, רק נתתי הוראות...)

★

אבל הלא היום – בזמן ממשלת אחדות לאומית – כשראש המערך עושה בחו"ל, בירושלים, על כס ראש הממשלה – יושב הליכוד.

היום, כשפרס, אכן, נאמן לחצי האחד מקווי היסוד של ממשלת האחדות הלאומית – ל"חצי" של מדיניות "קידום השלום" של המערך – מה על... החצי השני? החצי השני באותו הסכם ממשלת האחדות הלאומית, בו התחייב הליכוד על הרחבת ההתיישבות ביו"ש, על הקמת התנחלויות חדשות – התחייבות שאותה הוא לא מקיים, יתר על כן, משלים עם ירדניזציה של יו"ש, ומגבירה את ההתנחלות הערבית, שמכינה את התשתית של המדינה הפלשתינאית?!

אם הליכוד לא יתן היום לשאלה זו בשטח תשובה ממשית – הוא לא יוכל להתייצב לייצג את המחנה הלאומי, אבל גם לא יוכל מזר להימלט מהשאלה הגששית:

היתה רוטציה?

גדעון רייכר/ ממזנון הכנסת

תלושי מזון לח"כים נזקקים

צריך להפסיק את מכת החלטורות בכנסת – נזדעקו השבוע רבים מן הנבחרים ששמעו אודות הייעוץ רב הדולרים, אותו העניק ח"כ עדי אמוראי לדוד בלאס בימי השפע העליזים.

חייקה גרוסמן הציעה לקבוע בחוק: אסור שלחבר־כנסת תהיה הכנסה נוספת מחלטורות, אלא בגובה משכורתו כח"כ. גאולה כהן מחמירה: מותר רק להרוויח משכר־מרצים ושכר־סופרים ובתנאי שההכנסה הזו לא תעלה על מחצית המשכורת בכנסת.

ח"כ חיים רמון, צעיר החברים במשכן, התלונן: בגלל הפירסומים בעיתונים, העם בטוח שאנחנו כולנו עשירים. באחד הימים המכונית שלי היתה במוסך ונסעתי במונית. הנהג התעניין: 'אתה חבר הכנסת רמון?' 'נכון', אמרתי. הוא לא האמין: 'לא ייתכן, הרי לכל אחד מכם יש מכונית צמודה עם נהג צמוד'.

ח"כ דב בן מאיר מבקש להגשים את חזונו של נהג המונית: כל חבר־כנסת יזכה למכונית, שתעמוד לרשותו מתוך מאגר כלי רכב מיוחד. עבור הרכב הזה חבר הכנסת לא ישלם מסים וכל הוצאות אחזקתו, כולל דלק ותיקונים, יהיו על חשבון הכנסת.

לח"כים שאינם אוחזים בהגה, מציע רב בן מאיר: אל דאגה, לרשותכם יועמד נהג צמוד מיוחד.

דוד מגן: אני רוצה לספר לכם שלפעמים מעניקים לחברי־כנסת, כמו לעובדי ציבור, תוספת של השתתפות באחזקת רכב, כאשר אין להם רכב ואין להם רשיון נהיגה.

היו"ר שלמה הלל, היושב ליד דוכנו ומקשיב לדברים הללו, מזדעזע: לא ידוע לי אפילו על מקרה אחד כזה בכנסת. אם תדע, תודיע לי בבקשה.

יוסי שריד, מבין העניים שבקרב הח"כים, מתוודה: אני רוצה שתדעו שגם לי יש הכנסה צדדית. הנה, למשל, אני מפרסם מאמרים בעתון "הארץ" ושם, לא תאמינו, משלמים לי 12 שקלים טבין ותקילין עבור כל מאמר.

השר לשעבר, אליעזר שוסטק, אינו מאמין למשמע אוזניו: 12 שקלים. אתה בטוח?

שריד נזכר: למען האמת, אני מפרסם שני מאמרים בחודש, לכן אני מרוויח 24 שקלים ובא לציון גואל.

אליעזר שוסטק: אני חושב שבסך־הכל יש כאן יסוד של קנאה. ח"כים שאינם מצליחים כל־כך, מתקנאים באלה שיש להם עיסוק נוסף.

דוד מגן מפתיע את המתווכחים: אתם יודעים מה? צריך פשוט לכפול את שכרם של הח"כים ולהודיע לנבחרים, כי אין מחלקים יותר משכורות בכנסת. מי שרוצה להיבחר יצטרך לדאוג למקורות הכנסה אחרים.

פניהם של הח"כים חוורו. ח"כ פנחס גולדשטיין נאנק: חסר לנו רק שמישהו עוד יציע לחלק תלושים למזון לחברי הכנסת הנזקקים.

הסומק שב ללחייהם של הח"כים. הכל ידעו, כי הסוגייה העתיקה הזו תשוב ותעלה על סדר יומה של הכנסת עד קץ כל הימים ורק עמודי הפרוטוקול יזכרו את הנאמר כאן.

□□□

קום התנערה, ח"כ וייס

היתה שעת בין הערביים. חמימות נעימה התפשטה באולם המליאה של הכנסת. ח"כ שבח וייס, בודד על משמרתו, האזין בכובד־ראש לדברי ח"כ גרשון שפט. רק שניהם היו אותה שעה באולם המליאה וליד הדוכן היו"ר מאיר כהן אבידב.

ח"כ שבח וייס נאבק עם שמורות עיניו שכבדו והלכו. אותו בוקר השכים בשעה של טרם שחר, בביתו שבחיפה, כדי לחקרים למשכן. הח"כ החרוץ איננו מחמיץ אף ישיבה של הכנסת, אולם הפעם הזו גברה עליו התנומה. עוד דקה של מאבק ושבח שקע בשינה מתוקה.

היו"ר אבידב הבחין בח"כ הישן, הבודד, באולם המליאה הענק והריק. תחילה היסס היו"ר וביקש להניח לוייס למלא את שהחסיר בלילה. אך ביציע הכנסת ישבה אותה שעה קבוצת חיילים וסקרה בהשתאות את הנבחר האחד והיחיד, מקרב המאה והעשרים, שראשו שמוט על שולחנו בתנוחה חד משמעית.

אבידב אותת לעברו של סדרן שניצב על משמרתו והפקיד בידיו פתק. ח"כ וייס – היה כתוב שם – קום התנערה...

ברפרוף נגע הסדרן בכתפו של הח"כ הישן וזה הקיץ באחת. נבוך מעט וממצמץ בעיניו, עיין בפתק ומיהר בדרכו אל מחוץ לאולם. הבדיחה גברה עתה שבעתיים והעיקה על היו"ר. ח"כ גרשון שפט נשא עיניו כלפי מעלה והתריע: "אסור לנו להיתפש לשאננות..."

□□□

מנוחת שומרי האוצר

בעבר הלא רחוק התהלכו הם היו עטורי שררה וכבוד: מתהלכים במשכן הכנסת בראש נטוי כשלהקת יועצים, עוזרים, נהגים ואנשי בטחון מלווה אותם. היום הם מבלים שעות ארוכות בירכתי מזנון הכנסת. [illegible] פנויים עתה לשיחה בטלה, להרהורים מתמשכים על מה שהיה ועל העתיד הלוטש בערפל.

וכך, יצחק מודעי, שבעבר היו המקרופונים נדחקים לעברו כל אימת שחלף במסדרונות המשכן – מועך עתה באיטיות את שקית התה ומקיש בעגמימות על דפנות הכוס. לא הרחק ממנו יונק ממקטרתו עוד שר אוצר שראה ימים יפים מאלהו יורם ארידור איננו מרבה לחייך עוד. עמיתו יגאל כהן־אורגד כבש לעצמו עמדה מרוחקת יותר במזנון הכנסת. האיש הזה, שעמד אף הוא בראש ממלכת התקציבים והשררה – קודר בימים אלה.

יגאל הורביץ נשען על מקלו. מאז נפגע אגן ירכו ירדה עליו רוח נכאים. אמנם התואר שר מתלווה לשמו, אך חלפו עברו הימים בהם שעט במסדרונות הכנסת כרוח סערה מפיץ סביבו משב רוח של עוצמה שלטונית.

רק משה נסים עסוק מאוד. הוא איננו פוקד את המזנון, אולם ותיקי הכנסת יודעים, כי מקומו שמור לו שם ולא ירחק היום ואף הוא יכבוש לו את אחת מפינות המזנון וימסר לגלי הזכרונות המתוקים.

בראשון לציון
דירות יוקרה
לכניסה מיידית
בגני אסתר
בתשלומים ללא ריבית וללא הצמדה
לא לדולר ולא למדד
דוגמא ממבחר הדירות:

גני אסתר 4 חדרים קומה א' כיוון דרום מערב	101.680 ש"ח
גני אסתר 5 חדרים קומה ד' כיוון צפון מערב	116.932 ש"ח
גני אסתר 5 חדרים קומה ח' כיוון צפון מזרח	124.476 ש"ח
גני אסתר 5 חדרים קומה ח' כיוון דרום מזרח	124.476 ש"ח
גני אסתר 5 חדרים קומה א' כיוון מערב צפון	111.274 ש"ח
גני אסתר 5½ חדרים קומה ה' כיוון דרום מערב	130.134 ש"ח

תנאי תשלום מיוחדים
5% בהרשמה 25% בחתימת החוזה
20% לאחר 3 חדשים 50% בשישה תשלומים
אפשרות למשכנתא עד 33,000 ש"ח
מבצע מוגבל ל־7 ימים, מסירת הדירה בגמר התשלומים
מכירה מיוחדת במוצ"ש החל מ־18:15
★ ★ ★ ★ ★
משה ויגאל גינדי
גני אסתר פרויקט יוקרה בלב ראשל"צ עם כל השרותים הקהילתיים: ביה"ס, גני ילדים, מרכז מסחרי ועוד.
המחיר סופי כולל מע"מ וכל הוצאות הפיתוח כולל חינם ★ חניה צמודה ★ פולש ניקיון בכל הדירה ★ שטיחים בחדרי שינה ★ מטבח בסלון
ראשון לציון, הרצל 46

"אם הוא ימות — אמות עם הילדים"

ויולט טחן מחכה שהנשיא מובארך יחון את בעלה, יוסי ☆ בביתם, באשדוד, מצפים האשה וארבעת הילדים לנס ☆ להיות אשה של נידון למוות ☆ מונולוג

מאת עמוס נבו

• ויולט טחן ובנה ברוך בן שנה וחצי: הילד לא מכיר את אביו (צילם: מיכאל קרמר)

אני שוכבת ככה שעות, ומביטה בתיקרה. רואה אותו בא אלי ונותן לי נשיקה, מבקש סליחה, ובכוח באים הסוהרים, קושרים את עיניו ומובילים אותו לגרדום. החדר אפל, מסריח, והם שמים את החבל על צווארו. והוא עומד ככה מסכן, לא מגולח, עיניו כבויות, ופתאום הריצפה נשמטת, ורי. נגמרו החיים. אני אלמנה.

איזה מחשבות! אינני מוצאת מנוחה. בא לי לצאת לרחוב לצרוח, לצעוק: הצילו, אבל אף אחד לא שומע. לאף אחד לא איכפת. מנסה להירדם ולא יכולה. כבר שנה וחצי אינני ישנה. מסתובבת מצד אל צד. בוכה.

ביום חמישי שעבר הייתי במתח נורא. בערב הודיעו בטלוויזיה, שהעירעור של טחן נדחה. ישבתי עם הילדים מול הטלוויזיה, ופרצתי בבכי. הם שאלו מה קרה. הסברתי להם, שהעירעור של אבא נדחה, והמצרים עומדים להוציא אותו להורג. פרצו בבכי. ישננו ככה עד הבוקר ובכינו. בשתים־עשרה בא ק"ז לירסקי ועודד אותנו. בבוקר לא רציתי יותר לחיות.

האמנו שנצא מזה

התחתנו לפני תשע שנים. שנינו בני העדה הקראית. נולדנו במצרים. לאבא שלו היה בית־מלאכה לתריסים; נכנס שותף. עבד קשה, הרוויח טוב, אבל פתאום העסק התחיל להתמוטט.

יוסף טחן בכלא המצרי: "הוא תמים"

מכרנו את המכונית, מכרנו כל מה שאפשר היה. האמנו שנצא מזה.

בשלב מסויים אבא שלו ניסה לשקם את בית־המלאכה, שלח אותו לגרמניה לחפש מכונות, אבל בדיוק, כאשר היה במלון, פשט האינטרפול על המקום, ועצר את כל הישראלים שהיו שם. כתבו שמצאו אצל יוסי סמים. איזה שקרים. שנה וחצי ישב בכלא, עד שהוכיחו שהוא זכאי. כשחזר לארץ, היה איש אחר. לא שקט, עצבני. מאז ההתמוטטות של בית־המלאכה, איבד את הראש. יצא לעבוד כמרכיב תריסים ברחובות.

יום אחד, כשהלך לדואר לשלוח חבילה, נתפס. במעטפה נמצאו 28 גרם חשיש. כל־כך נאיבי, היוסי הזה, רצה לעשות טובה לחבר שישב איתו בכלא בגרמניה. איך ששלח את המעטפה, נתפס. מישהו הלשין עליו. חשבתי שעולמי חרב: מכה אחר מכה. הוא נשלח לכלא באר־שבע לשמונה חודשים. לילדים סיפרתי, שאבא עובד רחוק. מדי פעם נסענו לבקר אותו.

כשהשתחרר, אמרתי: יוסי, זהו, תפסיק עם זה. חזר להרכיב תריסים. אמרתי לו, תפסיק להאמין לאנשים. חשבתי, הנה הכל נגמר. אפילו עשינו עוד ילד, לפני כשנה וחצי. יומיים אחרי הברית של ברוך, נסע. אמר, שהוא נוסע בעניין העבודה, ויחזור כשבוע. אל תדאגי. לא שאלתי יותר מדי.

אחרי שבוע הביא לי מישהו עיתון עם הבשורה הנוראה: ישראלי, יליד מצרים, נכתב בכותרת, נעצר בשדה־התעופה של מצרים, וברשותו סמים. היה כתוב שם שהן במקום טחן. הנתונים היו שלו. אחרי עשרה ימים, אישר משרד החוץ את הידיעה. קיבלתי הלם. כמו רעם ביום בהיר: כל העולם חרב עלי. לא האמנתי. יוסי? סוחר סמים? השכנה למעלה נדהמה. לא יכול להיות. הוא הרי ביישן כל־כך. לא אמיץ. לא מעשן. לא שותה קפה. תראה אותו לא תאמין.

זו רק הסתה של מישהו. בטח הסתה. תראה, תמיד היו לו רגשי נחיתות. כצבא נפצע באימונים. הלכה לו עין. נתנו לו 35 אחוזי נכות, שמו לו עין תותבת, ומאז יש לו שאיפה כזו חזקה, להיות גבר כמו כולם, להצליח. זה הכל מזה, ואחר כך באה פשיטת הרגל, והוסיפה שמן למדורה. כנראה שמישהו לחץ עליו לצאת. השפיעו עליו, שימכור קצת סם, וכך יחזיר לעצמו את כל הכסף שאבד.

בשדה־התעופה של קהיר עצרו אותו עם 1.35 ק"ג הירואין. בפברואר הביאו אותו לבית־משפט. הוא סיפר שהביא את הסם מהודו, וכוונתו היתה להעבירו לישראל. במרץ גזרו עליו מוות בתליה.

שלא תחשוב, אינני מסכימה עם מה שעשה. אני חושבת, שעבר עבירה חמורה. אני כועסת עליו. בהחלט מגיע לו עונש, אבל לא עונש מוות ולא מאסר עולם. לכל עבירה יש העונש המתאים. יש פה אנסים ורוצחים, ואף אחד לא תלה אותם. אז למה דווקא בעלי צריך להיות הקורבן? אין צדק בעולם.

איפה כל המנהיגים שלנו? איפה שמיר? איפה פרס? המדינה הפקירה אותי. בשביל מה אני בוחרת בהם? בשביל מה יש לנו מדינה? שתוכל, בין השאר, לעזור לאזרחיה שנקלעו לצרה, אפילו אם עברו עבירה. כשהם צריכים אותך, הם יודעים למצוא אותך. וכשאתה צריך אותם, מה הם אומרים? איננו מתערבים בהליך משפטי. טוב, אז לפחות שירימו טלפון לשאול, לומר מלה, שאהיה רגועה. כלום. דממה מוחלטת. ואני לא יודעת להרחיק. חסרת מרפקים.

הילדים עוד מאמינים שאבא יחזור; אני כבר לגמרי מיואשת. הם צועקים בשינה, בוכים, מתעוררים בסיוט. אתמול בלילה אמנון התעורר. הוא ילד כזה עירני. בן שבע. שאל אותי, אם הסוהרים רושמים את כל האסירים. הוא רוצה לדעת אם אבא יוכל לברוח. כל־כך דואגים לשלומו.

הילדים יודעים הכל

יודעים הכל. רחל בת שמונה. יפית בת חמש. ברוך בן שנה וחצי. סיפרתי להם, שאבא נתפס עם סמים, ושעכשיו רוצים לתלות אותו. שאלו מה זה סמים. מה זה לתלות. הסברתי הכל. בנפשם הם מבוגרים. למה שישמעו הכל ברחוב? הם צריכים לדעת את האמת, אני מחנכת אותם על עקרונות של אמת, צדק ויושר. ככה זה אצלנו, לא משקרים. משפחה טובה.

אני נורא מתגעגעת. כל־כך רוצה לראות אותו. בטח חושבים שאני משוגעת. לא נוסעת לראות את בעלה. האמת, חשבתי על זה הרבה. כבר היה לי דרכון. כרטיס. ברגע האחרון התחרטתי. קשה לי לחשוב על רגע הפרידה. זה מפחיד. לירסקי כל הזמן מבקש שאבוא איתו. אפילו השבוע. בהתחלה אני מסכימה, אך כשמתקרב הרגע, אני מתחרטת. אני רגשנית. יודעת שלא אוכל לעמוד בפרידה.

אני פונה עכשיו אל הנשיא מובארך, שירחם על הילדים שלי, כפי שהוא מרחם על ילדיו. לפעמים אני מרגישה מין דחף כזה לנסוע אליו, לדפוק בדלת ולבקש רחמים. אולי אם יראה אותי יתרכך.

בלילה, לבד במיטה, חוזרות המראות. אם יוסי ימות, גם אני אמות, ואקח איתי את הילדים. זו החלטה נחושה. לפני כמה חודשים, כשהיינו לבד בבית, כמעט נגמר העניין. סגרתי את החלונות, פתחתי את הגז. הילדים התחילו להשתעל. פתאום נכנסה השכנה, רצה לברז. אינני יודעת אם להודות לה.

אריאל
פרוייקט אפריאל
קוטג'ים יוקרתיים
קוטג'ים 5 חדרים
עם אפשרות הרחבה + גינה
■ הבניה קונבנציונלית: בסטנדרט בנית גבוה.
■ הפרוייקט נבנה במסגרת תוכנית הבניה של משרד הבינוי והשיכון.
פרטים וסיור באתר בכל ימות השבוע בשעות 9.00-17.00
משרד המכירות - המרכז המסחרי החדש באריאל. טל' 03-9366730
מרכז מידע אריאל - טל' 03-9366232
★ הלוואות לזכאים ★ הלוואה משלימה ★ ערבויות.

חפציבה חברה לבנין ומיתוח
רח' יפו 234 ירושלים טל' 02-533177
ביצוע ע"י:
לבניה, פיתוח והשקעות (1980) בע"מ
רח' ליונסקי 108 ת"א טל' 03-371085

דידי מנוסי

ארבעים מעלות מתחת לאפס

עַל אֵירוֹפָּה נָח הַקֶּרַח
שֶׁהִגִּיעַ מִסִּיבִּיר,
זֶה נִמְשָׁךְ יוֹתֵר מִיֶּרַח
וְקָשֶׁה זֹאת לְהַסְבִּיר.

הַתְּמוּנוֹת בַּטֶּלֶוִיזְיָה
מַרְטִיטוֹת אֶת הַצּוֹפֶה:
לָבָן שֶׁלֶג – מִקִּירְגִּיזְיָה
עַד מַדְרִיד וְסַנְטָה־פֶה

קוֹר־כְּלָבִים, סוּפוֹת וְהֶרֶס,
רַכָּבוֹת תְּקוּעוֹת – עֶלְבּוֹן –
שֶׁאֲפִלּוּ שִׁמְעוֹן פֶּרֶס
לֹא הִגְשִׁים לִקְפֹּץ לְבוֹן.

רַק שָׁרִיר אַמִּיץ... וְהוֹפָּה,
בִּמְסִירוּת לְלֹא מוּבָן,
מִקְרַשֵׁעַ בְּאֵירוֹפָּה
כְּפִּינְגְּוִין אוֹ דּוּבּ־לָבָן.

שֶׁיֵּשׁ וַדַּאי תִּקְבַּע פּוֹזִיצְיָה:
שֶׁמַּגִּיעַ לוֹ לַגּוֹי
עֹנֶשׁ עַל הָאִינְקְוִיזִיצְיָה,
אַנְטִישֵׁמִיּוּת וָאוֹי...

אֶלָּא מָה, תְּקוּפַת הַקֶּרַח
מִבַּלְקָן עַד אַלְפָּיו,
לֹא פָּסְחָה גַּם עַל הַפֶּרַח
פַּלֶסְטִינָה הִיא צִיּוֹן.

שֶׁגַּם כָּאן כַּדּוּר־הַשֶּׁלֶג
מִתְדַּרְדֵּר וּמִתְעַבֶּה
חוּלְצִין מְשַׁקְשֵׁק כְּפֶלֶג,
אַרְנְסְט יָפֶת מִתְחַבֵּא.

חוֹרְבִּין הִתְאָם לַתֵּיזָה
כְּמוֹ רוּסוֹ אֶל „טֶבַע" שָׁב,
חֵת עִם חַמָּא כָּל קַו הוֹרָיָה
שֶׁהֻתַּר לֹא נֶחְשָׁב.

גַּם הַנֶּשֶׁק הָאִירָנִי
עוֹד חוֹרֵךְ פֹּה תְּלָם־נִיר
כְּמוֹ: הֵיכָן נִמְצָא הַ־MONEY
בְּקַצְנֵי־תֵּבֵל אוֹ NEAR?

בִּלְעָם פָּתַח תֵּבַת־פַּנְדּוֹרָה,
עֵינֵי אָמוֹרָאִי בְּפָנִים
רְאוּהוּ נוֹפְלִים הַבּוֹרָה
חַקְלָאִים וְעַסְקָנִים.

בֶּצַע וּשְׂרָרָה וָפַחַד
בֵּין תְּרוּמוֹת לְבֵין שֹׁחַד,
פֶּרֶס־אוֹנְגֶר־וַיְצְמַן „יַחַד" –
וְגַם כָּל אֶחָד לְחוּד.

לָדִי – עִם חָצֵר סוּג רוֹמָא,
מִי הִלְשִׁין וּמִי נָאַף?
שֶׁמִּשְׁפַּט הָאֲרוּמָה
מַכְרִיחִים לִסְתֹּם תָּ'אַף.

אַךְ נוֹרָא מִכָּל הַפְּנִים־פֶּה
הַזּוֹחֶלֶת עַל גָּחוֹן,
שֶׁכָּל זֶה (מִכָּל קוֹר אֵירוֹפָּה)
רַק קְצֵה שֶׁל הַקַּרְחוֹן!

ד"ר ישראל אלדד

לא תחסום ולא תחרוש

א. השור

צחות אחרונות משכיחות צרות ראשונות. טבע הוא באדם שמן העבר הוא זוכר טובות וטיבה להשוותו אל ההווה שהוא „תמיד גרוע יותר".

מי שמתמלא יאוש למראה ולמשמע ההווה – וכל אחד מתיאש מטעם אחר, ולפעמים מטעמים שונים, וגם זה מקור לאופטימיות – ייטיב לעשות אם ידפדף בזיכרונות העבר מלפני שלושים שנה, מלפני שלושת אלפי שנה, וימצא בהם נחמה. או שמא להיפך? אם אני מוצא שהעם היהודי היה הפכפך מימי קדם, שלא לשווא אנו מגנים את התמורות של היום כ„עגל זהב" ואת הירידה כ„חטא המרגלים", ואת המצב ככלל כ„תוהו ובוהו", לכאורה יש בזה מקום להתיאש מהעם הזה; אך מאידך, האם אין בזה מקום לתקווה אם למרות מיגרעות אלה, כמעט בגדר מומים מלידה, נתקיימנו ואף בגדולות, יצרנו פלא, אות הוא שגם היום נתגבר, ועוד נפליא לעשות. אם עולים בנו גאנים של דתן ואבירם, למה לא יעלו גם גאנים בריאים של כלב ויהושע וחור?

הפעם איני מתכוון להקדים לכת כל־כך, כי גם אעיר תשומת לב על משהו מקרוב.

פלא בעיני, שבהתחולל פרשת בל"ל וארנסט יפת – שהוא רק המגולה ולא הנגע – כמעט לא הוזכרה פרשה מלפני כשלושים־וחמש שנים, פרשת המבקר שמורק ופליטת־הפה של שר־האוצר דאז, לוי אשכול. מבקר „הסוכנות היהודית", אמיל שמורק, ערך ביקורת חמורה על ביזבוז כספים, מעשי שחיתות, טפילות וכו' וכו', מהעובדות הידועות מאז (ממתי?) ועד עתה, עתה ממש. גם סופו ברור. הוא נאלץ להתפטר. איני זוכר אם בזכותו נתחדש המונח „התפטור", או בזכות מישהו כיוצא בו. אך הזעזוע המפתיע נגרם על־ידי שר האוצר, שלא היה אדם בארץ שיפקפק בצניעותו וביושרו האישיים: לוי אשכול (אל נשכח, הימים ימי דוד בן־גוריון עדיין), שנתבע להגיב בכנסת על גילויי השחיתות בקרב הפקידות הבכירה ושליחי הציבור, השיב בפסוק מן התורה: לא תחסום שור בדישו...

לומר לך, זה לאו מפורש בתורת משה: כששור דש את התבואה, אסור לשים מחסום לפיו, ומה שיזלול תוך כדי מלאכתו, שיהיה לו לבריאות.

★

מי שנוהג להשוות שרים שבימינו לשרים מהימים ההם, לא יתקשה להרגיש בכך, שאלה שבימינו לוקים בחסר: נתמעטו היודעים ואוהבים להשתמש בפסוקים, נתמעט חוש ההומור, שהרי אין מי שיניח שאשכול ברצינות דיבר ובאמת התכוון להתיר שימוש עברייני „בזבוזי בכספי ציבור". אך איש עממי מאוד היה, קרוב לבריות ולטבעם, לא מתנשא, לא ביורוקרטי ומעדיף מוסר מגבוה, בקיצור, לא „מנהיג". על כן לא בחן כל דבר בחינה חינוכית. באה בדיחה על לשונו, שנינות עממית, איך יתאפקנה? ולא לשווא אהב לתבל דיבורו ביידיש, שלשון „עמך" היא ולא לשון נביאים.

אלא מאיז לא נתן דעתו על כך שיהיו אורחים שלא יתפסו או יעשו עצמם כלא תופסים את ההומור שבאימרה: שיימצאו פקידים בכירים למכביר, אשר יתיחסו ברצינות ללאו הזה. מה פלא ש„ייקה" כארנסט יפת התייחס לזה ברצינות רבה כל־כך, הרי קרא שמו ארנסט. בלשון גרמנית ניתן לומר Ernst hat es Ernst genommen, sehr Ernst, sehr genommen.

ארנס תרגומו – „ברצינות", משמע „הוא לקח ברצינות". וחלילה וחס לי להטיל בכך דופי בגזע הייקים בכלל, השתגעתי? יש חוק נגד גזענות ויש רוב מכריע בגזע „הייקים" שלנו המוכיח מידת יושר מופלג, ממש למופת. אלא מאיז אותה „יסודיות"! אם לקחת – לוקחים ברצינות.

וכבר נודע הדבר שלא עכברא גנב, הפירצה גונבת, ורבו כל־כך הפרצות, ובכסף ציבורי, לאומי, ממלכתי, קיבוצי, בורסאי – לא כל שכן.

„אין כמעט אדם אשר לא יראה במתחולל אצלנו היום מעין טירוף הדעת והנפש. החל מאותה עצבנות בתור ובאוטובוס, וכלה באותה בהילות לעשות כסף, כסף, כסף. החל מאותה סבלנות והבלגה כלפי מרצחים ומרגלים ערבים, וכלה באותה רכלנות ושינאה מבית. החל ממחסור ביצה וחלב לילד, וכלה במחסור במקומות חניה למכוניות לוקסוס, החל בהפקר חיים בידי מחבלים וכלה בקטל חיים בידי נהגים...

„האם גם הקיבוצים לא הפכו להיות למשקים משותפים אשר אינם רואים כלום פרט לקלקולציה הכלכלית הטובה ביותר... מדוע לא יופסק גל השביתות וההשבתות, ואף קואליציה רחבה ולאומית לא תקטין את מידת הביזבוז ואת הגניבה הגדולה אשר גונבים את המדינה ואת העם מבית ומחוץ, כי רבים הגנבים והמועלים המוכשרים מהבטלנים שנתגלו, כי רבים מרי הפקידים והשליחים שנתעשרו ואשר אליהם לא הגיע המבקר" – זו מובאה מעיתון משנת 1952 („סולם" תשרי תשי"ב). וגם על הפסקת העלייה וגידול הירידה מדובר שם, וגם על קנוניות מפלגתיות וקואליציוניות מדובר שם. ויש אצלנו הרואים ימים אלה כימים אידיאליים ואידיאליסטיים: לא ויסות בנקים עדיין, לא ארנסט יפת ואף לא דמי יעוץ של עוזי אמוראי לבלאס מדובר שם. הימים והשחיתויות פרימיטיביים, אך הפרינצים ישנו. ראשיתו בריחה, סיומו – ריקבון: לא תחסום שור בדישו. וכל המשתומם ושואל: למה החריש גם שור אפרתי? ימצא תשובה באיוב: היגעה שור על בלילו, וד"ל.

ב. החמור

ואם בפסוקים מדובר, יש גם פסוק אחר שגם הוא מקורו ב„צער בעלי חיים": „לא תחרוש בשור ובחמור יחדיו".

לא ידוע לי על מחקר כלשהו בנושא חמוריותו של החמור. מאימתי החל החמור להיות סמל שלילי, מלת גנאי. על כל פנים, במקרא אין זכר לכך. אדרבה, הוא מכובד. אנשי הסוד אפילו ציינו שלושה חמורים מיוחסים ביותר: החמור שחבש אברהם ושם עליו עצים למזבח בלכתו לעקוד את יצחק; החמור שחבש משה ושם עליו את אשתו וילדיו בלכתו לגאול את ישראל ממצרים; והחמור של העני ששם עליו את עצמו, והוא המשיח לפי זכריהו עני ורוכב על חמור. ויש מאנשי הסוד שדרשו אל תקרא חמור, אלא חומר: אברהם ומשה והמשיח רוכבים על החומר.

ואם המשיח עצמו הפך להיות מלת גנאי, לא כל שכן שאין מעריכים את החמור. בייחוד מאז הומצאו כלי־רכב יעילים יותר, ואין צריך לומר ש„הוולבו" עדיף על החמור, אפילו „רנו" פשוט טוב ממנו. אף כי מי יודע אם באחד הימים לא ילגלגו על אדם, ובמקום לומר עליו „אתה חמור", יצעקו אתה „רנו" או אף „פורד"!

★

התחרות לעיל היידיש האהובה על לוי אשכול. אנו שרויים היום במין נוסטלגיה ליידיש, עדיין רחוק מ„רנסנס", אך משהו רוחש פה ושם. אין בזה לא אמון ולא סכנה, שאכן בה עשירות והומור היתה לשון זו, ורק זאת שיש בתופעה כדי להדאיג אם היא באה על רקע רפיונה של הציונות בכלל ומעין לימוד זכות על הגלות בכלל.

ומה ענין יידיש לכאן? בשנות העשרים התחולל בארץ המאבק בין יידיש ועברית. החליטו היריבים לברוק: צבטו ילד, אם יצעק „אמא" – סימן שהלשון העברית קמה לתחיה. אם יצעק „מאמע", סימן שיידיש היא שפת האם. אמרו וצבטו. הפנה הילד התל־אביבי ראשו וצעקו „חמור!" אותה שעה נולדה הלשון הישראלית, מאז ועד ל„גבלות" שהטיח קיסר כלפי עמיתיו ושריו בישראל.

על כל פנים: החמור ירד מגדולתו, וגם המשיחיות. ולא פחות מזה חל פיחות בשור, בעבר המקראי והארצי השור והחמור היו שתי בהמות הבית העיקריות, והמשק נשען עליהם, לסטאטיות ולדינאמיות. היום מי נזקק לשור בעבודת השדה? יש קומביינים או... ערבים. ומי נזקק לחמור כשיש „וולבו", ומי רוצה במשיח כשיש „אל על" גם לירידה.

היום פג טעמו של הצו „לא תחרוש בשור ובחמור יחדיו" מכיוון שהקואליציה ביניהם מותרת ואפשרית. אולי זה מכוח האיזכות, אם פעם סימל השור את העבודה והחמור היה שופע את המשיח, מביא את הגאולה, היום פג האיסור והותרת „האחדות", כי השור שוב אינו נושא בעול העבודה והחמור אינו נושא את חזון המשיחיות. השור רובץ בכל מגרש (כבודו) בבורסה והחמור רוצה להיות פרגמאטי, ואין מחלוקת אלא על... האבוס, או על מיקומו של העני הרוכב על החמור.

וכך מתאפשרת ממשלת אחדות לאומית. לא חוסמים ולא חורשים.

הערות בשוליים

הרב מנחם הכהן

שעת האפס

מצב לאומי: לאחר שחברי הכנסת יגמרו למצוא את המבקר, יצטרך המבקר להתחיל למצוא את המדינה.

★

בכנסת ובמזנוניה: „הצעות לסדר היום: להקפיא התהליך המדיני; להקפיא שכר; להקפיא התיישבות; להקפיא רישום הלאום".

-בכל העולם קר, אצלנו קיפאון.

★

חלוקת הנטל: ארבעה שותפים לחבילה: ניסים הכין אותה, התעשיינים ארזו אותה, קיסר חתם עליה והעובדים ישאו אותה.

★

רוח הפוסטון (GHOST) מלפה: „ראש הממשלה ושרי ,תרות' שוללים כינוס ועידה בינאומית לשלום במזה"ת".

- כל פעם כשהם רק שומעים על כינוס ועידה, אינסטינקטיבית הם נגד.

★

מסביב לשאון: אזהרה לבעלי הבית: כאשר העכברים – המיקי־מאוזים למחנותיהם, עולים באין מפריע על הראשים, מתחילה האנייה לטבוע והם הראשונים לברוח.

★

שעת האפס: יש ח"כים אשר אצלם פרלמנטריזם פירושו: להרים יד, לפתוח פה, לחולל מאומה ולעורר שעון.

★

פירות שביעית: „האוצר מעביר מיליוני שקלים ל,קרן שמיטה' של מפלגות דתיות".

- כאשר ש"ס־אגודה מדברים על שמיטה, הם מתכוונים ל„שמיטת כספים", יותר מאשר ל„שבת־הארץ".

★

על השם והיפה: למה נקרא שמם בל"ל על שם הכתוב (בראשית יא): „ויאמרו הבה נבנה לנו עיר ומגדל וראשו בשמים... כי שם בלל ה' שפת כל הארץ ומשם הפיצם".

★

צווי דרך: רק בחו"ל אפשר לראות יחד בעת ובעונה אחת, כל־כך הרבה חברי הנהלת הסוכנות, כפי שראינו ב„כניסה חופשית" בטלוויזיה.

★

איזה פלא פלאפלא: אתם מתפלאים על שיש ל„יחידי הסגולה" הבכירים טלפונים במכוניותיהם, ואנו מתפלאים על שאין להם עדיין טלפונים במטוסים.

★

מסוקו של עולו: חסידים שואלים ומשיבים: למה יבוא המשיח כדמות עני ורוכב על חמור? כלום לא יאה יותר שהמשיח יופיע כבעל־בעמיו, רוכב במרכבה דומה לסוסים? – משיח יבוא כעני ורוכב על חמור, כדי שלא יעלה על דעתם של שועים, גבירים ובעלי מרכבות, לחשוב שהם עצמם המשיח (ילקוט החכמה).

אתה מקבל 100%
ומשלם רק 60%

דירות שלושה וארבעה חדרים מרווחות ומנוחות מפואר.
למהירי החלטה.

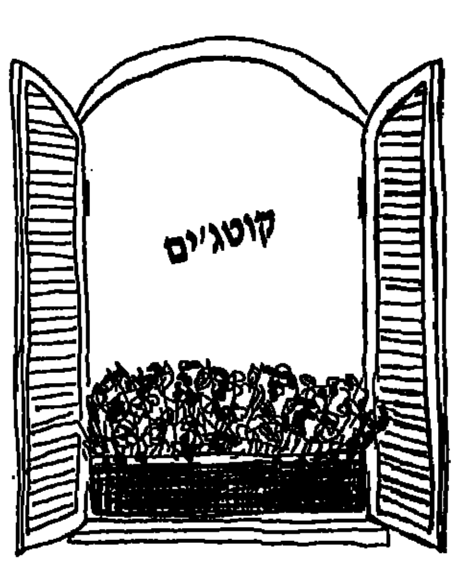

קוטג'ים מפוארים חמישה עד שבעה וחצי חדרים גדולים.
בשיטת: "בנה ביתך".

בוא לגור כמו בספרד.
בוא לפואבלו אספניול.
שכונה בסגנון ספרדי הנושקת לים.
פואבלו אספניול - פרוייקט המגורים היחיד מסוגו בארץ הנמצא בימים אלו בתנופה מחודשת.

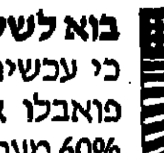

בוא לשלם כמו באמריקה
כי עכשיו אתה מקבל 100% פואבלו אספניול ומשלם רק 60% מערך הדירה.
את יתרת ה־40% אתה משלם אחרי הכניסה לדירה ב־24 תשלומים.
כדאי לשלם כמו באמריקה.
אפשרות לקבלת משכנתאות עד 40% מערך הדירה (לפי תנאי הבנק או החברה).

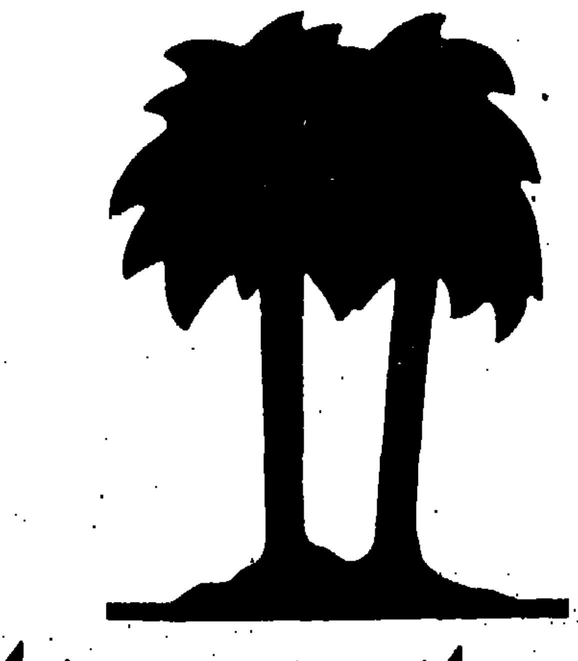

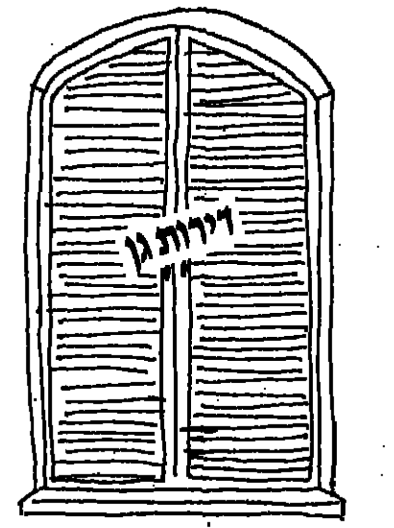

דירות גן מיוחדות בכל הגדלים, משלושה וחצי עד ארבעה וחצי חדרים עם גינה צמודה.

דירות יוקרה גדולות במיוחד
ארבעה חדרים 130 מ"ר
חמישה חדרים 140 מ"ר

פואבלו אספניול
לגור כמו בספרד לשלם כמו באמריקה

בטחון מלא לכספך

פרספוליס בע"מ
חברה לבנין

אחים חכמוב
אתה בחברה טובה

חיים חפר

מָה הֵם עוֹשִׂים לוֹ?

לֹא נוֹתְנִים לְבֶן־אָדָם לִחְיוֹת • אֵין גָּאוֹן וְאֵין הָדָר. מִתְנַהֲגִים כְּמוֹ חַיּוֹת • אִי אֶפְשָׁר לְהִשְׁתַּלֵּט עֲלֵיהֶם, לֹא בְּחִנּוּךְ וְלֹא בְּאִלּוּף • הִנֵּה – מִדֵּי פַּעַם קָם לוֹ אֵיזֶה חָבֵר כְּנֶסֶת עָלוּב • וְרַק עַל מְנָת לְהוֹפִיעַ בַּטֶּלֶבִיזְיָה וְלִזְכּוֹת בִּתְשׂוּמַת לֵב הַקָּהָל • עוֹשֶׂה גַּלִּים, מֵקִים אָבָק, הוֹרֵס גְּשָׁרִים, גּוֹרֵם סְקַנְדָּל • נִרְאֶה, כְּמוֹ אֶחָד אֲשֶׁר אִבֵּד אֶת הַצָּפוֹן... • כִּי מָה לַעֲשׂוֹת, הֲרֵי בְּלִי שָׁעוֹן אֵיךְ יִסְתּוֹבֵב אוֹתוֹ סְבִיבוֹן?... • מָה הוּא צָרִיךְ אֶת זֶה?! הֲלֹא עַכְשָׁו הֵם יַרְגִּישׁוּ חַיָּבוֹת • לְסַפֵּר מִי נָתַן לוֹ מָה בְּמַתָּנָה, וּמָה קִבֵּל מַר בֶּגִין בְּהוֹלִיווּד • וְעַל מְחִירֵי הַמְּלוֹנִים שֶׁל שַׂר הַחַקְלָאוּת אֲרִיק וְאִסּוּר יְבוּא בְּשַׂר הַכֶּבֶשׂ שֶׁל שַׂר הַמִּסְחָר שָׁרוֹן • וְעַל תְּרוּמוֹת וְהַתְרָמוֹת וּשְׁחִיתֻיּוֹת בֵּין חֶבְרוֹן לְשׁוֹמְרוֹן • וּפְרוֹטֶקְצְיוֹת וּשְׁאָר טוֹבוֹת הֶחֵל מִ־77 וְעַד הַזְּמַן הָאַחֲרוֹן • – כָּל הַקֻּפְסָאוֹת תִּפָּתַחְנָה, כָּל הַשְּׁלָדִים יַתְחִילוּ לָצֵאת מִתּוֹךְ הָאָרוֹן • יְשַׁגְּעוּ אֶת הַצִּבּוּר, אֶת הַוְּעָדוֹת, אֶת מְלִיאַת הַכְּנֶסֶת • וְהוּא – רַק עַכְשָׁו מָלְאוּ לוֹ מֵאָה יְמֵי חֶסֶד • אָז מָה הֵם עוֹשִׂים לוֹ?! לָמָּה לֹא נוֹתְנִים בְּשֶׁקֶט לִישׁוֹן • לָמָּה כָּל הַמְּהוּמָה וְהָרַעַשׁ וְהַשָּׁאוֹן?! • הֲרֵי כָּל עוֹשֵׂי הַצָּרוֹת הַלָּלוּ בֶּעָבָר, בַּהֹוֶה וּבְפוֹטֶנְצְיָה • לֹא יִתְּנוּ לוֹ, בְּטִפְּשׁוּתָם, לְהַגִּיעַ אֶל סוֹף הַקַּדֶנְצְיָה • אָמְנָם יָדוּעַ, שֶׁכָּל מַנְהִיג – סְבִיבוֹ אֲפָסִים לוֹ • אַךְ הַאָמְנָם סַבְלָנוּת וְאִפּוּק אֵין קֵץ מְיַחֲסִים לוֹ?! • אָז מָה הֵם עוֹשִׂים לוֹ?! מָה הֵם עוֹשִׂים לוֹ??! ••

וַהֲרֵי הוּא נוֹרָא מִשְׁתַּדֵּל. רְאוּ אֵיךְ הַלִּשְׁכָּה מְסֻדֶּרֶת • אֲפִלּוּ צַחִי, שֶׁהוּא בִּרְיוֹן דּוֹר שֵׁנִי, כְּבָר מִתְנַהֵג אַחֶרֶת • אָמְנָם, גַּם כְּשֶׁהוּא מְעֻנָּב, הוּא מַכְנִיס לְעַצְמוֹ מִדֵּי פַּעַם כּוֹתֶרֶת • אֲבָל, בְּדֶרֶךְ כְּלָל – חֲבוּרָה נָאָה, סוֹלִידִית, מְכֻפְתֶּרֶת • לֹא מְאַיֶּמֶת, לֹא קִיצוֹנִית, לְלֹא חֲרָדוֹת הַמִּטְּרָפִים • וְאֵיךְ הִיא עוֹשָׂה לוֹ, בְּמִקְצוֹעָנוּת כָּזֹאת, יַחֲסֵי צִבּוּר יָפִים • פַּעַם, כְּמוֹ רוֹפֵא כִּירוּרְג, הוּא לוֹבֵשׁ מִכְנָס • פַּעַם, בְּחֵיל הָאֲוִיר, הוּא חוֹבֵשׁ קַסְדַּת טַיָּס • – אֵין כִּמְעַט שָׁבוּעַ שֶׁהוּא אֵינֶנּוּ מְחַפֵּשׂ • הוּא בְּלִי סָפֵק, תַּלְמִיד טוֹב, שׁוֹמֵעַ בַּעֲצָתָם שֶׁל הַיּוֹעֲצִים • אֲשֶׁר אָמְרוּ לוֹ כִּי הוּא רֹאשׁ מֶמְשָׁלָה לֹא רַק לִמְבֻגָּרִים • מִצַּד אַחֵר, שָׁלֹשׁ שָׁעוֹת תְּמִימוֹת הִקְשִׁיב הוּא לְסוֹפְרִים! • בְּקִצּוּר, אָדָם מְאֻזָּן, דְּמוּת הֶגְיוֹנִית וּסְבִירָה • וְעַכְשָׁו, עַכְשָׁו בָּאִים הַשְּׁמַבְּלִים וּמְטַלְטְלִים אֶת הַסִּירָה... ••

גַּם בַּפּוֹלִיטִיקָה, אֶפְשָׁר לוֹמַר, הוּא הִסְתַּדֵּר לֹא רַע • לִפְעָמִים קְצָת רוֹגֵשׁ, אַךְ לְעוֹלָם לֹא סְעָרָה • וְאִם אֶשְׁכּוֹל אָמַר: חֲצִי תֵּה חֲצִי קָפֶה • הֲרֵי עָלָיו מְקֻבָּל: חֲצִי חוֹלֶה חֲצִי רוֹפֵא • הָעִקָּר שֶׁלְּכֻלָּנוּ, יִהְיֶה יוֹם יָפֶה • שֶׁתִּהְיֶה הִתְעוֹרְרוּת – אַךְ שֶׁהַמַּצָּב יִהְיֶה יַצִּיב • שֶׁתִּקָּמְנָה הִתְנַחֲלֻיּוֹת, אַךְ אִי אֶפְשָׁר בִּגְלַל הַתַּקְצִיב • שָׁלוֹם עִם יַרְדֵּן?! – כָּל הַסְּעִיפִים פְּתוּחִים • שָׁלוֹם עִם יַרְדֵּן – אַף שַׁעַל מִן הַשְּׁטָחִים • נִסְחַר עִם דְּרוֹם אַפְרִיקָה, אַף נָדוּן אוֹתָהּ לִגְנַאי • יְחָסִים עִם רוּסְיָה?! – אֵין תְּנָאִים, אֲבָל בִּתְנַאי • וְכוּלֵי וְכוּלֵי וְכוּלֵי, רַבּוֹתַי • שְׁבִיל הַזָּהָב שֶׁל הַשֶּׁקֶט, חִיּוּכוֹ הַמָּתוֹק שֶׁל הַחֲלוֹם • וְהָעִקָּר – לַעֲבֹר אֶת הַוְּעִידָה בְּשָׁלוֹם ••

וְעַכְשָׁו הָאֵיתָן וְהַתּוֹקְפָן הַלָּלוּ. מַחֲנֵה הַיְרִיבִים מִתְעוֹרֵר • צָרִיךְ יִהְיֶה לְהַשְׁתִּיק אֶת הָעִנְיָנִים וְלַעֲשׂוֹת שָׁם סֵדֶר מַהֵר • חֲבָל, הָיָה כָּל כָּךְ נָעִים לָשֶׁבֶת קְצָת עַל הַגָּדֵר • אֲבָל אֵלֶּה, אֵלֶּה לְתוֹךְ הַשֶּׁקֶט, לְתוֹךְ הָעֲצָמוֹת הֵם נִכְנָסִים לוֹ • הַאִם הֵם לֹא מְבִינִים מָה הֵם עוֹשִׂים לוֹ, מָה הֵם עוֹשִׂים לוֹ?! ••

בועז עברון

עיסקה לא מוצלחת

כל הוויכוח הזה שפרץ, אם צריכים היו הסופרים להיעצות להזמנת ראש הממשלה או לא, מלביש לדעתי את הנעל על הרגל הלא־נכונה. וזה מפני שהשאלות האמיתיות לא נשאלו.

קודם כל, כמה קביעות ראשונות. השררה והיצירה התרבותית צריכות להתקיים ולפעול בנפרד זו מזו. כל אימת שהן מתערבבות, באה מהומה לעולם. אין דבר מאוס מאמן מלחך פינכה, „משורר החצר", ואין דבר מסו־כן מחיבוקו המפתה של השליט. זה לא רק בגלל ההנאות החומריות והי־יוקרה החברתית שיש ביד השליט להשפיע על היוצר. יש פיתויים דקים ואנינים יותר. אולי העיקרי בהם הוא זה הקשור בדימוי העצמי של רוב היוצרים, חוץ אולי מגדולי־הגדולים שבהם, גאונים כמו טולסטוי (שהוא עצמו השתייך למעמד השלי־טים). חלק בלתי־נפרד מהווייתו הפ־נימית של האדם היוצר הם הלבטים המיוסרים המלווים את תהליך היצי־רה בין התקפי ההתלהבות („ה„השראה") המזינים אותו, והספק העצמי המכרסם ברגעים של אוזלת־יד שבהם ה„אני" כאילו מתפורר, שהרי היוצר מזהה את עצמו עם הכוח היוצר שבו, וכשזה מתדלדל, הוא מפקפק בממשות עצמו, בממשות העבודה שהוא עוסק בה.

ולעומתו עומדים „האנשים הממ־שיים", ה„עושים דברים" בעולם במ־קום רק „לדבר" או „לכתוב" עליו; לעומתו עומד כוחה היציב, הבוטח בעצמו, של השררה – כוח ממשי וכוח יוקרתי, שהרי אין עוררין שהש־ליט הוא מרכז חברתו וטובע את חות־מו עליה. תקופתו של שקספיר אינה קרויה תקופתו של שקספיר אלא הת־קופה האליזבתנית, ודיקנס וג'ורג' אליוט יצרו בתקופה הויקטוריאנית.

ליטוף מידו של השליט הוא כש־מן בעצמותיהם של רוב האמנים, משום שבכך כאילו השליט משפיע עליהם מממשותו שלו ומחזק בהם את הרגשת ממשותם שלהם, בעוד שבדרך כלל אין ה„אגו" של השליט זקוק לחיזוקו של האמן. האמן בעיניו הוא מעין צעצוע, אבזור־קישוט לזמן הפנאי. על עניינים רציניים, בשעות העבודה, הוא דן לא עם אמנים, אלא עם בנקאים, גנרלים ופוליטיקאים. ובמיוחד אמורים הדברים בארץ כשלנו, שבה התבטלו תמיד היוצרים למול „אנשי המעשה".

מצד שני, רצוי שלשליטים ולי־וצרים תהיה שפה משותפת, ושהש־ליטים יבינו את הצורך שיש לחברה ביוצרים, ושבלעדיהם עתידה היא להתנוון. באנגליה ובצרפת, שבהן באים בדרך כלל השליטים והיוצרים מאותו רקע־חברתי־אינטלקטואלי עצמו, יש לפיכך קשר טבעי ובריא ביניהם. כלומר: יש צורך במגע, אך לם מגע שבו כל צד־שומר על עצמ... אותו וישותו, ובמיוחד אמורים הד־רים ביוצרים.

★

ועכשיו נפנה למקרה המיוחד הזה. השאלה הראשונה שיש לשאול היא מה ראה מר שמיר לזמן סופרים זו, בניגוד למסורת האנטי־אינטלק־טואלית של תנועתו (שעד היום מי... כור, לא טרחה לקבץ אף את כל מ... ביו ומכתביו של מייסדה הנערץ, זאב ז'בוטינסקי, במהדורה מדעית אחת) וכנראה שאף בניגוד לנטיותיו של עצמו, שכן לא נתפרסם עד כה מ... בב תרבות ואף לא ניסה לאמץ לך... מו תדמית כזו. האם רק בגלל ... בתדמיתו שוחרת־התרבות של שמעון פרס?

בלי שום ספק, הסיבה לכך הי... שהוא או יועציו, הגיעו לכלל מסקנה שהתדמית הציבורית שלו תוכל ... להיבנות מנופך „תרבותי" ... לעומת תדמיותיהם של שרון ולוי, וזה כשלעצמו הוא עדות להתפתחות ברוכה וחיובית בחברתנו. ובכן, מ... שמיר השיג מה שרצה. הוא נפגש ע... אנשי ספרות. הוא נהג בהם בנימוס הוא יצר רושם שהוא חולק כבוד לרוח היוצרת.

אבל מה השיגו אנשי הספרות? הרי זו שאלה של תן וקח: אתה ... ראש־הממשלה, אתה רוצה באיצטלה של איש תרבות. מה אתה מוכן לתת לנו תמורתה?

★

כאן המפשלה. הסופרים לא נ... ולא סיכמו ביניהם מה הם הולכים לדרוש מראש־הממשלה תמורת הכ... שר התרבותי שהם נותנים לו ב... נוכחותם. העובדה שהזמין אותם כ... החניפה להם (וזו כשלעצמה הוכחה לטענתי בדבר תסביך הנחיתות של... הם לעומת השררה), עד ששכחו לה... תמקח, כמו שהיה יודע לעשות כל ראש חמולה מירוחם. כאשר נ... הסופרים לפני שנים רבות להזמנה המפורסמת של גולדה מאיר, לפח... באו אליה בשאלות ובדרישות נוק... כות בתחום המאבק לשלום והח... לערביי הארץ, ואפילו לא נענו, הי... עימות. הסופרים שמרו על כבודם.

כאן באו בידיים ריקות, ויצ... בכיסים ריקים, שכן, כאמור, השליט השיג מהם מה שרצה, בלא שהם יד... עו אפילו מה הם רוצים. לא עצם הפגישה היה פסול, אלא העובדה שבעיסקה זו מכרו עצמם היוצרים באפס מחיר. לא זו בלבד, אלא ש... ריאת דברי אחרים מהם מתחנ... שאין הם תופסים עד היום שכאן ... תה עיסקה, ושבה לוסטמו כיסיהם.

מר שמיר – כל הכבוד. המופע הזה כולו שלך.

דוד שחם

כסף קטן

שלוש ממשלות

עד עכשיו ידענו שלארץ הזו יש שתי ממשלות, אחת של המערך ואחת של הליכוד. רוטציה או לא רוטציה, כל אחת מהן מפזרת הבטחות, מצהירה הצהרות סותרות ומכחישה את דברי האחרת. מסתבר שיש גם ממשלה שלישית, הלא היא ממשלת משרד הבטחון.

לממשלה זו היתה תמיד, בתוספת למדיניותה, בתחום שעליו היא מופקדת – הבטחון – גם מדיניות כלכלית משלה. עכשיו מסתבר שיש לה גם מדיניות־חוץ משלה. שר הבטחון מונע נסיעה לסימפוזיון בחו"ל של פלשתינים, שהממשלה האחרת של ישראל ראתה אותם ראויים לייצג את עמם בשיחות שלום עם ישראל. משרד הבטחון מודיע – בניגוד להודעות משרד החוץ – שאין עם מי לדבר על שלום. יש לו גם מדיניות דרום־אפריקנית משלו.

לא ירחק היום ויפתח שגרירויות משלו בבירות העולם. נקווה שלא ישכח לפתוח אחת גם בירושלים.

★

העולם כולו נגדנו

כולנו שמענו את ראש הממשלה, יצחק רבין, מסביר בפרוטרוט מה רע בוועידה בינלאומית לשלום במזרח התיכון. מה שרע בה, לדידו, הוא שיתברר בה ש„כל העולם נגדנו". אפילו ארצות־הברית לא תעמוד לצידנו, אם נופיע שם בעמדת מחצית־הממשלה־הליכודית, שאין מקום לשום פשרה טריטוריאלית ו„השטחים" חייבים להישאר בידינו שלמות.

בוקר טוב, יצחק, בוקר טוב. וכל השומע יצחק. ואם לא תתכנס ועידה בינלאומית לא יהיה כל העולם נגדנו? או שמה, שלא נדע – לא יזיק לנו?

אכן, ועידה בינלאומית אינה ועידת „חרות", שמסתבר כי גם כינוסה פרובלמטי. מכל־מקום, מה שמשפיע על ועידת חרות אינו מביא תוצאות בוועידה בינלאומית. אבל זה סיכון שכל „ראש חרות" מקבל על עצמו אם הוא רוצה להיות ראש ממשלה.

ומי שמבין שבעניין השלטון ב„שטחים" העולם כולו נגדנו, רק משלה את עצמו שאם לא תהיה ועידה בינלאומית – נוכל לאורך ימים לעמוד נגד כל העולם.

★

שתי ידיים שמאליות

עוד לא נחתם הסכם „החבילה" וכבר הועלה מחיר הדלק לתעשייה. יד שמאל לוקחת מה שנתנה יד ימין בפיחות.

יד שמאל? יד ימין? הרי זו ממשלה בעלת שתי ידיים שמאליות! ההסבר מדוע העלו את מחיר הדלק לתעשייה ולא את מחיר הדלק למכוניות פרטיות הוא שהאחרון מעלה את המדד. האם אין חכמי האוצר מעלים בדעתם, שאף כי מחיר הדלק לתעשייה אינו כלול במישרין במדד, הוא משפיע עליו בעקיפין – באמצעות מחיר המוצרים התעשייתיים?! והלוואי שרק בשיעור המתחייב מעליית התוצאות שיגרום.

שלום ליציבות. להתראות במדדים הבאים.

★

מזוזות באמצעי־מניעה

מישהו שם, בהנהלת רשת „שבח", מאמין כנראה שמזוזות הן אמצעי־מניעה. אחרי שהנערה הצפתית האומללה קיפחה את חייה בנסיון הפלה, ישבה הנהלת הרשת לעשות חשבון־נפש.

האם הגיעה למסקנה, שאם התלמידות מקיימות יחסי־מין, כדאי שידעו משהו על אמצעי־מניעה? – לא. האם תדאג, לפחות, שבמקרה הצורך יוכלו הנערות לעשות הפלה בתנאים רפואיים נאותים? – לא. אם תעשה כך, תסתבך עם הממסד הדתי.

אבל צריך, בכל זאת, לעשות משהו.

ובכן, כיוון שפשטה שמועה (כרגיל במקרי־אסון, באחרונה) שהיה איזה פגם במזוזות בית־הספר – וזו סיבת האסון – שלחה ההנהלה אליו משלוח של שלושים מזוזות חדשות.

כלומר, הסבר הסבירו לנו שעל משלוח המזוזות החדשות הוחלט לפני המאורע הטראגי. לכל היותר הוחש המשלוח בגללו. אבל אי־אפשר להתחמק מן ההשערה שזה, בסך הכל, תירוץ דחוק. בהנהלת „שבח" חוששים באמת שמזוזות פגומות מביאות אסון בפועל ממש. ואם אינם מאמינים, יש בהם די ציניות לקנות קצת „שקט תעשייתי" בו'סטה זו, הבאה להפיס דעתם של עובדי־אלילים המעמידים פני מאמינים, הבטוחים כי „פגם" כלשהו בחומר – בעץ, בקלף, באיזו אות משובשת – שם לאל את הרוח, את הכוונה, את האמונה האמיתית.

לפעמים קשה שלא להתבייש.

זיוה ידיב

פצצת זמן

מלחמת השעונים בעיצומה, ועיזר וייצמן כבר צולל לו לגיזרת פתע עם פצצת השהייה.

אם הליכוד ימשיך בהתקפות על המערך, מזהיר השר, הוא – עיזר, יחשוף שערוריות כספיות של הליכוד.

מזהיר? מה מזהיר? כבר עכשיו, ברגע זה ממש, הוא חשף שערוריה חמורה.

כן, כן, כן, עיזר וייצמן, איש ציבור, מודה בפה מלא שהוא יודע על שע־רוריות כספיות, ואינו מגלה אותן. איש ציבור מחפה על מעשי שחיתות. אם זו איננה שערוריה, אני בול־עת את שעוני הדיגיטאלי.

חסמבה

צוות הכלשים הצעירים של הליכוד שחשף בפעולת מודיעין מזהירה את שעון היד שקיבל פרס ליום הולדתו מרור בלאס, עומד לפרסם עוד כמה מעשי שחיתות מרעישים.

אני כבר רואה את חבורת רוני מילוא ומיקי איתן דוהרת אל המערה החשמלית בפנים סמוקות ומדווחות ליגאל מוסינזון המפקד:

„רבין קיבל בקבוקון אפטר שייב מקבלן בלתי מזוהה שברח לחו"ל"

„שרת הבריאות, ארבלי אלמוזלי־נו, קיבלה זר שחלבים ונשיקה מא־לימלך זורקין"

„יעקובי קיבל עוגת קצפת מקונ־דיטוריה מפוקפקת אי שם בגוש דן"

„חסמבה, חסמבה, חסמבה!" מרי־עים כל הכלשים הצעירים ורצים להי־צטלם ב„מבט".

טעות יקרה

יפת, הרואה עצמו כגדול הבנקאים בישראל ואחד מעמודי התווך של הבנקאות העולמית, עשה רק טעות פיננסית אחת בקריירה המזהירה שלו. טעות קטנה אבל יקרה. הוא נאות לקבל פיצויי פרישה צנועים של 4 מיליון דולר בלבד.

עכשיו כשמתחיל שלב המיקוח על החזרת הפיצויים, יושב לו בוודאי הפנסיונר יפת בסוויטה שלו בניו־יורק, ואוכל את עצמו (מרוב ריר) על טעותו הגורלית.

איזה אידיוט הייתי, לו הייתי מת־חיל בפיצויים של עשרה מיליון, היי־תי מגיע בסוף לפשרה של ארבעה או חמישה מיליון, אבל עכשיו, אללי, יש סכנה שאאלץ להסתפק בפשרה של מיליון או שניים עלובים בלבד.

אכלת אותה, יפת, כלשונו המ־לומדת של הבנקאי אלי הורוביץ.

חזרה לשורשים

לפעמים ידיעות קטנות בעיתון הצחיח והמשמים, מפיחות בך תקוות גדולות שאולי אפשר להפיק מהן נו־שא ראוי לכתיבה. הנה, למשל, קרא־תי שכמה קופים ברחו מגן־החיות בפתח־תקווה.

נושא מבטיח, לכאורה. מפני שמיד אתה שואל את עצמך את השאלה המתבקשת למה הם בעצם בר־חו, מה הם מחפשים בחוצות פתח־תקווה? ואולי הם מזמן לא בפתח־תקווה? אולי הגיעה אליהם השמועה שמחפשים יושב ראש חדש לבנק לאומי? אולי הם לוטשים עיניים לכיסאו של דולצ'ין?

אולי הם רוצים את תיק הקליטה? ואולי בכלל הם כבר עומדים בתור ליד השגרירות האמריקנית ברחוב הירקון כדי לרדת מן הארץ?

השאלות אכן נוקבות, אך התשו־בות, לצערי, נוקבות הרבה פחות.

עוד נושא אקטואלי ומבטיח ירד לטמיון.

אי־פרופו קופים. עומדים לידי בתור לסרט שני פרימאטים מפותחים ממשפחת האדם. חסרי זנב, גו זקוף יחסית, מצח לא לחלוטין פחוס, ובכל זאת הם מחליפים ביניהם נהמות מוז־רות, וקולות קדומים מנבכי העברית:

– זה משהו־משהו.
– שמענו־שמענו.
– תאמין לי, חומשי־חומשים?
– תראה־תראה איך זאת הולכת.
– משהו־משהו
– יאללה, שתוק־שתוק.

תופעה מעניינת. בכל שקטן אוצר המלים, גדל שטף הדיבור. חרם המילמולים הכפולים.

מה שמוכיח שאכן חוזרים אצלנו אל המקורות, אל השורשים, מסורת־מסורות, ולא של עם ישראל בלבד, אלא של המין האנושי כולו.

נתן ברון

השעון מתקתק

— — — אבל הפעם אין הכוונה לאותו שעון זהב שקיבל שמעון פרס מרוד בלאס. נכון שהנושא מגרה מאוד, וכבר הפך לשיחת היום. כוודאי תוסיף הפרשה להביך את הנוגעים בדבר, ואולי אף יהיו השפעות על מהלך העניינים.

אלא שכאן מדובר בשעון אחר ובתקתוק אחר.

יותר ויותר מסתבר, שמשהו מתרחש בזירה הבינלאומית בקשר למצב באיזור — וכאן, למרבה הצער, תקתוק השעון אינו דומה לזמזום של שעון־יד אלגנטי — אלא לנקישות המעצבנות והמאיימות של שעון המוצמד לפצצה הרסנית.

נוסע שר החוץ, שהוא כמובן גם ממלא מקום ראש הממשלה, ומכריז בחוץ־לארץ הכרזות מדהימות: לא רק שהוא בעד ועידה בינלאומית לפתרון הבעיות באיזור, אלא שהדיונים בנושא זה הגיעו לשלב מתקדם. והתחושה היא, שבשיחותיו עם ראשי מדינות מערב־אירופה הציג פרס את הנושא כאילו הוא מדבר בשם הממשלה כולה ועל דעתה.

אבל המצב אינו כזה. אין הסכמה לאומית (או ממשלתית) על ועידה בינלאומית כמכשיר לקידום ההסדר באיזור. מר פרס מסתמך על החלטות מלפני 8 שנים, בעיצומה של האופוריה מסביב לביקור סאדאת והסכמי קמפ־דיוויד. אלא שמאז השתנו הדברים, והיום העניין אינו עומד בצורה כזו.

★ ★ ★

בכלל, נראה שבמשרד החוץ אצה למישהו הדרך, וקיימת מגמה לחטוף, להספיק, כל עוד ניתן. לעתים, קשה להבין כיצד מצליחים שם, בין הצריסים, הלשכות והמשרדים של משרד החוץ — גם לעבוד. שני מנכ"לים, כל אחד מושך לכיוון אחר. ויש גם שר נוסף (וייצמן). בקיצור, רעש ומהומה.

רק במאמר מוסגר צריך להרהר בקול, מה היה קורה לו מישהו אחר, ולא פרס, היה ממנה את בן־חסותו למנכ"ל נוסף על המנכ"ל שנאלץ למנות בשל הסכם מפלגתי. איזה רעש היה קם, איזו המולה. איך היו סופרים את המרצפות בשתי הלשכות, איך היו בודקים כמה זה עולה, וכמה ארוחות חמות לקשישים אפשר לממן במחיר של לישכה מיותרת אחת. אבל, כנראה שיש אנשים שלהם הכל מותר, ונגד זה כמובן אין מה לעשות.

אבל יש מה לעשות נגד המגמה להמשיך באופן מלאכותי את מה שקרוי „תהליך השלום". מקימים „דסקים" לשלום (שניים, כמובן, כמו בתיבת נוח), מתחילים להתייחס אחרת ל„אמנת אש"ף" ומפסיקים את הפצתה — ועכשיו בא הסיפור על הוועידה הבינלאומית, וכאילו תקופי־אובססיה אצים־רצים לכל העברים כדי לקדם את העניין.

האם אין שם, במשרד החוץ ההומה ממזכירים כפולים וראשי־לשכות כפולים ונהגים כפולים — האם אין שם מישהו שיעצור ויאמר כמה דברים פשוטים: שוועידה בינלאומית היא מלכודת־פתאים מהסוג הברור ביותר; שלעולם לא יכולה להתקבל שם החלטה או המלצה שתהיה לטובת ישראל; שהשתתפותה של ברית־המועצות בוועידה כזו יש בה כדי לחרוץ את גורלה מראש; שישראל מספקת כמו ידיה תחמושת לכל אלה שרוצים לראות אותה מבודדת, מותקפת ונדחקת לפינה במין „ועידה" כזו.

כנראה שבמשרד החוץ עוסקים בימים אלה בדברים חשובים יותר, ולזוטות כמו אלה לא נותנים את הדעת.

★ ★ ★

השעון מתקתק, וסוף הקדנציה של הממשלה הזו כבר נראה מעבר לאופק. שנה וחצי בסך הכל נותרו עד לבחירות הבאות, וההתרחשויות של השבוע האחרון מעידות שריח המאבק הפוליטי עלה כאפס של ראשי שתי המפלגות הגדולות. סביר להניח שהמשבר הנוכחי — עם אכן זה משבר — ייפתר איכשהו, אבל ברור שהעניינים יילכו ויתחממו בשבועות ובחודשים הקרובים.

המערך שגה כאשר הסכים להסדר שהליכוד יסיים את הקדנציה והמערך הוא שיפתח בראשות־הממשלה. מחקרי דעת הקהל כבר מרמזים על התהליך הקבוע והטבעי: מי שעומד בראש הממשלה נהנה באופן אוטומטי כמעט מתוספת אהדה בדעת הקהל. דבר זה מכניס את המערך למילכוד.

שמעון פרס ויועציו רוצים להגיע להישגים מסויימים בזירה הבינלאומית. זה השטח לו הקדיש פרס מאמצים רבים בעת היותו ראש־הממשלה, וזו הזירה אותה הוא אוהב, בה הוא מרגיש נוח, ובה — צריך לציין זאת — השיג בעבר הישגים נאים ביותר.

אבל היום המצב שונה. לא זו בלבד שבמשרד החוץ מדברים בשתי שפות ובשני קולות — אלא שנוצר מצב בו הממשלה מתחילה לדבר בשני קולות, וזה כמובן מצב בלתי רצוי.

זוהי, בלי ספק, רק ההתחלה. בזמן הקרוב נהיה עדים לליוזמות חרשות ול„התקפות שלום" חדשות. זהו סחרור מסויים, שאי־אפשר להפסיק אותו.

והדבר גם מובן: השעון מתקתק, והזמן הולך ואוזל. צריך למהר.

פיקנטי
סלטים נקניקים ובשרים
המפעל המוביל
בטעם, איכות ומחיר!
מבצע הגרלות!
חינם!
* * סוף שבוע (שישי שבת) זוגי במלון * * * * *
* שי מתנת פיקנטי
* * כל הקונה בסך 100 ש"ח ישתתף בהגרלה שתערך אחת לחודש בהשגחת מנהל חשבונות. (בכפוף לתקנון)
* לכל קונה בסך 100 ש"ח ינתן שי מתנת פיקנטי (עד גמר המלאי)
הגדלת את קנייתך – הגדלת את סיכוייך!

מפעלי פיקנטי
פיקוח רפואי וטרינרי צמוד
פתוח עד 10 בלילה
כשר בהשגחת הרבנות בני־ברק
השומר 104 בני־ברק, טלפון 774865
פיקנטי / פרסום

מתכוננים לפורים...
עם שושי זהר
יצרן התחפושות מס' 1 בישראל
מכירה לבעלי חנויות
חנות המפעל: כפר גלעדי 31, ת"א טל' 838043
המפעל: מטלון 17 (קומה ג') ת"א טל': 821050
זכות יוצרים בלעדית
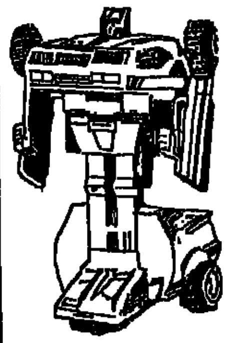
רובוטריק

טאו־טאו
מכירה ליחידים:
במוקדי המכירה הגדולים בארץ לתחפושות של שושי זוהר בלבד
ובחנויות מובחרות ברחבי הארץ
(רשימת חנויות נוספות בהמשך הפרסומים)
על כל קניה בחודש פברואר תיק צד צבעוני חינם
כל הרוכש תחפושת של שושי זוהר זוכה ב־20% הנחה למופע "טלפורים"
70 דגמים מקוריים בלעדיים לשושי זוהר עומדים בתקן ישראלי 562

הגיע מצרפת!!!
חימר ירוק
ARGILE VERTE
אדמה בעלת סגולות מרפא רבות
להשיג בבתי־טבע ובתי־מרקחת
ILDAR
יבואן – אילדר בע"מ
רח' מאזיה 47, תל־אביב
טל. 03-624863

דרוש ברחיפות
באיזור ראשון־לציון והסביבה
מחסן בקומת קרקע
בגודל 750—1000 מ"ר
לתקופה של שלושה חודשים
☎ 945371, 948497, 9661951

יש לך 30 יום לקנות דירת חלום!
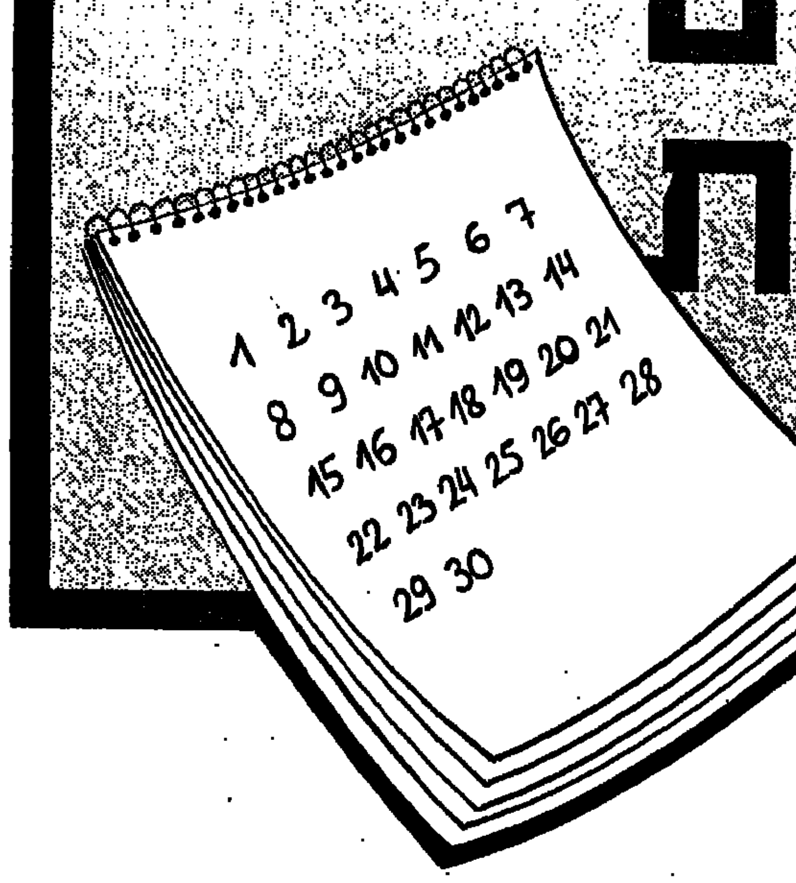

החלה ההרשמה לשלב ב' של הבנייה בגבעת־אביב, רמת־אביב ג'.
חברת רובינשטין בונה ב"גבעת אביב" אזור המגורים האקסקלוסיבי של רמת־אביב ג', דירות 4 — 5 חדרים מרווחות המצטיינות בתיכנון ייחודי וגימור מהודר.
קנה דירה מייד ב"גבעת אביב" ותהנה מן המבצע המיוחד "קונים דירה בשלושה תשלומים ו־20% הנחה מקבלים".
המבצע מוגבל ל־30 יום בלבד.
כל קונה מקבל הערת אזהרה בטאבו ובאפשרותו לקבל ערבות בנקאית צמודה. כדאי למהר!
גבעת אביב
רמת־אביב ג', תל־אביב
20% הנחה
רובינשטין
חברת הבנייה הפרטית הוותיקה והאמינה בישראל
פרטים מלאים במשרדי רובינשטין: רח' מקוה־ישראל 8, תל־אביב, טל' 03-622621
בימי א', ד': 8 — 16; בימי ב', ה': 8 — 13, 16 — 19; בימי ג': 8 — 14; בימי ו': 8 — 13

המוסף לתרבות, ספרות ואמנות — בתוך מוסף „7 לילות"

הדילמה של רבין: למנות רמטכ"ל

(המשך מעמוד 3)

היא, איפוא, למנוע את פרישה מיידית של האלופים דרורי וברק מתפקידם ומצה"ל.

באשר לדרורי, ינסה שר־הביטחון לשכנעו, כי אחריותו הלאומית מחייבת את הישארותו בתפקיד לתקופה של שנה לפחות, ואולי אף יותר. רבין מעריך מאוד את תרומתו ואת מחוייבותו העמוקה של דרורי לצה"ל ולביטחון עם ישראל, ומקווה שהחייל המסור והשתקן הזה לא יכזיב גם הפעם. בשיחה שהיתה ביניהם השבוע לא נאמר הרבה. רבין הודיע לדרורי: ששעת ההכרעה קרבה, וביקש לשמוע את דעתו. דרורי, כך נמסר, אמר לשר כי אין בכוונתו לדבר בשעה זו על עצמו ועל המתמודדים האחרים, ברמזו בכך שהוא שומר לעצמו, לפי שעה, את כל האופציות. אחר־כך עברו לשוחח על בעיות שוטפות.

אם יסכים דרורי להישאר תקופה מסויימת, עשוי הדבר להקל על מלאכת השכנוע של אהוד ברק. שכן אז יוכל האלוף הצעיר יחסית (45) לסיים תקופה של שלש שנים כאלוף פיקוד המרכז, ולהיות סגן הרמטכ"ל בעל נתונים שיעניקו לו עדיפות ויתרון בהתמודדות הבאה על תפקיד הרמטכ"ל. רבין זקוק עתה להרבה רצון טוב ושיתוף־פעולה מצידו של האלוף ברק, ומשום כך הוטרד מן הפירסומים המוקדמים השבוע בנושא המינויים. קל היה לשר־הביטחון לנחש מה חלף במוחו של ברק בלוס־אנג'לס, כאשר קרא ביום שלישי את מיברק העיתונות של הקונסוליה הישראלית שם. וזאת, אחרי שנסע לארה"ב על־פי בקשתו האישית של רבין, כדי להחליפו כנואם המרכזי בוועידת „הליגה נגד השמצה". שיחת הטלפון הטראנסאטלנטית, שהגיעה אחר־כך ללישכת השר, הגם שהיתה מאופקת, לא השאירה הרבה מקום לדימיון. מקורביו של האלוף ברק לא היססו לרמוז, שהמסע לארה"ב היה תרגיל יזום, שנועד להרחיקו מן הזירה ומתומכיו במערכת הפוליטית בימים הקריטיים שלפני הבאת המינוי לממשלה. המעטפת הפוליטית של אמיר דרורי ואורי אור, כך טוענים מקורבי ברק - ובצדק, קלה בהרבה לפיצוח מאשר זו של אהוד ברק. לכן רצוי שיישאר רחוק. מכל מקום, אלוף פיקוד המרכז אמור לחזור ארצה לקראת סוף השבוע, ולשר־הביטחון תהיה הזדמנות להחליף עימו מלה מרגיעה, לפני שהנושא יועלה בממשלה והמסך יעלה על המערכה האחרונה בהתמודדות.

יש שעון, אין משבר

(המשך מעמוד ראשון)

סוערים. אנשי הליכוד היו מעוניינים בהתפתחות כזו, ואני לא רציתי לשחק לידיהם. אילו הייתי מבקש למנוע את העלאת הנושא, הם היו אומרים: 'הו, למערך יש מה להסתיר'".

כשהסתיים הדיון של סיעת המערך, ביקשו הראל ושאר הדוברים להבהיר, כי נגמרה השותפות עם הליכוד. וייצמן אמר, שהממשלה מיצתה את עצמה: „אני אמליץ לשמעון לקבוע את המשך המהלכים, גם אם יביאו לפיצוץ".

באותה שעה, באותו בניין, ישבו שמיר ושרי הליכוד ודנו, בעיקר, בעניין הוועידה הבינלאומית. דיברו גם על פרשת השעון. כמה מהח"כים לא אהבו את הצורה בה גילגל איתן את סיפור השעון. אחר־כך קרא שמיר את דברי פרס, הטוען כי קיבל את השעון כמתנה ליום־ההולדת. שמיר הביע הסתייגות מדרך הטיפול בבעיה והצטער על ההתקפות האישיות בין המפלגות. „אנחנו משניאים את החיים פה", אמר. יועץ פוליטי בלישכתו יגיד אחר־כך, שלדעתו של שמיר, אם יש חשדות בעלי אופי פלילי, קיימים גופים ממלכתיים שחובת הבדיקה מוטלת עליהם.

חיים קופמן: „סיעת הליכוד החליטה שלא לטפל בעניין השעון. בישיבה מוקדמת של הסיעה, בה העלה איתן את הצעתו, אמרתי לחברים: 'אנחנו צריכים לבדוק את פרשת בלאס על רקע טענותיו שקנו מפלגה פוליטית, את 'יחד', תמורת הקמת קואליציה עם העבודה. לא צריך להיטפל לפרס. סיפור השעון הוא נושא רגיש. אבל אם היו מאשימים את ראש־הממשלה מטעם הליכוד בקבלת שעון, אין ספק שהעבודה היתה עורכת בליכוד מרחץ דמים, תרתי משמע".

מיכאל איתן: „לא התכוונתי להיטפל אל פרס, אלא רק לבדוק את אמינותו של בלאס. אם יוכח שהסיפור נכון, הרי שיש יסוד להעריך שגם סיפוריו האחרים על מטרת הכספים שנתן למפלגת העבודה וליחד, יוכחו כנכונים".

לא פשע

גורמים בליכוד עורכים השוואה בין פרשת השעון לבין הבירור המתקיים עתה, לגבי כמה מחברי הכנסת של הליכוד בפרשת כספי חברות אייזנברג. אחת ההנחות הטמונות בעריכת משפט אפשרי נגדם מתבססת על כך, שהם קיבלו כספים ומניות מתוך תקוות נותניהם לנצל את השפעתם בעתיד. אולי, אומרים בליכוד, חשב בלאס להציג את השטר לפרעון כעבור חודשים אחרים, כאשר פרס יהיה ראש־ממשלה?

בינתיים, אישר שמעון פרס, כי קיבל מבלאס מתנת יום הולדת. „זה אינו פשע", אמר. „אין ספק, שאילו כיהן עכשיו כראש־ממשלה היה יכול לבקש הצבעת אמון של הכנסת, וזו, כולם משוכנעים, היתה ניתנת לו. סביר להניח שגם מיכאל איתן היה מרים ידו בעד מתן אמון בו.

משבר פוליטי? בליכוד לא מאמינים שלפרס יש כוונה רצינית לכך. למערך אין „קייס" רציני ללכת לבחירות וספק אם מפלגת העבודה מזומנה היום ליצור משבר ממשלתי על רקע פרשה זו. שכן, בכל מקרה תדמיתה הוכתמה, אלא אם כן תעלה חקירה, כל חקירה, שאין ממש בטענות בלאס על כך שכסף הוא שהביא את פרס לראשות הממשלה.

חוץ מזה, מפלגת העבודה נתונה היום בסערה מסוג אחר: שר הביטחון, יצחק רבין זועם ביותר על המנכ"ל המדיני של משרד החוץ, יוסי ביילין, בשל טיפולו בפרשת היחסים עם דרום־אפריקה. פרס לא הסתייג מקווי המדיניות שהיתווה ביילין. רבין כל כך זעם, עד שלחברים מסוימים, שהאזינו שלשום לדבריו, היה נדמה כי הנה חוזרים ימי המריבה הקשים ששררו בינו לבין פרס.

ש נ י ר

היופי בעיצוב הפנים.

יופיה של דירתך מתחיל אצלנו

ברהיטי שניר "יתפרו" לך ריהוט על פי מידתך. ולפי טעמך. בדיוק. ריהוט שתוכל ותרצה לחיות איתו לאורך שנים.
ספר לנו מה אתה רוצה. איזה סוג ריהוט, באיזה מחיר ואיזה חומרים. אנחנו נעצב וניצור עבורך. נהפוך רעיון חופשי למציאות.
רהיטי שניר - חברה ותיקה ואמינה אשר אלפי לקוחותיה המרוצים הינם מקור הצלחתה.

תקרה עם מראות המותאמת לפינת האוכל. התכנון המיוחד יוצר אפקט המפריד ומדגיש את פינת האוכל ללא שבירת החלל.

תכנון אדריכלי של חנות מעץ אגוז: מותאם על־פי מידות הסלון ובשילוב כל המערכות הדרושות למגורים מודרני.

H.G. ADV.

רהיטי שניר
רהיטים עם דמיון
רהיטי שניר דיזנגוף 13 ת"א 227824, 03-299378 המפעל: אור־יהודה, היוזמים 1, 03-343336

הילולא דצדיקייא

העמותה להנצחת זכר הצדיק מודיעה בזה לקהל הרחב
כי ביום שני, ג' שבט תשמ"ז, 2.2.87, תתקיים בס"ד
הילולת האדמו"ר הקדוש סידנא
באבא סאלי זיע"א
בנתיבות
במעמד בנו וממשיך דרכו
האדמו"ר רבי **ברוך אביחצירא** שליט"א.

ההילולה תפתח בשעה 13.30 בתהלוכה
שתצא מבית האדמו"ר לכיוון האוהל הקדוש, בו יושכן
ספר תורה חדש שנכתב במיוחד ע"ש הצדיק.

בשעה 16.00 יברכו וישאו דברים
הראשון לציון הרב הראשי לישראל
הרב **מרדכי אליהו** שליט"א,
רבנים, שרים, חברי כנסת, ראשי ישיבות ואישי ציבור.

בשעה 18.00 הדלקת נרות לזכר הצדיק ותפילת ערבית.

מנחה: משה בן־שיטרית.

– הציבור מוזמן –

לחברה תעשייתית
בעלת זכיונות ופוטנציאל רב
דרוש
משקיע 300.000 דולר
★★★
לפרטים בטלפון 03-9232719
בין השעות 21.00–16.00

תוכנה לניהול תחנות דלק
במחשבי I.B.M. – P.C./X.T./A.T.
ותואמין במחיר 2995 שקלים בלבד + מע"מ.
מגוון מערכות מחשב (1981) בע"מ
052-540197 052-540028

מבצע
סידור חרדי מהודר — סודר בתים וצבע
עבודה נקיה
טל. 052-449951, 03-394586

בקנותך דוד חדש
דרוש דוד
עם מיחמית

★ **פתרון ולא אילתור - הוכר בארה"ב כפטנט.**
★ **שומרת ומאריכה את חיי הדוד והצנרת.**

מיחמית הינו מכשיר חדש המנוצל באופן כפול: גוף החימום פועל ליצירת חימום מיידי של מים תוך כדי זרימה, ואילו המכשיר עצמו, ע"י החלפת חום, מחמם את המים בדוד.

בפטנט החדש נוצרים 3 הישגים:
א. תמיד כמות זמינה של מים חמים.
ב. החימום נעשה באופן עקיף ע"י המכשיר ולכן משחרר לחצים טרמים מכיפת הדוד ואינו יוצר לחץ קבוע על גוף החימום - כך מאטים את קצב היווצרות האבנית בדוד ומאריכים את חיי הדוד והצנרת בדירה.
ג. בגלל שתמיד קיימים בדוד מים חמים ומיידים מרגע ההדלקה, קיים חסכון מובטח באנרגיה של לפחות 50 אחוזים! (טבלה מדויקת בוצעה בטכניון ומפורטת בפרוספקט המכשיר).

אם לא די בהישגים אלו, המהווים פריצת דרך בכל נושא חימום המים בעולם, כדי לזכור שלמיחמית מכשיר ספציפי לדודים בשכיבה ולדוד "עומד" ללא אילתורים. המיחמית קלה לתחזוקה והיחידה שאפילו אין צורך לרוקן את הדוד כדי להחליף את גוף החימום!

עדיין במחיר היכרות של 80 שקלים, ניתן להרכבה עצמית.

משווקים ראשיים
חיפה – עמית – מחממי מים, רח' הרצל 92 טל – 660521, 643225
חיפה – יוסף חיים – יבוא ושיווק בע"מ טל – 534988
חדרה – רודנסקי ושות', רוטשילד 10 טל – 06-334905
ירושלים – מאיר מלכה, רח' אנטגנוס 21 719355 איתוריה 237444 מגוי 4908
ת"א והסביבה – נגה השמש, רח' פרידמן 14 רמת־גן
מכירה, שרות ותצוגה 728163, 720443, 726079
פינקל – דרך יפו 42 ת"א טל – 03-822349
קשת עמל וחומרי חשמל בטיטנאות ראשל"צ טל – 03-956328
עמוס חון – רח' התנאים 5 טל – 03-858974, 855844
"מי ברכה", אזור התעשיה טל – 052-34189

מרכזי שרות והתקנות
רמת־גן – "נוגה השמש", רח' דב פרידמן 14 טל – 726079, 720443, 728163
בני ברק – "נוגה השמש", רח' רבי עקיבא 85 טל – 703187, 705330
נהריה – מצינגר יגאל, טל – 04-985637
עפולה – "ידי אומן" – ממן ציון טל – 04-23739
נתניה – "פלסטרו נתניה" – איתן טל – 053-32875
חיפה – עמית/מחממי מים, רח' הרצל 92 טל – 660521, 643225
חולון – עמוס חון – "מי ברכה" טל – 03-855844, 03-858974
רעננה – עמוס חון – "מי ברכה" טל – 052-34189
באר־שבע – אבן אנרגיה, מסג' אוניקו 057-72022

משווקים מורשים

[illegible]

רשימה חלקית.

בקרוב תתפרסם רשימת היצרנים שמוכרים דודים עם מיחמית

מיחמית
מחמם מים מיידי לכל הדירה

ייצור והפצה
מי־עמית מחממי מים מיידיים
הרצל 92, חיפה, טל. 04-660521

פרשת השבוע
וארא
מאת מנחם בקר

„והבאתי אתכם אל הארץ... ונתתי אותה לכם מורשה" (ו', ח')

מדייק כאן רבי נפתלי צבי יהודה ברלין („הנצי"ב מוולוז'ין"; 1817–1893) בפירושו לתורה: הבטחת הארץ ניתנה לא רק לדור יוצאי מצרים, אלא לכל הדורות העתידים לקום בישראל. משום כך נאמר בכתוב שלפנינו „ונתתי אותה לכם מורשה" – ירושה היא לכם מאת ה' ואתם תורישו לבניכם אחריכם.

כיוצא בכך כותב הרב יעקב צבי מקלנבורג (1785–1865) בפירושו „הכתב והקבלה": כשם שהתורה ניתנה לא רק לדור שזכה לעמוד בהר סיני, אלא לכל דור ודור בישראל, כך ניתנה גם ארץ ישראל כמורשה עולמית לכל הדורות העתידים לקום בישראל.

„ויקרא פרעה למשה ולאהרן ויאמר: העתירו אל ה' ויסר הצפרדעים ממני ומעמי..." (ח', ד')

הגאון רבי ישראל מאיר מראדין, בעל „חפץ חיים" (1838–1933), היה אומר: במכת הצפרדעים הועילה מיד תפילתו של משה, להסיר את נחילי הצפרדעים מפרעה ומעבדיו, ככתוב: „ויצעק משה אל ה' על־דבר הצפרדעים, אשר שם לפרעה. ויעש ה' כדבר משה, וימותו הצפרדעים מן הבתים ומן החצרות ומן השדות" (ח', ח־ט'). לעומת זאת כשנשכו הנחשים השרפים בבני ישראל במדבר בעוון לשון־הרע (במדבר כ"א, ד־ז), לא פעל משה בתפילתו להסיר פגע־רע זה מישראל; אלא נצטווה לעשות פעולה מיוחדת במינה, ככתוב: „ויאמר ה' אל משה: עשה לך שרף ושים אותו על נס" וגו' (במדבר כ"א, ח').

הסיבה לכך היא – אומר ה„חפץ חיים" – שלכל צרה שלא תבוא מועילה תפילה; חוץ מחטא לשון־הרע, שאין לו תקנה. בתחום זה נוהגים בבית־דין של מעלה עם אדם מידה כנגד מידה: הדן את חבירו לכף זכות – דנים גם אותו בשמיים לכף זכות ומרפאים אותו מכל חוליו ומדוויו; והפוכו של דבר במספר לשון־הרע על אחרים, שמדקדקים עימו בבית־דין של מעלה כחוט־השערה, שאין לך עבירה גדולה ממנו...

„ה' הצדיק, ואני ועמי הרשעים" (ט', כ"ז)

כמה מגדולי ישראל מעירים כאן בדרך החידוד: לא מתקבל על הדעת, שפרעה בעל־הגאווה יעיד על עצמו בפה מלא שהוא רשע. ולדעתם ראוי לפסק את דברי פרעה בכתוב שלפנינו בדרך הבאה: „ה' הצדיק ואני" – אף אני הנני צדיק כה' – „ועמי הרשעים"...

ממדרשי חז"ל

„ויקח אהרן את אלישבע בת עמינדב, אחות נחשון, לו לאישה" (ו', כ"ג)

אמר רבי אלעזר: לעולם ידבק אדם בטובים („תמיד יישא אדם אישה ממשפחה טובה והגונה). שהרי משה, שנשא בת יתרו (שהיה אותה שעה כוהן מדיין ועבד עבודה זרה) – יצא ממנו יהונתן (שנעשה כוהן לפסל מיכה – שופטים י"ח, ל'); ואהרן, שנשא בת עמינדב (מגבורי שבט יהודה) – יצא ממנו פינחס (הצדיק שקינא לאלוהיו ועצר מגפה גדולה בישראל, כמסופר בסוף פרשת „בלק" – במדבר כ"ה, א־ט').

★

אמר רבא: הנושא אישה צריך שיבדוק באחיה, שנאמר: „ויקח אהרן את אלישבע בת עמינדב, אחות נחשון, לו לאישה". ממשמע שנאמר „בת עמינדב", איני יודע שאחות נחשון היא (שהיה בן עמינדב)? מה תלמוד לומר („למה נאמר בכתוב במפורש) „אחות נחשון"? מכאן (נמצאנו למדים), שהנושא אישה צריך שיבדוק באחיה.

חסידים מספרים

מנה אחת אפיים למקטרגים על יישוב הארץ

הגאון רבי מאיר שמחה הכוהן, רבה של קהילת המתנגדים בדווינסק (1843–1926), היה מאוהדי תנועת „חובבי־ציון"; וכל אימת ששמע על ייסוד מושבה חדשה בארץ ישראל, הביע בגלוי את שמחתו על כך והיקשה על הזדמנות שיספרו לו על העשייה בבניין ארץ האבות בזמן הזה.

★

פעם אמרו לו כמה ממקורביו: תמהים אנו על רבנו, המגלה אהדה מופגנת לחלוצים המקימים מושבות חדשות בארץ ישראל. הרי ידוע לכול, שחלוצים אלה זנחו את דרך אבותיהם, ורבים מהם פרקו מעליהם עול תורה ומצוות!

התבונן רבי מאיר שמחה בחבורת המקטרגים על יישוב הארץ והעיר: תפילת ה„קדיש" פותחת במלים „יתגדל ויתקדש שמיה רבא" (= שמו הגדול של ה'). גם בבניין הארץ ויישובה בזמן הזה ישקים בעזרת ה' אותו סדר: בתחילה „יתגדל", ואחר־כך יבוא ממילא גם „ויתקדש"...

לוי העיף אותם

(המשך מעמוד 8)

חשוב מארבע שו"ש גם יחד. מור אומר שיריבי לוי הציעו לו מישרות נכבדות בתמורה לנטישת המחנה. כשרגלו על שולחן המנהלים וסיגר נעוץ בין שיניו, היהלומן האמיד משחק את משחק 'הכל פתוח'.

איך הידרדרה שו"פ בשנה האחרונה עד כדי תיפקוד לקוי ואובדן מוניטין התלקחות בצמרת ותיעוב הדדי בין היו"ר מור למנכ"ל שטנר. מור הוא מינוי פוליטי מובהק של מי שהבנתו בענף הבנייה היא כמידת הבנתו של טרזן במטוס הלביא. לא כל מי שמסתובב בבורסת היהלומים, מתגורר בסביון ומתחכך עם שרים – יכול לנווט חברת בנייה, בעיקר בשעה שהענף כולו נתון במשבר.

בנובמבר האחרון ניצתה פרשת מינוי סרוסי לסמנכ"ל בתמורה למתן הטבות לעובדים. הפרשה גרמה נזק עצום לשר ולחברה. בחודשים שחלפו מאז, כמעט שלא נרכשו דירות של שו"פ. שטנר לא התערב, רגב העוזר בחש, ומור קיבל הוראה לדאוג שהמינוי יאושר וכל פה ייסתם. הסערה הציבורית לא שככה, הכנסת געשה ועתה, הכל נושאים עיניהם לדו"ח מבקר המדינה. בינתיים, סרוסי קופץ לבקר במשרדי שו"פ, אבל הכסא הולך ומתרחק ממנו. בסופו של דבר, מור שילם את המחיר הציבורי, ננזף לכאורה על־ידי לוי, והוא נתקף אילמות מעוררת השתאות כשחוקרים אותו בעניין סרוסי.

– אתה כועס?

אני כועס רק על עצמי. עשיתי טעויות בקבלת החלטות.

שטנר ומור מונו יחד, במרץ 85', ועפו יחד, השבוע. בשנתיים האחרונות התגוששו זה עם זה על כל עניין. אחד תיכנן, השני טירפד. אחד מינה, השני ביטל. אחד זירז, השני עיכב. מהיום הראשון מור ראה בשטנר, שהוא איש מקצוע מעולה שאיננו משתייך לשום גוף פוליטי, את אוייבו. כמה פעמים פיטר אותו ורץ להודיע לעיתונאים. לוי, בתפקיד גננת, זימן אותם אליו, ביחד ולחוד, והבהיר להם שמוטב שיהיו תלויים אחד בשני מאשר תלויים אחד ליד השני.

המחנה זקוק לאיש עשיר

מור חשב ששו"פ היא תחנה בדרך לכנסת. בלשכתו היו יוצאים ובאים חברי מרכז חרות, בוחשים ושותים שוטס. את היומנים שהוציאה שו"פ, מעוטרים כמובן בתצלומו, שלח למאות חברי מרכז. עיקר תפקידו כיו"ר לא־פעיל היה ניהול ישיבות הדירקטוריון אחת לחודשיים. בשנה האחרונה ביטל 27 ישיבות, עד כי דירקטורים אחרים אומרים כי שיתק את עבודתם. מור: „טענה מעוררת גיחוך. דירקטורים מסויימים באו לישיבות כמו לבית הלורדים, בשעה שהאחריות האמיתית לניהול החברה היתה על כתפי".

פעם הגיע לישיבה באיחור של שעה ורבע. ניסו לאתר אותו בטלפון, חיפשו בלשכת השר, משם נמסר שלא ראו אותו בשבועיים האחרונים. כשהגיע, שאלו אותו היכן היה. מור, בלי להניד עפעף, אמר 'נקראתי בדחיפות אל השר'.

תמוה שמור השתלב דווקא במחנה לוי. נכון שגם המחנה הזה זקוק לאיש עשיר ולתרומות שלו, אבל איפה הוא ואיפה מעמד הפועלים והשכבות החלשות. בראיון לשבועון „לאשה" אמרה יפעת מור, בתו בת ה־16, שיש לה מטבח פרטי, ויהלומים, וליום הולדתה תקבל מכונית, ושהיא לא צריכה להתנצל על זה שהיא ילדה עשירה שנוהג פרטי ומשרתת חגים סביבה, ושככה זה אצלם בסביון. מור אומר שדבריה סולפו בראיון, אבל הוא לא דרש הכחשה.

בספטמבר האחרון נערכה מסיבת חצי יובל לשו"פ. מור רצה לחומין את כל הברנז'ה מהמפלגה, וכשהעובדים טענו שזו מסיבה בשבילם ולא בשביל הפוליטרוקים, אמר להם: אני, בשנה אחת, עשיתי מה שכולכם יחד לא עשיתם ב־25 שנה. המסיבה עלתה בעשרים אלף שקל וקדם לה מסע פרסום מסיבי בעיתונות. באחרונה נבדקו ההוצאות האישיות שלו (כיו"ר לא־פעיל, ראוי להזכיר), ונמצא שבשנה החולפת הוציא 18 אלף שקל, לא כולל טלפון, מזכירות ולשכה. השבוע אמר למקורביו: „יש לי הרשאה בשבילכם. הם (העובדים) עוד יתגעגעו אלי".

אתמול אושר מינויו של עו"ד דב מילמן, לשעבר שגריר ישראל בפורטוגל, מוותיקי האצ"ל – לתפקיד יו"ר שיכון ופיתוח. מילמן אומר שהוא אינו מזוהה עם מחנה לוי או כל מחנה אחר בתנועת החרות. מאיפה צץ מילמן? עוד מינוי תמוה של לוי, ואולי נסיון למנות יו"ר שיניח לשר לעשות במועצת המנהלים כבתוך שלו.

להשכרה
סופרמרקט
בגודל של 400 מ"ר
בשכונה יוקרתית
בחולון
לרציניים בלבד המסוגלים להמציא ערבויות בנקאיות מתאימות
לפנות לת.ד. 1675 חולון 58670 ולציין נסיון קודם בענף המזון

אנגלו סכסון
מחפשת עבור לקוח
2 חנויות
בסביבות ככר־המדינה
80–100 מ"ר
ואזור תל־ברוך, אפקה.
אנגלו סכסון 286181
אנגלו סכסון
זה נכס בשבילך

מעוניינים בשותף
(רצוי פעיל)
לעסק מתפתח ומשגשג
השקעה
50,000 – 70,000 ש"ח
+ הלוואות בעלים בסך 50,000 ש"ח
להתקשר 03-831656
בשעות העבודה

תיקי עזבונות: 1004/85, 1250/86
בעניין עזבונות המנוחים שושנה גורלוביצקי ז"ל ושלום בן מאיר לוין ז"ל.
מכרז למכירת מקרקעין
1. מוזמנים בזה להציע הצעות לרכישת המקרקעין המתוארים להלן:
א. מגרש בשטח 283 מ"ר הנמצא ברחוב [illegible] חולון [illegible]
ב. מגרש בשטח 212 מ"ר [illegible] חולון.
3. [illegible]
4. אין הח"מ מתחייבים לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.
[illegible]

קריאה קדושה להצלת בית הכנסת
האר"י הקדוש (הספרדי)
עיר הקודש צפת התברכה בבתי כנסת ובתי מדרש מפוארים ועתיקים שהתקדשו במשך עשרות דורות, ביניהם בתי כנסת קדושים זה למעלה מ־400 שנה המקודשים והמפוארים בארץ־ישראל ושאר שימשו מגדל ליהדות בארץ ובתפוצות. בתי כנסת אלה המהווים נכס לאומי מקודש נמצאים במצב פיזי מעורער המהווה סכנה חמורה להמשך יציבותם. הח"מ נטלו על עצמם לגייס אמצעים לשקם בשלב זה את בית הכנסת העתיק של האר"י הקדוש, הזקוק לשיקום דחוף ומיידי, לאחר שנתגלו סדקים לאורך הקירות. לאור המיגבלות התקציביות אנו פונים לנדיבים בעם להרים תרומתם ולסייע במפעל השיקום וזכות האר"י הקדוש תעמוד להם להתברך ברב אושר ובשנה טובה ומבורכת כתיבה וחתימה טובה אמן:
הרב מרדכי אליהו – הרב הראשי לישראל והראשון לציון
הרב אברהם שפירא – הרב הראשי לישראל
הרב דוד דיין – הרב הראשי לצפת
זאב פרל – ראש העיר
עמר יונה – ראש המועצה הדתית צפת
חשבון מיוחד לתרומה נפתח: בנק דיסקונט צפת – 82783
בנק לאומי צפת – 310193/13
המעוניינים להנציח בבית הכנסת זכר קרובים יפנו לת.ד. 1189 צפת, או לטלפון 31047; 069-72438.

20 שנה לחוג ידידי
המרכז הרפואי אסף הרופא
קונצרט הצדעה לחזן העולמי
שמחה קוסביצקי
בחסות שר הדתות מר זבולון המר
בתכנית: גדולי החזנים מהארץ ומארה"ב
להקת הרבנות הצבאית הראשית
בהיכל התרבות, ת"א, ד' בשבט תשמ"ז (3.2.87) בשעה 19.30
כרטיסים במשרדי לאן, ת"א 247373

משרד החינוך והתרבות
מינהל החינוך — המחלקה לבחינות
הרשמה לבחינות משנה
ההרשמה לבחינות המשנה במועד קיץ תשמ"ז מתקיימת בימים אלה בבתי־הספר.
ההרשמה תסתיים ביום שלישי, י"א בשבט תשמ"ז 10.2.87.
כל הבוגרים המעוניינים להשלים, לשפר או לתקן את ציוניהם בבחינות בגרות/גמר במועד קיץ תשמ"ז, יפנו מיד להנהלת בית־הספר בו סיימו את לימודיהם, על־מנת שהרשמתם לבחינות תיעשה במועד.

חורים
רים תעשיות בע"מ
מכירת מכוניות
מוצעות בזה למכירה המכוניות הבאות:
1. 779081 – פולקסוגן ברזיליה – סטיישן 1975
2. 399075 – פורד אסקורט 1300 פרטי 1976
3. 909030 – סימקה 1100 – טנדר 1978
4. 963129 – פיג'ו 504 טנדר 1979
5. 968253 – סימקה 1100 טנדר 1979
את המכוניות ניתן לראות בחצר מפעלי „רים", אזור התעשיה גבעת שאול ירושלים, החל מיום א' 1.2.87 – יום ה' 5.2.87, בין השעות 8.00–16.00.
לפרטים נוספים ניתן לקבל בטל' 02-521111, מח' קניות.
★ אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

למכירה
מכונה לשטיפת כלים
עובדת
תוצרת מלב"ם (3 תאים)
מתפנה בעוד חודש, בקיבוץ ניר עוז
בדבר פרטים – בטלפונים עד השעה 16.00
057-83603 — 057-83622

מרתון המחשבים השני
של SPRING P.C.
יוצא לדרך במוצ"ש!

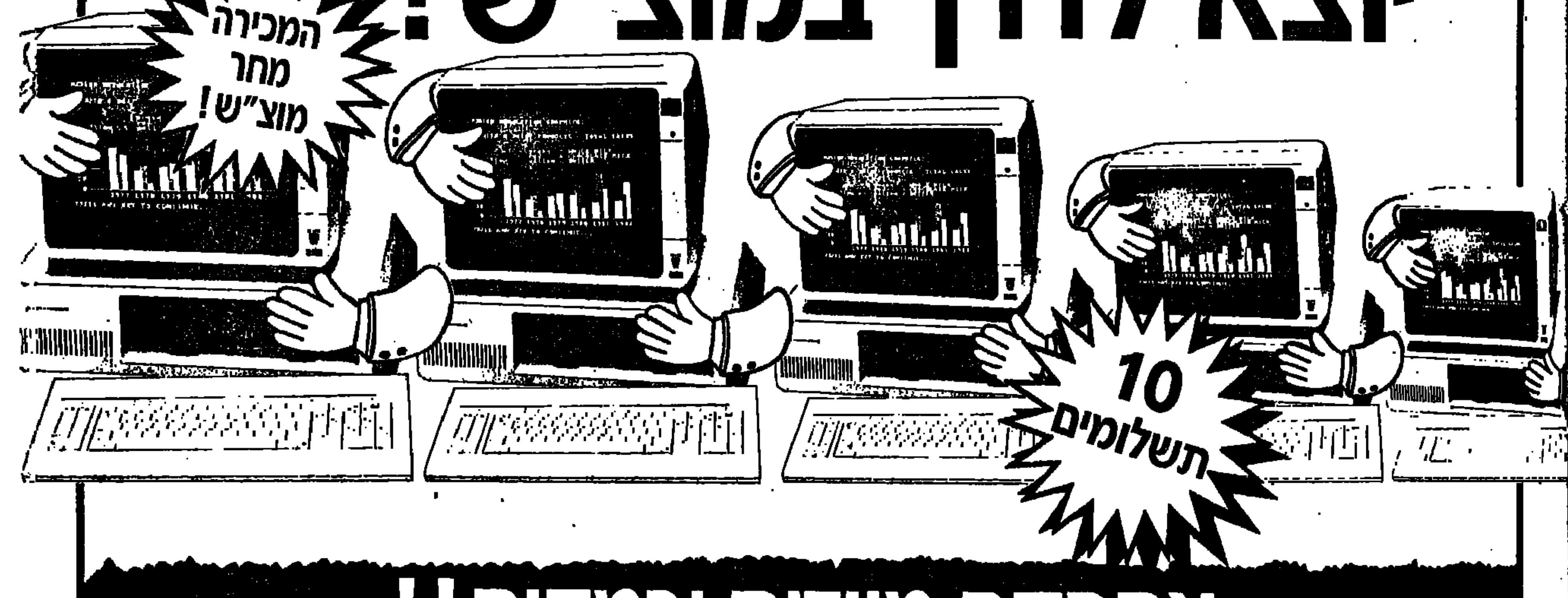

אספקה מיידית ובמקום!!
הגן על עצמך מפיחותים נוספים!!

רוץ עכשיו!
אל תשב, קפוץ! אל תלך, רוץ! אין לך זמן ביום, בו בערב! אין לך זמן בערב בוא בלילה! - במ.ל.ל. לא ישנים ומאפשרים לך להתחיל את השנה הזאת עם מחשב תואם P.C.!!

מ.ל.ל. חברה גדולה - מבצע גדול!
רק מ.ל.ל. חברת המחשבים המובילה בישראל (המעסיקה למעלה מ־600 עובדים מיומנים, מעבדות שרות משוכללות ועשרות טכנאים) יכולה להציע לך SPRING P.C. המחשב התואם במחיר ללא תקדים ובאספקה מידית עוד לפני סוף ינואר 1987 וזאת על אף כל הפיחותים ושנויי המטבע.

אתה נהנה פעמיים
זה כדאי לך - אתה מקבל בו במקום את המחשב האישי שיעזור לך גם לפתח את עסקיך וגם להנות בשעות הפנאי בבית, ב־1987 ושנים רבות לאחר מכן!!

10 תשלומים - מחשב בלי להתאמץ
במסגרת מרתון המחשבים הגדול מס' 2, תוכל לרכוש מערכת מחשב קומפלט SPRING P.C. המיוצרת בטאיוון עם רכיבים יפניים הכוללת:
★ 256K
★ מסך ירוק
★ שני כוננים יפניים
★ מקלדת
★ תעודת אחריות של מ.ל.ל.
ב־10 תשלומים שקליים שוים וסופיים לבעלי כרטיסי אשראי "ויזה" "דיינרס קלוב" או "ישראכרט".

המבצע יערך מחר מוצ"ש 31/1/87 מצאת השבת ועד גמר המלאי.

מרתון מס' 2 פתוח למוסדות ולבודדים
בוא להשתתף במרתון המחשבים הגדול מס' 2 של SPRING P.C. ובדרך, אתה יכול לשאול אלפי ישראלים, שכבר רכשו להם SPRING P.C. במרתון המחשבים הגדול מס' 1, ואם אתה ממחשב את עסקך תוכל לקבל המלצות על "התואם התואם", כפי שקוראים לו בחוגי המקצוע במוסדות רבים כגון: משרד החינוך והתרבות, מרכז קופ"ח של ההסתדרות הכללית, המכללה למנהל, החברה לאוטומציה במנהל השלטון המקומי, מנפאואר, חבר המתרגמים, החשב הכללי, ההתיישבות הקיבוצית ועוד.

לא רוצים לישון רוצים להתמחשב
קפוץ וקח את ה־SPRING P.C. שלך במרתון המחשבים הגדול מס' 2 שיערך מחר מוצ"ש 31/1/87 החל מצאת השבת בבית מ.ל.ל. ברמת־גן רח' הבונים 9 (ליד גשר ההלכה) ואצל כל אחד מהמפיצים המורשים המופיעים להלן.

עוד הפתעות ממ.ל.ל.
קנית SPRING P.C. מ.ל.ל. מעניקה לך מתנות נפלאות:

שי חינם! ספרות מקצועית 4 ספרי מחשב
מתנה חינם! סדנא להכרת ה־P.C.
מתנה חינם! 3 דיסקטים: ★ עברית ★ הכרת P.C. ★ משחקים
תשורה חינם! חוברת להכרת המחשב בעברית

P.B.S|בס

המוביל הארצי בתעשיות תוכנה ומחשבים
מ.ל.ל.
מ.ל.ל. מערכות מחשבים בע"מ
רח' הבונים 9 רמת־גן
ע"י גשר ההלכה
טל. 7515511 (16 קווים)

מפיצים מורשים של SPRING P.C.
מ.ל.ל. רמת־גן הבונים 9 טל: 03-7516511, מ.ל.ל. חיפה, שד' המגינים 41 טל: 04-633753, קרית שמונה מתן הגליל - יוסי להב אזור תעשיה דרומי טל: 069-49293/4, עפולה א. רחום ארלוזורוב 8 טל: 065-90624, [illegible] צמ"ת גאולה 28 טל: 04-670449, סאנר המחשבים, רח' אנלביץ 22 טל: 04-520107, סולן תקשורת ומחשבים בע"מ מרכז מסחרי ק. אליעזר טל: 04-620202, קרית ביאליק אתר יזום פתוח ושיווק פרויקטים דרך עכו 140 טל: 708246; 04-708216, [illegible] מכלית מערכות מחשבים בע"מ, שד' נשן 84 טל: 04-701560, ירושלים מ.ל.ל. ירושלים בנין כלל חנות 305 טל: 02-232221, כל־בו המחשב מרכז כלל חנות 104 טל: 02-248879, עשור טכנולוגיות מרכז כלל חנות 329, טל: 02-234116, חשאי מחשבים על־אשר 5 02-228390, T.C.S מרכז כלל 365 טל: 02-243724, ארבל מחשבים מרכז כלל חנות מס, 336 טל: 02-228051, סולן תקשורת ומחשבים בע"מ מרכז כלל טל: 02-234116, צמ"מ הילל 23 טל: 02-223440 סאנר מחשבים רח' אלחריזי 3 טל: 02-273985, נוף יעקב, רמות ב' אהרון אשכולי 22 טל: 02-866164 [illegible] מערכות עפרה בע"מ טל: 02-976590/1 המשולש מקאר מחשבים טירה טל: 052-31164, חדרה ארמון מחשבים רח' הגליל השניה 28 טל: 063-22807, הרצליה N.D.T.A. ויצמן 41 טל: 052-554176, יעד מחשבים רח' השופטים 4 (נוה אמירים) הרצליה 052-650577, רמלה טפח מחשבים הרצל 44 טל: 08-226878, י.מ. אקולין שרותי מחשב בע"מ הרצל 84 רמלה 08-249957 פתח תקוה B.R.L. ההסתדרות 4 טל: 03-9143874, [illegible] נליח אלקטרוניקה המעפיל 14 טל: 03-7515119, צמ"מ היצירה 26 טל: 03-7516426, סביון טורבו מחשבים רב און 1 גבעת סביון טל: 03-614202, תל־אביב סולן תקשורת ומחשבים בע"מ הרכבת 26 טל: 03-372246, מיכונים השרון 21 טל: 03-382451, ישראלי לילובלום 19 טל: 03-655848, זום הרצל 2 טל: 03-655185, צמ"מ דרך השלום 7 טל: 03-253368, שגב יועצים למיחשוב בע"מ יצחק שדה 34 טל: 03-332204/5/6, הכלית מערכות מחשבים בע"מ, שפירו 56, טל: 03-443010 חולון זום צילום ומחשבים סוקולוב 61 טל: 03-845672 רחובות תלם מיקרו מחשבים הרצל 183 טל: 08-460892, מחעת מחשב הרצל 115 ב' טל: 08-455058 [illegible] טל: 065-92259, אשקלון ארמון מחשבים הנשיא 101/2 טל: 051-37242, קרית מלאכי גל־רן אלקטרוניקה רשי 508/4 טל: 055-82903, רב אלקטרוניקה, מרכז שפירא טל: 055-88807, קרית גת שקף מחשבים בנין אנטיגון 27 טל: 051-660530, באר שבע אלי מחשבים ותוכנה שלושת בני עין חרוד 12 טל: 057-76487, סולן תקשורת ומחשבים בע"מ סמולנסקי 45 טל: 057-77218, מסה מחשבים החלוץ 120 טל: 76694; 057-31738 [illegible] הדר המחשב מרכז מסחרי קומה ב' חנות 14 טל: 057-956321 אילת לער מחשבים מרכז תיירות חדש טל: 71669; 059-71632.

האוניברסיטאות בישראל מודיעות על

המשך ההרשמה לשנת הלימודים תשמ"ח

לכל התארים והתכניות

ההרשמה תסתיים ביום ה', כ"ז בשבט תשמ"ז 26.2.87

טפסי הרשמה, הכוללים חוברות הדרכה ומידע, אפשר לקנות בכל חנויות הספרים האוניברסיטאיות, או באמצעות הדואר, כפי שיפורט להלן.
האוניברסיטאות ממליצות למועמדים להקדים הרשמתם, על מנת להבטיח טיפול מהיר ויעיל.

מדרשת פיינברג של מכון ויצמן למדע

מזכירות הרשמה
מדרשת פיינברג, מכון ויצמן למדע, רחובות, בימים א'-ה' בשעות 16.00-8.00 וביום ו' בשעות 13.00-8.00, טל' 08-483158.
חוברות הדרכה וטופסי הרשמה:
במזכירות מדרשת פיינברג במכון ויצמן.
בדואר: משלוח מכתב בקשה ל: מדרשת פיינברג, ת.ד. 26, רחובות 76100.

הערות:
• קיימים מסלולי לימודים לתואר "מוסמך" (M.Sc), לתואר "דוקטור לפילוסופיה" (Ph.D) ומסלול לימודים ישיר לבעלי תואר "בוגר" לקראת התואר Ph.D. • ההרשמה ללימודים לתואר "מוסמך" ולמסלול הישיר תסתיים ביום 15.7.87 • ההרשמה ללימודים לקראת התואר "דוקטור לפילוסופיה" (Ph.D.) נמשכת לאורך כל שנת הלימודים.

אוניברסיטת תל-אביב

מזכירות הרשמה:
ענף רישום וקבלה, רח' קלצ'קין 25, רמת-אביב, חדר 3, בימים א', ב', ד', ה' בשעות 12.00-9.00, ביום ג' בשעות 15.00-9.00, טל' 420152, 420317, 03-420531.
חוברות הדרכה וטפסי הרשמה:
ב"דיונון" בחנות שבמרתף בנין האקדמיה למוסיקה, בקרית האוניברסיטה רמת-אביב וב"דיונון" באוניברסיטת בר-אילן. בדואר: באמצעות מכתב בקשה בצירוף המחאת דואר ע"ס 16.50 ש"ח בדואר רשום ל"דיונון", בית הוצאה, ת.ד. 39288, רמת-אביב, תל-אביב 61392.

הערות:
• תלמידים המבקשים להוסיף ו/או להחליף חוג ירשמו אף הם במועד זה • תלמידי כתות י"ב (למעט עתודאים) אינם רשאים להרשם במועד זה, אך הינם זכאים להבחן בבחינות כניסה. פרטים בחוברת המידע • המועמדים למשפטים, הנדסה, רפואה, הפרעות בתקשורת, פיזיותרפיה, ריפוי בעיסוק, חברה, ניהול - חייבים להבחן בבחינה הפסיכומטרית לא יאוחר ממועד אפריל. ההרשמה ללימודי תואר שני ולימודי המשך, למעט החוג לפסיכולוגיה תסתיים בתאריך מאוחר יותר.

רשימת חוגים מפורטת ראה בחוברת המידע למועמדים.

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

מזכירות הרשמה:
מדור רישום, הקריה ע"ש ד. טוביהו, חדר מס' 10, בימים א',ב',ד',ה' בשעות 13.00-11.00, ביום ג' בשעות 15.00-11.00 טל' 057-661210/208. מדור רישום לא יענה לטלפונים בשעות קבלת קהל.
חוברות הדרכה וטפסי הרשמה:
בחנויות "מכלול" באוניברסיטת בן-גוריון בנגב, בטכניון, ובאוניברסיטת חיפה. בחנויות "אקדמון", ירושלים; בגבעת רם, בהר הצופים, בעין כרם;וברחובות. בחנות "דיונון" באוניברסיטת תל-אביב ובאוניברסיטת בר-אילן.
בדואר: באמצעות מכתב בקשה בצרוף המחאת דואר ע"ס 16.50 ש"ח לפקודת "מכלול" אוניברסיטת בן-גוריון בנגב, ת.ד. 653, באר-שבע 84105. בבקשה יש לציין את תחום הלימודים ותואר "ראשון" או "מוסמכים".
הערות:
• מועמדים לביה"ס לרפואה, ביה"ס ע"ש רקנאטי במגמות פיזיותרפיה וסיעוד - חייבים לגשת לבחינה הפסיכומטרית לא יאוחר ממועד אפריל 1987 • ההרשמה ללימודי "מוסמכים" בפקולטה למדעי הרוח והחברה תסתיים ב-26.2.87.

מרכז ארצי לבחינות ולהערכה

בחינת כניסה פסיכומטרית בינאוניברסיטאית

ההרשמה למועד פברואר 1987 הסתיימה.
הבחינה הבאה תתקיים ב-20.3.87 בשפות זרות בלבד (ערבית, אנגלית, צרפתית, ספרדית ורוסית), וב־12.4.87 בשפה העברית.
טפסי הרשמה בלווית חוברות הסברים ודוגמאות לבחינה ניתן להשיג בכל חנויות הספרים האוניברסיטאיות וברשת 'סטימצקי', או ע"י פניה בכתב בצירוף -.2 ש' אל: המרכז הארצי לבחינות ולהערכה, ת.ד. 26015 ירושלים 91260.
על טפסי ההרשמה לבחינות מרץ-אפריל להגיע למרכז הארצי לבחינות ולהערכה עד 27.2.87.

בחינות חו"ל

למועמדים שלא ימצאו בארץ בחודשים הקרובים יתקיימו בחינות כניסה פסיכומטריות בחודשים מרץ-יוני 1987 באירופה, צפון אמריקה, מרכז ודרום אמריקה ובדרום אפריקה.
פרטים והרשמה: במרכז הארצי לבחינות ולהערכה, בחינות חו"ל, ת.ד. 26015 ירושלים 91260, טל' 02-663161, או בנציגויות ישראל בחו"ל.
ההרשמה לארה"ב ולאירופה מסתיימת ב-15.2.87.

האוניברסיטה העברית בירושלים

חוברות הדרכה וטפסי הרשמה:
באוניברסיטה העברית בירושלים: בחנויות "אקדמון" בגבעת-רם, בהר-הצופים ובעין-כרם; ברחובות - ב"אקדמון" בפקולטה לחקלאות; בתל-אביב - ב"דיונון" באוניברסיטת תל-אביב; בחנויות "ברונפמן": ברח' דיזנגוף 214, ברח' אלנבי 109 וב"משביר לצרכן" בדיזנגוף סנטר; ברמת-גן - ב"דיונון" באוניברסיטת בר-אילן; בחיפה - בחנויות "מכלול": בטכניון, באוניברסיטת חיפה ובביה"ס לרפואה בביה"ח רמב"ם; בטבריה - "המשביר לצרכן" מחלקת הספרים; נתניה - "ברונפמן" בתחנת המרכזית; באר שבע - "מכלול" באוניברסיטת הנגב; אילת - "ברונפמן תולעת הספרים" במרכז רכטר.
בדואר: באמצעות מכתב בקשה בצירוף המחאת דואר ע"ס 16.50 ש"ח לפקודת: אקדמון, ת.ד. 41 ירושלים, 91000.
מזכירויות הרשמה:
משרד לקבלת תלמידים (לבעלי תעודת בגרות ישראלית או תעודת בגרות ממדינה ערבית): בניין פרנק סינטרה, קומה ב', הר-הצופים, בימים א'-ה', בשעות 13.00-11.00, טל' 882888; 02-882882.
משרד לקבלת תלמידים מחו"ל (לבעלי תעודת בגרות מחו"ל הנרשמים לשנה א' ולבעלי תעודה אקדמית מחו"ל הנרשמים להמשך לימודים): בניין גולדשמידט, קומה ג', הר-הצופים, בימים א'-ה', בשעות 13.00-11.00, טל' 02-882608/9.
הערות:
• מועמדים הנרשמים באמצעות המשרד לקבלת תלמידים מחו"ל ירכשו טפסים מיוחדים בשפות: אנגלית, צרפתית וספרדית, ישירות או באמצעות הדואר, בחנויות "אקדמון" בלבד.
• מועמדים לפקולטה למשפטים, ביה"ס לרפואה, ביה"ס לרוקחות, ביה"ס לריפוי בעיסוק, הפקולטה לרפואת שיניים, ביה"ס לרפואה וטרינרית, מגמת למדעי המחשב ומסלול ללא הגדרת מגמת בפקולטה למדעי הטבע - חייבים להיבחן בבחינה הפסיכומטרית לא יאוחר ממועד אפריל.
• ההרשמה למכינה הקדם-אקדמית תיפתח ב-1 במרץ. הודעה תפורסם בנפרד.

רשימת חוגים מפורטת - ראה ב"מדריך לנרשם".
חוגים חדשים שנפתחו: ביוטכנולוגיה, בוטניקה חקלאית.

הטכניון — מכון טכנולוגי לישראל

לימודי הסמכה (תואר ראשון):
ידיעון למועמדים וטפסי הרשמה: ב"מכלול", קרית הטכניון, חיפה טל' 04-223854 וכן ב"מכלול" באוניברסיטה העברית ובאוניברסיטת בן-גוריון בנגב; או בלימודי חוץ של הטכניון בת"א, רח' ליסין 14 (פינת חלסינקי) טל' 03-262134; וכן בחנויות "סטימצקי" בערים הגדולות.
בדואר: משלוח שובר תשלום ע"ס 16.50 ש"ח לזכות חשבון בנק הדואר מס' 4187919 ל"מכלול" ק. הטכניון חיפה 32000. פרטים נוספים: במזכירות לימודי הסמכה, מדור מיון וקבלה, חדר 414, בנין אולמן, ק. הטכניון, בימים א'-ה' בשעות 13.00-9.00, או בטל' 04-292529, כל שעות היממה.

★ ההרשמה לרפואה, ארכיטקטורה ואדריכלות נוף - תסתיים ב-13.3.87.
★ ההרשמה ליתר הפקולטאות - תימשך עד 31.5.87.
★ למועמדים ע"ס רקע אקדמאי - עד 14.8.87.
★ מועד אחרון לבקשת שינוי ביחידות ההרשמה הוא 30.6.87.

הערה:
מועמדים לרפואה, ארכיטקטורה ואדריכלות נוף - חייבים לגשת לבחינה הפסיכומטרית לא יאוחר ממועד אפריל.

לימודי מוסמכים (תואר שני ושלישי)
טפסים ופרטים - מזכירות ביה"ס ללימודי מוסמכים, בנין צ'רצ'יל, קרית הטכניון, או בטל' 04-292739. ההרשמה עד 31.7.87.

אוניברסיטת בר-אילן

מזכירות הרשמה:
המשרד לקבלת תלמידים, תואר ראשון, בנין המגדל, קומת קרקע, בימים א', ב', ד', ה' בשעות 12.00-9.00 וביום ג' בשעות 14.00-11.00, טל' 03-718520/6. קוי אוטובוס: מתל-אביב - 70,69,68,64,45; מרחובות וראשל"צ - 165,164; מחולון ובת-ים - 43; מפתח תקוה - 164,87; מירושלים - 400.
חוברות הדרכה וטפסי הרשמה:
לתואר ראשון ושני: בחנות דיונון בבנין אגודת הסטודנטים באוניברסיטה, בקומת קרקע ובחנות דיונון באוניברסיטת תל-אביב.
לתואר שלישי: במזכירות הוועדה לתואר שלישי, בנין המגדל, קומה ב', טל' 03-718458.
בדואר: משלוח המחאת דואר ע"ס 16.50 ש"ח לפקודת "דיונון", אל: "דיונון", עבור טפסי הרשמה, אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן 52100.
הערות
• מועד סיום הרישום לתארים מתקדמים יפורסם בנפרד • תאריכי ונהלי ההרשמה המצויינים לעיל חלים גם על סטודנטים ותיקים המבקשים להחליף את מחלקות הלמוד שלהם. הטיפול בבקשותיהם יעשה במשרד לקבלת תלמידים • מועמדי הפקולטה למשפטים, ביה"ס לעבודה סוציאלית, ביה"ס לחינוך במגמות ייעוץ וחינוך מיוחד ומועמדי מתמטיקה, סטטיסטיקה ומדעי המחשב - חייבים לגשת לבחינה הפסיכומטרית לא יאוחר ממועד אפריל • המעוניינים בהרשמה לאחר (26.2.87) מתבקשים לפנות אישית למזכירות ההרשמה.

אוניברסיטת חיפה

מזכירות הרשמה
בנין ראשי, חדר 776, בימים א'-ה' בשעות 13.00-11.00 טל' 04-240324-5-6.
קוי אוטובוס: 24, 36, 37, 38, 91.
חוברות הדרכה וטפסי הרשמה
בחנות מכלול באוניברסיטה; ובחנויות "סטימצקי" בחיפה ובערים הגדולות.
בדואר: באמצעות מכתב בקשה ומשלוח המחאה ע"ס 16.50 ש"ח לפקודת: "מכלול", אוניברסיטת חיפה 31999.
הערה:
תלמידי אוניברסיטת חיפה המבקשים לשנות חוג/י לימוד ירכשו טפסי הרשמה כנ"ל.

הועדה הבינאוניברסיטאית למדיניות קבלה

דרישות קבלה כלליות לשנה"ל תשמ"ח

א. בחינה פסיכומטרית הנערכת ע"י המרכז הארצי לבחינות ולהערכה.
ב. תעודת בגרות בהיקף של 25-20 יחידות או יותר (בבחינות חיצוניות) שתכלול את מקצועות החובה של משרד החינוך ובתנאי שיהיו בה:
1. בחינה באנגלית ברמה של 4 או 5 יחידות.
2. בחינה במקצוע נוסף לאנגלית ברמה של 4 יחידות לפחות (מתוך מקצועות החובה או הבחירה, כולל מתמטיקה והמקצועות הכלליים המפורטים בסעיף 4).
3. בחינה במתמטיקה ברמה של 3 יחידות או יותר.
4. בחינה אחת לפחות (או עבודה) במקצוע כללי (2 יחידות או יותר): אמנות (כולל תולדות האמנות, תולדות התאטרון, ספרות התאטרון, תאטרון), אלקטרוניקה, ביולוגיה (כולל ביולוגיה חקלאית, מדעי החיים והחקלאות), גיאוגרפיה, היסטוריה (ברמה של 4 יחידות או יותר, אשר 2 מהן לפחות הן בהיסטוריה כללית), חקלאות, חשמל, כימיה (כולל כימיה טכנולוגית), כלכלה, מדעי החברה, מוסיקה, מחשבים (כולל יסודות תורת המחשב), מיכשור ובקרת, מכניקה, מכשירים ופיקוד, ניהול, פרקי מכונות וחוזק חומרים, סוציולוגיה ומדע המדינה, ספרות (ברמה של 4 יחידות או יותר, אשר 2 מהן לפחות הן בספרות כללית), עיבוד נתונים אוטומטי, פילוסופיה, פיסיקה, שפה זרה נוספת בתכנית מורחבת (4 יחידות או יותר), תכנון ותכנות מערכות, תרמודינמיקה.

תלמיד אשר ייבחן (או יגיש עבודת גמר) במקצועות ברמה של 4 ושל 5 יחידות יקבל תוספת לציון הבחינה או העבודה ברמה של 4 יחידות. — יוחוסף ציון אחד ול־5 יחידות — 2 ציונים; במקצועות המתמטיקה והאנגלית התוספת תהיה: ברמה של 4 יחידות — 1.25 וברמה של 5 יחידות — 2.5 ציונים. לא תינתן תוספת על צירוף של מקצועות או על ציון שהוא נמוך מ־60. בטכניון ובפקולטה להנדסה של אוניברסיטת תל-אביב התוספת לציון היא שונה.
בפקולטות ובחוגים מסוימים ישנן דרישות נוספות אותן ניתן יהיה לקבל ע"י פניה בכתב למשרדי המרשם/מנהל התלמידים במוסדות השונים להשכלה גבוהה או אל הוועדה הבינאוניברסיטאית למדיניות קבלה, הבנין לגיאולוגיה חדר 214, האוניברסיטה העברית, גבעת רם, ירושלים 91904.

אוניברסיטת חיפה

היחידה ללימודי חוץ מינהל טכנולוגי מתקדם | הסתדרות ההנדסאים בישראל מכללת-אתגר

פתיחת סמסטר אביב — מרץ 1987

לימודי תעודה במינהל להנדסאים ולטכנאים מוסמכים

תכנית בת 4 סמסטרים — 400 שעות.
מועד הפתיחה — מרץ 1987.
הלימודים בסמסטר זה יתקיימו בימי ג', בין השעות 14.00 — 20.00, באוניברסיטת חיפה.
התכנית פתוחה להנדסאים ולטכנאים מוסמכים — בעלי דיפלומה, שלא בתחום תעשיה וניהול, הממלאים תפקידי ניהול בהווה או העתידים לתפוס עמדות ניהול.
הלימודים בתכנית זו מוכרים ע"י הועדה לאישור גמול השתלמות.
מטרת התכנית להקנות ידע מעשי ותאורטי במקצועות הניהול, המבוסס על טכניקות ניהוליות מתקדמות לבעלי מקצועות הנדסיים-טכניים.
המעוניינים להרשם יפנו לאוניברסיטת חיפה, היחידה ללימודי חוץ, מינהל טכנולוגי מתקדם, חדר 218, בבנין הרב-תכליתי, טלפון: 04-240440

רשת עמל

משרד העבודה והרווחה | ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י

המוסד להכשרה, להשתלמות ולהסבה מקצועית

קורסי ערב למבוגרים בפתח-תקוה

נותרו מספר מקומות לקורס
אלקטרוניקה
(הפתיחה — 15.2.87)
פרטים והרשמה: עמל ג' פתח-תקוה, בימים א'—ה' בשעות: 16.00—19.30
רח' קפלן 40 פ"ת, טל' — 03-9222332

בוגרי הקורס שיעמדו בהצלחה בבחינות יקבלו תעודות גמר מטעם משרד העבודה

"עמל" רשת מכללות לטכנאים והנדסאים, בתי-ספר תיכוניים טכנולוגיים ומקיפים, בתי-ספר לחניכים ובתי"ס תעשייתיים, נתיבים טכנולוגיים בהתיישבות ומרכזי הכשרה למבוגרים.

סיליקה

5.2 יום פתוח 20.00-17.00 לקהל

המכללה לאמנות הזכוכית
שער ראשי נמל יפו טל. 837149,813563
קורסים: • ויטראלים • ניפוח זכוכית • התות חול

מודעות לימודים והכשרה מקצועית

ראה במוסף 7 ימים שער אחורי פנימי

המכללה לחינוך ע"ש א.ד. גורדון — חיפה

משרד החינוך המחלקה להכשרת עובדי הוראה

החלה ההרשמה לשנת הלמודים תשמ"ח

מסלולי ההכשרה:
גננות – (במכללה גן מדגים)
מורות לגיל הרך (כיתות א'—ב')
מורים לכיתות ג'—ו'
מורים לחטיבת הביניים בהתמחויות
מקרא, ספרות, הסטוריה, למוד א"י, אנגלית, טבע *
מורים לחינוך מיוחד
מורים למחשבים (ריכוז בבי"ס יסודי + הוראה בכיתות ז'—ח')
מורים להוראת הערבית בבתי"ס עבריים *
חטיבת יוצאי אוניברסיטאות ואקדמאים למסלולי הוראה שונים
מכינת קדם אקדמית למשוחררי צה"ל החסרים תעודת בגרות *
הסעות מאורגנות מעכו דרך הקריות.
המוסד זכה לבדיקה מטעם המועצה להשכלה גבוהה לקראת קבלת היתר לתואר „בוגר בהוראה".
במכללה מבנה למודים סמסטריאלי.
* התלמידים יהנו ממילגות ומהנחות משמעותיות בשכ"ל.
לקבלת פרטים נוספים יש לפנות למזכירות המכללה רחוב טשרניחובסקי 73, חיפה, טלפונים: 04-331194, 04-333197.
קבלת קהל בימים א'—ו', בין השעות 08.00—12.30.

המכללה לחינוך ע"ש א.ד. גורדון — חיפה

כוון חדש בהוראה

המכללה מציעה למעוניינים בהסבה מקצועית ובשילוב למודים ועבודה במהלך ההכשרה

למודי ערב בהכשרת מורים

משך הלמודים ארבע שנים. תלמידים שיסיימו לימודיהם בהצלחה יקבלו תעודת „מורה מוסמך בכיר".

לקבלת פרטים נוספים לפנות למזכירות המכללה – רח' טשרניחובסקי 73, חיפה, טל': 04-331194, 04-333197. קבלת קהל בימים א'—ו', בין השעות 08.00—12.30.

משרד החינוך והתרבות — המכללה לחינוך ולספורט אוהלו לחוף הכנרת

מפעל זכרון לברל כצנלסון

א. מסלולי הכשרה להוראה

1. גננות
2. גננות ומורות לגיל הרך
3. מורים לכיתות ג' - ו'
4. מורים לחינוך גופני

ב. השתלמויות מורים

1. לתואר: א. מורה בכיר/ה
ב. גננת בכירה
ג. מורה בכיר/ה לחינוך גופני
ד. ליתודי הסבה להוראה
2. לגמול: במכללה קיימים תחומי לימוד והעשרה רבים המקנים זכות לצבירת שעות גמול.

פרטים נוספים במזכירות המכללה.

נפתחה ההרשמה לשנה"ל תשמ"ח

* במוסד פנימיה מעולה.
* לוקוקים- מילגות ומענקים.
* עתודאים מתבקשים להקדים ההרשמה

המכללה לחינוך ולספורט אוהלו

כתובתנו: המכללה לחינוך ולספורט "אוהלו" ד.נ. עמק הירדן, מיקוד 15110, טל. 067-50330 / 50296 / 52270

אוניברסיטת תל-אביב

הפקולטה להנדסה | המרכז למירשם ענף רישום וקבלה

רישום לתכנית לימודים מיוחדת להנדסאי אלקטרוניקה לקראת התואר B.Sc. בהנדסת חשמל ואלקטרוניקה לשנה"ל תשמ"ח

מטרות התכנית— להכשיר הנדסאי אלקטרוניקה, כמהנדסים במשך תקופה של שנתיים (6 סמסטרים רצופים, כולל לימודי קיץ).
זכאים להרשם— בעלי תעודות בגרות שהינם בעלי תעודת הנדסאי באלקטרוניקה, העונים על דרישות הרישום המפורטות בחוברת המידע למועמדים בעמ' 170 סע' 1 + 2, ועל הדרישות הכלליות המפורטות בתחילת חוברת א.

הרישום יסתיים ב־26.2.87
בחינת הכניסה הפסיכומטרית— כל המועמדים חייבים בבחינת הכניסה הפסיכומטרית הנערכת ע"י המרכז הארצי לבחינות ולהערכה, לא יאוחר מיום 12.4.87, המועד האחרון לרישום לבחינה זו הוא 27.2.87 (עד מועד זה חייב טופס הרישום לבחינה להגיע למרכז הארצי).
תהליך הקבלה— מבוסס על תוצאות בחינת הכניסה הפסיכומטרית ועל הציונים בתעודת הבגרות ובתעודת ההנדסאי. תנאי נוסף לקבלה הוא שממוצע הציונים בבחינות הגמר הממשלתיות במקצועות הטכנולוגיים בביה"ס להנדסאים (לא כולל פרויקט) הוא 80 לפחות. מועמד שממוצע ציוניו נמוך מ־80, יכול לתקנם ע"י לימודים במסגרת מיוחדת בביה"ס להנדסאים של אוניברסיטת תל־אביב.
לימודים אלה מתקיימים פעמיים בשנה: בסמסטר א' ובסמסטר ב'. הלימודים בסמסטר ב' יחלו בחודש אפריל.
פרטים במזכירות ביה"ס להנדסאים, טל: 420021.
חוברת מידע וטופס רישום לאוניברסיטה וכן בנפרד טופס הרשמה לבחינת הכניסה הפסיכומטרית — ניתן לרכוש ב־"דיונון" (חנות הספרים שבבנין האקדמיה למוסיקה שבקרית האוניברסיטה) בימים: א'—ה' בין השעות: 09.00—17.00, ביום ו' בין השעות: 09.00—13.00.

תיק עזבונות 1573/83

בענין: עזבון המנוחה אידה כץ ז"ל

הזמנה להצעת הצעות לרכישת דירה ברמת גן.

ניתנת בזה הזמנה להצעת הצעות לרכישת דירה בקומת קרקע בת חדר וחצי ברח' מוריעין מס' 99 (כיום דרך דוד בן גוריון) פינת רח' הגלגל מס' 2 הידועה כחלקה 177/5, 173 בגוש 6159.
על המעוניין בקניית הדירה להגיש למנהל העזבון, עוה"ד א. אולשנסקי ויוסף גרנות מרח' ה' באייר 74, תל אביב, טל: 455274, הצעת רכישה בכתב תוך 30 יום מפרסום הודעה זו. ההצעה תפרט את שמו, מענו ומספר טלפון של המציע ואת הסכום המוצע. אין מנהלי העזבון מתחייבים לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר, או כל הצעה שהיא. המכירה כפופה לאישור בית המשפט.
את הדירה ניתן יהיה לראות תוך תאום טלפוני עם הח"מ.

א. אולשנסקי עו"ד . י. גרנות עו"ד
מנהלי עזבון המנוחה אידה כץ ז"ל

הלוח הכללי

ידיעות אחרונות
פרסמת – מכרת
פרסמת – מצאת

א.א. שיפוצים
בצוע עבודות:
• זיפות ושיוד גגות
• סיוד חדרי מדרגות
עבודה באחריות
לחזמנות
טלפון 03-302496

יש עוד חנות אחת בשינקין
למסירה בדמי מפתח
חנות לקונפקציה לגברות,
קיימת 30 שנה עם חוג לקוחות קבוע
• בית מלאכה עם כל הציוד ★ אפשרי לכל מטרה ★
03-383815 אח"מ 9.00—2.00

מכללת לוינסקי לחינוך

מוסד אקדמי להכשרת מורים

מודיעה על ההרשמה לשנת תשמ"ח
לקבלת תואר אקדמי ראשון

"בוגר בהוראה" (B.Ed.) ותעודת "מורה מוסמך בכיר" בכל מסלולי ההכשרה להוראה.

הגיל הרך: גן ילדים וכיתות א'-ב', מיקוד בהכשרות למיומנויות מעילה, התמחויות: מוסיקה, אמנות, ספרות ילדים.
החינוך המיוחד: לביה"ס היסודי, חטיבות הביניים של החינוך המיוחד, כיתות מקדמות וטיפוליות בחינוך הרגיל.
חטיבת הביניים: (כתות ז'-ט') המגמות: לשון, ספרות, מקרא, היסטוריה, אנגלית (חד-חוגי), ביולוגיה (חד-חוגי), מתמטיקה (חד-חוגי).
ביה"ס היסודי: (כיתות ג'-ו') המגמות: מדעי הסביבה והחיים (טבע), למודי ארץ-ישראל (מולדת וגיאוגרפיה), מקרא, ספרות, מתמטיקה.
המגמה לערבית: לביה"ס היסודי ולחטיבות הביניים.
המדרשה למוסיקה: הגיל הרך, ביה"ס היסודי, חטיבת ביניים, חטיבה עליונה, חינוך מיוחד, התמחויות: מוסיקה ותנועה בחינוך המיוחד, ריתמיקה, ניצוח מקהלה.
יוצאי אוניברסיטאות ואקדמאים: לימודים בתכנית אישית בכל המסלולים.
המדרשה למוסיקה קיבלה "היתר" לקיום לימודים לקראת תואר ראשון.
לימודי שנה ד' לקראת התואר B.Ed. לבוגרי מכללת לוינסקי ומכללות מוכרות אשר שקבלו "היתר" אקדמי.
מכללת לוינסקי היא המוסד היחיד שקיבל הכרה אקדמית מלאה והסמכה להעניק תואר ראשון בכל מסלולי ההכשרה.

השתלמויות מורים למורים בשנת שבתון ולמורים במועל
– קורסים למרכזי מקצוע ומנחים מוסדיים בביה"ס חיסודי.
– "הסמכה" ו"בכיר" בחינוך המיוחד.
– לימודים לתואר "מורה בכיר" ו"מורה בכירה בגיל הרך" במסלולי המכללה, עפ"י תכנית אישית.
פרטים והרשמה: ביחידה לרישום • קרית חינוך, תל-אביב, ת.ד. 48130, מיקוד 61480, טלפון: 03-426162-9

לומדים וינסקי

הוראה עם תואר אקדמי

למרות נסיונות הקרקוע..... אנחנו ממריאים !

לביא פרסום • תווך

פתיחה חגיגית והרמת כוסית

מחר מוצאי"ש החל מ-7.30 ועד 10.00 בערב
הקהל הרחב, הלקוחות והחברים מוזמנים...

כשאתם זקוקים לפרסום זכרו אותנו !!!

קבלת מודעות לכל העיתונים-במחירי המערכת.
★ סטודיו לגרפיקה ★ הבאה לדפוס ★ מוצרי פרסום
★ צילומי פרסומת ★ פרסום ברדיו ובקולנוע וכו'.

חולון, ככר וייצמן 21 טל. 03-885579, 03-854773

---

24 שעות ביממה

ניקוי בדי ריפוד ושטיחים
באחריות - בביתך או בעסקך

אחים ראובני

בין לקוחותינו תערך הגרלה בשיתוף "ידפי תפוז" שיופץ ע"י "ידיעות אחרונות" ובה: 2 מכוניות, טיסה לאירופה, 3 ימים בקלאב־אין.

03-854052, 895817

מרכז „תנובה" אגף המשק

מעמיד למכירה רכב פרטי ומסחרי משומש כדלקמן:

מס' סדורי	מספר רישוי	שנת יצור	תאור הרכב: סוג	תאור הרכב: התוצר והדגם	דלק	תוקף הרישיון	הערות
1	33-189-80	1980	פרטי נוסעים רגיל	סובארו 1300	בנזין	12-87	
2	33-250-80	1980	פרטי נוסעים רגיל	סובארו 1300	בנזין	1-88	
3	34-242-80	1980	פרטי נוסעים רגיל	סובארו 1300	בנזין	4-87	
4	34-672-80	1980	פרטי נוסעים רגיל	סובארו 1300	בנזין	6-87	
5	34-825-81	1981	פרטי נוסעים רגיל	סובארו 1300	בנזין	2-87	
6	35-556-81	1981	פרטי נוסעים רגיל	סובארו 1300	בנזין	5-87	
7	44-690-81	1981	פרטי נוסעים רגיל	סובארו 1300	בנזין	5-87	
8	44-061-81	1981	פרטי נוסעים רגיל	סובארו 1300	בנזין	5-87	
9	52-862-81	1981	פרטי דו שימושי	[illegible] 1800	בנזין	9-87	לאחר תאונה
10	17-305-81	1981	פרטי דו שימושי	[illegible] 1100	בנזין	4-87	
11	39-558-81	1981	מסחרי מנוף	[illegible] 180	בנזין	6-87	
12	177-880	1979	טנדר + ארגז	פיג'ו 404	בנזין	9-87	

לתשומת לב המעוניינים בקניה

המעוניינים יוכלו לראות את הרכב במגרש „המגרל" בבית־דיסקו מרתף 3 ברחוב דניאל פריש מס' 3 פינת רוכנוב תל־אביב מתאריך 1.2.87 עד 8.2.87 משעה 09.00 עד 14.00 פרט ליום שישי 6.2.87 המשרדים והמגרש יהיו סגורים.

פרטים אפשר לקבל במרכז „תנובה" מחלקת התחבורה קומה ה' חדר 521 אצל הה' ת. בן אנוש.
את ההצעות יש להגיש עד יום ב' 9.2.87 שעה 12.00 במעטפות סגורות מיוחדות הנמצאות במרכז „תנובה" תל־אביב רח' דניאל פריש 3 פינת רוכנוב במזכירות אגף המשק קומה ה' בצירוף המחאה בנקאית או ערבות בשעור של 10% מערך ההצעה.
ציוד נוסף כגון רדיו אינו כלול בהצעה וחייב תשלום בסך 50 ש"ח.
אין הקונה רשאי לתבוע כל תוספת או החלפת חלק מחלקי כל הרכבים העומדים למכירה לאחר שנמצא מתאים לרכישה.

לא תתקבל כל תביעה מצד הקונים לגבי תקינות ומצבם הטכני (מבנית) של הרכבים.
בהתאם לחוק, אנו נגבה מהקונה מס ערך מוסף עבור הרכבים שחל עליהם מס.
את הרכב אפשר יהיה לקבל רק לאחר העברת הבעלות.
דמי ההעברה יחולו על הקונה.
תשלום והוצאת הרכב מהמגרש תוך (7) שבעה ימים מתאריך והודעה על הזכיה, לאחר המועד הנ"ל הזוכה יחויב בריבית והצמדה.
אין אנו מתחייבים לקבל את ההצעה הגבוהה או הצעה כלשהי.
נא לציין בהצעה בכתב יד ברור (רצוי במכונת כתיבה) את שם המשפחה, שם פרטי, מס' תעודת זהות / חברה ח"פ, כתובת וטלפון בבית או בעבודה.

מרכז „תנובה" — אגף המשק

סוף שבוע משגע במלון הילטון

בוא עם כל המשפחה למלון הילטון ירושלים. לסוף שבוע מלא משחקים ואושר. בכל סוף שבוע בחודשים ינואר ופברואר, מיום שישי אחה"צ ועד מוצאי שבת תתקיים תכנית מלאת פעילויות לילדים, להורים ולכל המשפחה. פעילות במשך כל שעות היום... ספורט, משחקים, סיורים, ארועים מיוחדים והרבה פרסים. תמורת 53.50 ש"ח ליחיד, בחדר זוגי, לינה וארוחת בוקר אתה מקבל סופשבוע מושלם. (המחיר אינו כולל מע"מ).

תוכניות מונחות לילדים:
- חדר משחקים
- אומנות ומלאכה
- בדמינטון ופינג־פונג
- טניס ומיני גולף
- סיור מיוחד במלון הילטון
- הופעת קוסם

פעילויות למשפחה:
- עונג שבת – שירה בציבור
- בינגו נושא פרסים
- סיורים רגליים ומודרכים בירושלים
- סיורים מודרכים באוטובוס למקומות מיוחדים בירושלים והסביבה

פעילויות למבוגרים:
- משחקי שולחן
- מועדון בריאות + ג'קוזי + סאונה (בתשלום)
- טניס
- מינגו
- טעימות יינות
- טיפוח החן
- עתונים ושבועונים

תוספות:
מחירים מיוחדים בטבע למשפחה 25% הנחה על כל הארוחות והמשקאות במסעדות המלון והטרקלין כולל ארוחות ערב שבת וצהרים. בחודשים ינואר ופברואר 87. יוגרל כרטיס טיסה ללוס־אנג'לס עם T.W.A.

הזמן מקומות עוד היום. התקשר לסוכן הנסיעות שלך, או ישירות למלון הילטון בירושלים 02-536151.
מלון הילטון ירושלים... המקום בו מתרחשים דברים.

jerusalem hilton Leading the way to the USA

בריכת שחיה תל־אביב ומועדון בריאות

החלה ההרשמה לשנת 1987/8

(מחירי מבצע עד אמצע פברואר)

בואו ליהנות משחיה בריאה ומרעננת במי תהום טהורים, בלי כימיקלים, המוחלפים מדי יום.
לרשותכם מועדון בריאות גדול וחדשני המציע פעילות גופנית מגוונת, בהדרכה צמודה, אולם כושר ענקי עם ציוד משוכלל.

★ חדר התעמלות ★ ג'קוזי ★ סאונות ★ מטבחים ★ מקלחות לחץ ★ תא אישי לכל מנוי

בריכה גדולה ונפרדת לילדים ופעוטות

רכישת מנוי נפרד לבריכה או למועדון הבריאות – אפשרית

בריכת תל־אביב (גורדון)
☎ 03-298555

כל יום נופש – בבריכת תל־אביב

בעוד 3 חודשים יפתח בירושלים

בית אבות

מפואר ומהודר

ברחביה (מרכז)

המעונינים יפנו לטלפון 03-775448
בשעות הערב 18.00–21.00

קבוץ דן

מארגן קבוצת צעירים למטרות קליטה

צעירים רציניים שמחפשים איכות חיים ואתגר אישי יכולים לפנות בצרוף תולדות חיים לפי הכתובת: קליטה קבוץ דן ד.נ. גליל עליון מיקוד 12245.

יתקבלו מועמדים בוגרי י"ב כתות ולאחר שרות צבאי מלא, בין הגילים 24—30 (כולל משפחות ללא ילדים).

מתבקשות הצעות להפעלת בריכת שחיה

בעונת הקיץ 1987
במושב גן שומרון

נא לפנות בכתב למושב גן שומרון מ.נ. 37915
עדיפות לבעלי תעודת ניהול בריכה + תעודת מציל

למכירה

1. דירת 3½ חדר
בשטח ברוטו של 95 מ"ר בבאר־שבע, רח' בן־יהודה 9 קומה ב', למסירה מיידית.

2. דירת 3½ חדר
בשטח ברוטו של 96 מ"ר בבאר־שבע, רח' שמעוני 9 קומה 9, למסירה מיידית.

ניתן לבקר בדירות הנ"ל לאחר תיאום בימים א'–ה' בין השעות 08.00—16.00 בטל' 057-79400. הצעות בציון המחיר המוצע, תנאי התשלום המוצעים, יש לשלוח במעטפה סגורה לת.ד. 10773 רמת־גן, לא יאוחר מ-30.2.87.
אין מתחייבים לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

ברעננה שכונת קוטג'ים
„אקסקלוסיבית"
מוקמת ע"י **שילן אחים נחום**
לפנות לטל' 052-32242
כל הקודם זוכה
וכן דירות מפוארות 5–4 ופנטהאוז בחוד השרון המתפתחת.

ח. חבני ובניין
שיפוץ ובנין
אינסטלציה,
חריסה, טיח,
בניה וצבע
במשרד: 03-204121
מען: 03-393338

הרוב קובע:
ידיעות אחרונות
העתון של המדינה

רשות הגנים הלאומיים
מצדה רכבת כבלים בע"מ

לרגל שיפוצים
לא יפעל הרכבל במצדה
במשך השבוע החל מיום חמישי 5.2.87, שעה 16.00

הרכבל יפעל מחדש
מיום שישי 13.2.87, שעה 08.00

ניתן לעלות להר דרך שביל הנחש או דרך הסוללה (הגישה מצד ערד), השביל נוח וזמן העליה כ-10–15 דקות.

גילון אבץ

מבוקשות הצעות לגילוון בטבילה בהיקף נרחב של פריטים בגובה
עד 1.20 מטר
לפנות מיום א' בבוקר
לטלפון 052-38192 לדני.

משוחררי/ות צבא
בואו לתפוס „חוויה"

שנה בקיבוץ —
בתנאים מיוחדים

קיבוץ אפק — (ליד הקריות)
טל. 734222, 734290, 734262 (04)
בין השעות 8.00—14.00

MACHO'S
הלבשת גברים
יבוא צרפת — איטליה
מכירת סוף העונה 10%–25% הנחה
פתוח מוצאי שבת 18.30 — 21.30
כיכר המדינה 38 ת"א, 03-250287
דיזנגוף־סנטר ליד המזרקה 03-288902

המבצע המדובר בעיר !!

„תושבות"

מארגנת עמותת דיירים
לבניית בית מפואר בגבעתיים
חסכון כספי ללא תקדים
בטחון מלא להשקעה
משכנתא עד 50,000 ש"ח

פרטים: „תושבות" בע"מ
תל־אביב, בלפור 13א' טל. 03-200408

תודתי מקרב לב

לד"ר כ"ץ
למנהל המחלקה
צוות הרופאים והאחיות
של מחלקת נשים בבי"ח הלל יפה חדרה על הטיפול המסור

אסתר כספי נחשון

דרוש שותף פעיל

לעסק רווחי ומתפתח
באיזור המרכז
(לניהול חנות המפעל של יצרן בעל מוניטין)

השקעה כ-150,000 דולר

רציניים בלבד: ת.ד. 211,
קרית ביאליק.

„שורשים" מפעלי טפוח בע"מ
★ ★ ★
תאוף לשרותי העסקה – אספקת כח אדם
עבר
לתל־אביב, שכון דן
רח' מטודלה 32, טל: 476060

בנק טפחות
מכרז מס' 3/87
מתן שרותי נקיון בבנק טפחות שד' פל"ים 9 (בית צים) חיפה

טפחות בנק משכנתאות לישראל בע"מ מזמין בזה הצעות מקבלנים למתן שירותי נקיון בסניף הנ"ל.
תנאי המכרז ומפרט הנקיון ניתן לקבל בסניף הנ"ל.
הצעות יש להגיש לתיבת המכרזים של הבנק ברח' הלני המלכה 9 ירושלים, לא יאוחר מיום 6.2.87, בשעה 12.00.
אין הבנק מתחייב לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

---

4 סוללות = 25 שעות האזנה ל-ווקמן?!

ALKALINE **UCAR** PROFESSIONAL
הסוללה ללא מתחרים! מיוצרת בשוויץ, בטכנולוגיה חדישה.
להשיג בחנויות המובחרות, בכל הגדלים לכל השימושים.

הלוח הכללי | הלוח הנפוץ ביותר | הלוח הגדול ביותר

GENERAL ELECTRIC

דרושה
מזכירה למנכ"ל

כישורי חובה:
- נסיון קודם כמזכירה למנהל בכיר.
- שליטה מושלמת בעברית ואנגלית
- כושר התמודדות עם מנהלים מבית ומחוץ ועם עובדים מכל הדרגים.
- הדפסה בעברית ואנגלית.

נסיון קודם בעבודה בחברה מסחרית/שיווקית – יתרון ידיעה בנושאי כוח אדם וכספים – יתרון.
5 ימי עבודה
מקום העבודה – הרצליה
נא לפנות לג'נרל מהנדסים בע"מ אל אראלה טלפון: 052-552233
— סודיות מובטחת —

לרשות שמורות הטבע
דרושים:

1. רכז הדרכה להרי ירושלים
ב-2/3 משרה
יצירת קשר עם מוסדות חינוך, פיתוח תוכניות הדרכה והפעלתן בשטח. מגורים באזור ירושלים, רשיון נהיגה, בריאות תקינה.

2. לשמורת עין גדי דרושים:
2.1 פקחים
תאור התפקיד: פקוח בשמורה, טיפול בקהל מבקרים, מחקר, תצפיות ומעקב אחרי בע"ח וצומח.
2.2 קופאית מדריכה
2.3 מזכירה, מוכרת
דרישות לכל המשרות: רקע בטבע וידיעת הארץ, יכולת עבודה עם קהל, בריאות תקינה, רשיון נהיגה, מגורים יינתנו ע"י הרשות בבה"ס שדה עין גדי.
פקחים – יוצאי צבא, עבודה בשעות לא מקובלות.
קופאית מדריכה – נסיון בהדרכה, עבודה בשעות לא מקובלות.
מזכירה – נסיון בעבודת מזכירות ומכירות.

3. פקח למניעת מטרדי צפורים
תאור התפקיד: מניעת מטרדי ציפורים למטוסים בשדות התעופה, פיקוח ותפעול אמצעים למניעת המטרדים, בצוע מעקב והשתתפות בסקרים.
דרישות התפקיד: רקע בטבע וידיעת הארץ, רצוי נסיון בעריכת תצפיות, ידע טכני, רשיון ונסיון נהיגה.
יכולת ליצור קשר ומגע עם מוסדות, בריאות תקינה.
מגורים: - במרחב תל־אביב, רחובות.
העבודה בשעות בלתי מקובלות.
המעונינים יפנו למשרדי רשות שמורות הטבע למילוי שאלונים עד לתאריך 6.2.87.
- ירושלים – רח' ירמיהו 78.
- באר שבע – רח' האבות 19.

מחלקים
בענף המזון
בעלי רכב מסחרי
בכל חלקי הארץ
לפנות לטל. 03-9230005/6

ניסקו הנדסת חשמל
העוסקת בשיווק של ציוד לאינסטלציה חשמלית
דרוש
איש מכירות
- נסיון קודם יתרון
- ידע בחשמל יתרון
03-835158 ליפה

[illegible]

לחברה גדולה של יועצים לניהול
דרושים בדחיפות

1. מהנדסי תעשיה וניהול
2. הנדסאי תעשיה וניהול

מועמדים מאזור המרכז ומירושלים, בעלי נסיון של עד 2 שנות עבודה, המבקשים, לפנות לטלפון 03-448279 או בשעות הערב 051-36378.

+++

למפעל גדול העוסק ביצוא
דרוש
מנהל מתפרה עצמאי
בעל נסיון מוכח בניהול צוות של כ-60 עובדים.
מקום העבודה:
(1) דלית אל כרמל
או: (2) בקה אל ערביה
— סודיות מובטחת —
לפנות בכתב יד בפירוט מלא של קורות חיים וניסיון קודם אל:
ת.ד. 33124 תל־אביב

למיזוג אויר לרכב „אלסקה"
דרוש
מנהל עבודה מקצועי
בעל נסיון בענף
תנאים מצויינים
בעבודה 053-39283
בערב 08-436096

חברה לשיווק תמרוקים — חומרי נקוי בחיפה
דרושה
פקידה
מעל גיל 30 אחראית ונמרצת
למשרה מלאה 6 ימי עבודה מ-7.00 עד 16.00
הכישורים:
ידע בסיסי בהנהלת חשבונות ממוחשבת הדפסה במכונת כתיבה וחישוב רצוי ידע במעבד תמלילים.
לפנות בשעות 09.30 — 12.00 בלבד לטלפון 04-671406.

משרד המשפטים מערכת בתי המשפט
מחלקת הבטחון ותפקידים מיוחדים

דרושים בחורים לאחר שירות צבאי
בתפקידי פיקוד לעבודת אבטחה
מעניינת ובלתי שגרתית. העבודה מתאימה גם לסטודנטים.
לקביעת ראיון נא לפנות
לטלפון: 270364 — 2707208
בין השעות 09.00 — 13.00

המערכת ללימודי מבוגרים — אורט ישראל
דרוש/ה
מורה להנהלת חשבונות
לחוראה בשעות הערב בנתניה
- בעל סוג 3.
- נסיון בהוראה.
לפרטים נא להתקשר לטל': 053-615372

למוזיאון תל־אביב
דרוש/ה
למישרה מלאה
מעצב/ת גרפי ומביא/ה לדפוס
עם נסיון
נא לפנות בכתב אל: מח' כוח אדם
ת.ד. 33288 ת"א 61332

למפעל תעשייתי באזור התעשיה בחולון
דרושים:
- מזכירה/טלפוניסטית
- חשמלאי — חווט לוחות חשמל
- מסגר / רתך

פרטים בטלפון 03-800151

לחברה חדשה בחולון
קלאס רהיט בע"מ
דרושים:
- ★ אדריכלים
- ★ פקידה
- ★ נגרים
- ★ רפדים
- ★ צבעים
- ★ פועלים

בדבר פרטים לפנות לטלפון במשרד 03-802705 בין 0800—2000 ובשבת בבית 03-5527805 — 03-5523710

דרושים
לבנק ישראל עובדים לתפקידי שמירה ואבטחה.

עבור סניף תל־אביב – קצינים יוצאי יחידות שדה לתפקידי אבטחה
חוגרים יוצאי יחידות שדה לתפקידי שמירה
עבור סניף ירושלים – חוגרים יוצאי יחידות שדה לתפקידי שמירה

העבודה המוצעת היא במשמרות על בסיס של שעות ומתאימה לסטודנטים.
- הכישורים הדרושים:
1. לאחר שרות צבאי מלא.
2. מצב בריאות תקין.
3. השכלה תיכונית.

למעוניינים בעלי הכישורים המתאימים, תתקיים ועדת קבלה במשרדי בנק ישראל במפורט להלן בין השעות 09.00-14.00:
- בתל־אביב – רח' לילינבלום 37, ביום שני 9.2.87.
- בירושלים – קרית בן־גוריון ביום שלישי 10.2.87.
- על המועמדים להביא עימם תעודת זהות, תעודת שחרור מצה"ל, פנקס מילואים, קורות חיים ושתי תמונות.

למפעל תעשייתי בכפר־סבא
דרושות:

1. מזכירת יבוא
בעלת סוג וידע בהנה"ח ממוחשבת נדרשת שליטה מלאה באנגלית כולל הדפסה

2. פקידת מנגנון וכח־אדם
בעלת כושר אדמניסטרטיבי, בעלת סוג בהנהח"ש ממוחשבת הדפסה במכונה. (במעבד תמלילים יתרון)

לפנות בכתב יד בצירוף קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 1009 כפר־סבא מיקוד 44100

ליפאורה בע"מ ברחובות
יצרני מיץ פז ושוופס
דרושים:
לעבודה ברחובות
- ★ *מנהל מחסן טכני*
- ★ *מנהלי משמרת*
- ★ *מסגרים* לעבודה בגוש דן
- ★ *סדרן סחורה* ברשתות שיווק
- ★ *נער/סטודנט עם טוסטוס,* לחצי משרה.

נא לפנות לא. דייג' 08-467151

האורגז
למפעלנו בצריפין
דרושים:
1. פקיד רישום מלאי
עם נסיון במיחשוב למשרה מלאה.
2. פקידה למשרד מלאי
עם נסיון במיחשוב למשרה מלאה.
3. צבעי רהיטים מנוסה
בדבר פרטים נא לפנות למאיר מלכה 08-229671

גפן בט"מ
היחידה למשאבי אנוש
נאולה 43 תל־אביב 63304 טל. 03-655454

ללקוח שלנו, חברת יבוא של כלי רכב בתל־אביב

דרושים

א. מנהל בכיר
למחסן ראשי לחלקי חילוף
ב. מחסנאים עצמאיים עם נסיון ברכב
ג. בחורים אחרי צבא
שיוכשרו לעבודות מחסנאות ולמכירת חלפים.
ד. מכונאי בנזין ו/או דיזל בעלי רשיון והיגה
ה. קלדנית עברית ו/או אנגלית
ו. בעל ואשה לשירותים ונקיון
– מגורים במקום
- מקומות העבודה בתל־אביב -

לקוחות אחרים שלנו מבקשים לעבודה קבועה:
- **סגן מנהל מחלקה** במוסד גדול
- **מזכירה עברית אנגלית** למנהל משרד יצוא
- **מעליתנים** (טכנאי מעליות) לבנין משרדים גדול בת"א
- **טכנאי מעבדה לתיקון ציוד תקשורת,** מחשבים ופקסימילה
- **עובדים במקצועות הביטוח** בכל הרמות
- נערים לפני גיוס, סטודנטים וחיילים משוחררים לעבודה זמנית במרכולים במשמרות.

מועמדים רציניים יפנו טלפונית ל-03-650467 ול-03-655454 לקביעת ראיון. במקביל עליהם לשלוח קורות חיים ותיאור נסיון מקצועי, בכתב לת.ד. 16091 תא מיקוד 61160

U-MAN

עבור אחד מלקוחותינו
חברת תעופה גדולה
דרוש
מנהל חשבונות
עצמאי (סוג 2 לפחות)
בעל נסיון של 4 שנים
ידע ונסיון בהתאמות וניתוחים – הכרחי.
ידיעת אנגלית והנהח"ש ממוחשבת – יתרון.
העבודה בת"א בחברה דינמית ובאווירה נעימה.
שכר הולם ותנאים טובים למתאים.
לפנות לעמליה טל. 03-297741 משרה מס. 732.

סולוג
דרושים/ות
עובדים/ות
למחלקת גזירה
למשרה מלאה.

סולוג-מפעלי סריגה בע"מ
רח' הפלך 3, ת"א, טל': 824121 ליד איצטדיון בלומפילד

---

digitronics
לחברת המובילה בישראל לייצור ולשיווק צגבי זכרונות להעשית האלקטרוניקה דרוש/ה
שרטט - עורך/ת מעגלים מודפסים
כישורים: ★ נסיון בעריכת מעגלים במערכות ממוחשבות (רצוי ב-P-CAD)
5 ימי עבודה
טלפון 052-559670, 052-559615

לחברת א. אפשטיין ובניו ישראל בע"מ
דרושים:
- ★ **מהנדס בנין**
שנתיים נסיון
- ★ **הנדסאי פיתוח שטח**
- ★ **מזכירה אנגלית עברית**
עם ידיעת הדפסה.

לפנות: ת.ד. 50214 תל־אביב 61500 ולצרף תולדות חיים.

לטלרד מעלות
דרוש/ה
מנהל/ת ייצור
לנהול מערך הייצור במפעל אלקטרוניקה המעסיק כ־100 עובדים.

הכישורים:
* מהנדס/ת תעשיה ונהול־אלקטרוניקה בעל התמחות בנהול.
* נסיון מוכח של 5 שנים לפחות בנהול צוות גדול.
* ידע ונסיון בתחומי מטה.

המעונינים יפנו למנהל כח אדם, ת.ד. 155
אזור התעשיה מעלות, 24952, או טלפונית 04-976715.
— סודיות מובטחת —

לקופת חולים „מכבי"
דרוש
איש מודיעין ובטחון
לעבודה בין השעות 14.00—21.00
לפנות אל אחובה לטל: 03-201599

החברה לכבלים ולחוטי חשמל בישראל בע"מ
לדטיק – מפעלי כבלים בבית שאן
חברת בת של החב' לכבלים
ד ר ו ש י ם / ו ת
1. מהנדס מכונות צעיר לתכנון תהליכי יצור
2. אלקטרונאי אחזקה בעל נסיון תעשייתי
מגורים באזור חובה.
פרוט ותולדות חיים ונסיון מקצועי קודם
נא למנות לת.ד. 189 בית שאן 10800.
כבלים

דרוש/ה
מנהל/ת מכירות מקצועי
לרכיבים אלקטרונים
נא להתקשר: 03-490757 03-493944
בשעות העבודה

ד ר ו ש י ם
גרפיקאים
להוראת עיצוב גראפי
בשעות העדב
לפרטים:
03-680892,
03-680881.

למפעל באיזור אשדוד
דרושה
מזכירה בכירה
הכישורים הדרושים:
* אנגלית על בוריה.
* עברית על בוריה.
* הדפסה אנגלית־עברית (כולל הבנת החומר)

יתרון לבעלות ידע בעיבוד תמלילים וניסוח טלקסים – ידע בסיסי בחשבונאות.
התפקיד מיועד למשרה מלאה (כולל שעות נוספות לפי הצורך)
מועמדות העונות לדרישות הנ"ל מתבקשות לפנות בכתב יד עם פירוט נסיון קודם וקורות חיים בצירוף המלצות (אם יש) לת.ד. 1469, תל־אביב מיקוד 61014 (עבור: מזכירה בכירה).

דרוש
טכנאי/הנדסאי
אלקטרוניקה או אלקטרואופטיקה
להפעלה, אחזקה ופיתוח של מערכת לייזר ממוחשבת בעלת שימושים נרחבים בביולוגיה וברפואה. רצוי ידע קודם במחשבים.
לפנות: לד"ר אלי טהר המחלקה לביוטכנולוגיה אוניברסיטת תל־אביב. טלפון: 03-420080, 03-420081

ד ר ו ש י ם
בעלי מקצוע מעולים
* רצפים
* חרסינצ'יקים
* טפסנים + ציוד
* מוזאיקנים
* צבעים
אפשרות לקבלנות!!!
טל 03-910697

תימכור גלידה ותרוית
למפעל גלידה מתפתח במרכז הארץ
דרושים
* **מנהלי מכירות אזוריים** (רכב חובה)
* **מחלקים** (רכב עבודה חובה)

לקביעת פגישה נא להתקשר לדליה טל: 03-808918

פולקי
לחנות המפעל בת"א
דרושה
קופאית
עם נסיון, לחצי משרה
טל: 03-256216/7 לעמי

למפעל טקסטיל
באיזור המרכז
דרוש
עוזר מנהל ייצור
בוגר שנקר
ניהול תעשיתי – סריגה וקונפקציה

לפנות בכתב יד בפרוט מלא של קורות חיים וניסיון קודם לת.ד. 53124 ת"א
– סודיות מובטחת –

מלונות דן
למלון דן־כרמל
ד ר ו ש י ם / ו ת
Chef Saucier
בעל/ת נסיון במלון 5 כוכבים.
מפקח/ת קומה
בעל/ת נסיון רב.
מתאימים/ות יפנו למח' כ"א
טל׳ – 04-380211.

למוסד ממלכתי גדול
בתל־אביב
ד ר ו ש י ם
קצרנים/יות פרלמנטריות
* בשפות אנגלית, עברית.
* נסיון של שנתיים לפחות.
* לאחר שירות בצה"ל.

רק מועמדים מתאימים יענו.
המעוניינים מתבקשים לפנות בכתב, בצירוף קורות חיים,
לת.ד. 7093 ת"א, מיקוד 61006.

למפעל יצרני גדול במרכז הארץ
דרוש
מנהל אחזקה
כישורים:
* מהנדס מכונות
* כושר נהול צוות עובדים גדול ומגוון
* נסיון קודם של מספר שנים בתעשיה.

רק מועמדים בכירים עם נסיון רב מתבקשים להגיש מועמדותם.
נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים לת.ד. 16284 תל־אביב, 63143.
רק מועמדים העונים על הדרישות הנ"ל – ייענו
— סודיות מובטחת —

לחברה לפיתוח מיחשוב אלקטרוני
בגן התעשיה בתפן
דרוש
מהנדס תוכנה
בעל ניסיון של 3 שנים לפחות בזמן אמת, בשפת C.
על המעוניינים לפנות בפירוט קורות חיים וניסיון קודם לכתובת: ת.ד. 10, גן התעשיה תפן 24950 או טלפונית: 04-977125.

מרכז אקי"ם
דרושה
כתבנית/טלפנית
למשרה מלאה
הדרישות: הדפסה מהירה והתמדה.
נא להתקשר מיום א' בשעה 0900
לטלפון: 03-492222, לבלהה.

למוסד ציבורי גדול דרושים
מהנדסי חשמל
לאזורים: הצפון והמרכז
דרישות התפקיד:
* בעל תואר מהנדס
* לאחר שרות בצה"ל
* רשיון חשמלאי־מהנדס
* רשיון בודק

המעוניינים מתבקשים לפנות בכתב בצירוף קורות חיים לת.ד. 7093 מס' 535
רק מועמדים מתאימים ייענו.

למשרד רו"ח בת"א דרושה
פקידה
לשעות 10.00—18.00
טלפון 03-331517/8

„תכלת" – מפעלי צביעה ואשפרה (טקסטיל) בע"מ
אבולעפיה 17—19 ת"א
דרושה
פקידה
בוגרת בית ספר לפקידות למשרה מלאה.
טלפונים: 03-823862 03-836995

לשלות חברה לביטוח בע"מ
למשרדה הראשי בתל־אביב
דרושה
מזכירת רכישה
בענף ביטוח חיים
הכישורים הדרושים:
* השכלה תיכונית.
* בעלת יחסי אנוש מעולים.
* יכולת הדפסת בעברית.

לקביעת ראיון, נא לטלפן: 03-643509 בימים א'–ה' בשעות 8.00–15.00 לגב' רחל

לעבודה בניגריה
דרושים
לעבודות פיתוח:
1. מנהל פרויקט
2. מנהל עבודה
בעלי נסיון בעבודה באפריקה
מתבקשים לפנות בכתב יד לת.ד. 3347 תל־אביב, ולציין עבור כח אדם/ניגריה
— סודיות מובטחת —

למפעלי דפוס כתר ירושלים
דרושים
1) מונטג'ר
2) דפסי אופסט
3) מזכירה כתבנית עברית אנגלית
4) חיילים משוחררים
לעבודה בייצור, הכשרה מקצועית תינתן במקום.
לפנות למחלקת כח־אדם טל: 02-521201

למנכ"ל קניון איילון
דרושה **מזכירה**
בעלת נסיון, בת 25 ומעלה, שליטה מלאה בעברית ובאנגלית כולל הדפסה במעבד תמלילים, 6 ימי עבודה בשבוע.
טל: 03-799142 (לחדוה).

לחברת עתירת־ידע
באיזור המרכז דרושים:
* **מהנדסים וטכנאי אלקטרוניקה**
למענ"ש בצוללות
ללימוד והדרכה בחו"ל.
הכישורים הדרושים:
ידע באלקטרוניקה ברמת דרג ד', ידיעת השפה האנגלית ונסיון בהדרכה הכרחיים.
העבודה במשרה מלאה או ע"פ חוזה אישי.
* **מהנדס יצור בכיר**
ובעל נסיון של לפחות 10 שנים בתקינת, בנושאי מחקר ופיתוח לעבודה מגוונת ומוקדם של פרויקט תקינת המוצרים במפעל, עבודה לפי שעות.
המעוניינים יפנו בכתב יד, בצירוף קורות חיים, לת.ד. 3562 בת־ים ולציין אישי.
סודיות מובטחת.

לחברה לעבודות תקשורת וחשמל
דרושים:
1. חשמלאים
בעלי נסיון בעבודות תתקנה
2. חווטים ומרכיבים
לעבודות עדינות.
03-359879

דרושה
פקיד/ת מבצעים
למחלקת שרות בפתח תקוה
שעות העבודה 13.00—18.00
דרישות התפקיד:
נסיון בפקידות * ידע בהדפסה
עיבוד תמלילים
עדיפות לסמבצית בחיל האויר
03-900643, 03-900955 מיום ב'

הארגז
דרוש:
הנדסאי/טכנאי ייצור
* למדידת עבודה
* שיפור שיטות ותפ"ע

בעלי נסיון יפנו בכתב ל־ מ. „ארגז צריפין" דאר באר־יעקב 70300 עבור „ייצור".

חוק הזדמנות שווה בתעסוקה,
תשמ"א 1981
[illegible]

לחברת תעשייתית עתירת ידע
ד ר ו ש י ם / ו ת

משרת מס' 1421:
מהנדס/ת כימאי/ת
* נדרש ידע בנושאי חומרים מרוכבים ו/או ציפויים. ונסיון של 3־4 שנים בתחום זה.
* שליטה בשפה האנגלית.
* עדיפות ליוצאי ח"א.

משרת מס' 1422:
מהנדסי מכונות
* לתיכון כלי חיתוך מיוחדים לעיבודו שבבי.
* פתרון בעיות וסיוע בבתי מלאכה.
* קטלוג ידני/ ממוחשב של כלי חיתוך.
* הקמת מערכת ניהול לכלי חיתוך.
* ידיעה טובה של השפה האנגלית.

משרת מס' 1423:
מהנדסי מחשבים
* לפיתוח מערכות לוקליות לסיוע/תמיכה בניהול פרוייקטים בתכנון, ניהול פרוייקטים בעזרת AS וכו'.
* ידע בשפות תכנות דור רביעי.
* בעלי נסיון של 3 שנים לפחות בתכנות, ניתוח מערכות, והתמחות במערכות לוגיסטיות.
* ידיעה טובה של השפה האנגלית.

משרת מס' 1424:
מהנדסי אווירונאוטיקה/מכונות/חשיה וניהול
* ריכוז תחום מו"פ בנושאי רובוטיקה בהרכבת מטוסים.
* נסיון במקרו – מחשבים.
* נסיון ברובוטיקה של 2 שנים לפחות.
* ידיעה טובה של השפה האנגלית.

משרת מס' 1425:
מהנדסי אלקטרוניקה
* זיווד מערכות אלקטרוניקה במטוס.
* בדיקת מערכות.
* הזמנת צב"ד.
* נדרש נסיון של 3 שנים לפחות במערכת אלקטרוניקה בתחום אוויוניקה ובקרת ירי.
* עדיפות ליוצאי ח"א.

משרת מס' 1246:
מהנדסי אלקטרוניקה
* לאחזקת מערכות ייצור משובצות מחשב.
* עדיפות לבעלי נסיון של 2 שנים לפחות.
* ידיעה טובה של השפה האנגלית.

מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב ולפרט קורות חיים, השכלה נסיון וסמפר תעודת זהות אל: ת.ד. 7321 מיקוד 61070.
נא לציין על המעטפה את מספר המשרה המבוקשת.
ייענו רק מועמדים העונים על הכישורים הנדרשים.
סודיות מובטחת

מעליות ישראליפט
דרושים בוגרי "טכני" חיל אוויר מכונאות/חשמל
ללימוד הרכבת מעליות
– תנאים טובים –
לפנות בשעות הבוקר ל"מעליות ישראליפט" רח' הקישון 31, בני־ברק (ליד הקניון).
טל. 03-706161

נציבות שירות המדינה
מודיעה על מכרז קיבוצי מק/2/87

למשרות מבקרי חשבונות באגף המכס ומע"מ
מקום העבודה:
אזור ירושלים: (משרה 1)
אזור ת"א והמרכז: (ת"א יפו, גבעתיים (15 משרות נתניה (2 משרות), פ"ת (2 משרות)
אזור יהודה ושומרון: (2 משרות)
אזור הצפון: נצרת (2 משרות), עכו (2 משרות), טבריה (1 משרה) חדרה (2 משרות)
אזור ב"ש: (2 משרות)

המשרות הן בדרגות טרייטו של הדירוג האחיד (בעלי השכלה אקדמאית תואר ראשון) ידורגו בדרגות 4־7 מת"ר לפי הכללים) כן משולמת תוספת שכר של 30%. כמפורט בסעיף ד' להלן.

תיאור עיקרי התפקיד
עריכת בקורת חשבונות בנושא תשלומי מסים, מע"מ מ"ק וכו'.
בדיקת ספרים חשבונות של עוסקים ומפעלים.
קיום ועריכת בירורים עם עוסקים ומנהלי מפעלים על ממצאי הבקורת.
ניתוח מערכת חשבונות לשם גילוי השתמטות משתלומי מסים.
תחקור עוסקים ואחרים ועבודות שטח.

דרישות המשרה
1. השכלה תיכונית מלאה 12 שנות לימוד.
2. סוג 2 בהנהלת חשבונות.
3. ידיעות שפות מהמדוברות בארץ.
4. כושר לקיים מגע נאות עם קהל וכושר לנהל מו"מ.
5. נכונות לעבוד מעבר לשעות העבודה הרגילות.
6. באזור יו"ש דרוש ידע בשפה הערבית קרוא וכתוב.

הערות
א. המועמדים ידרשו לעמוד בבחינות בכתב ובע"פ (כולל הנה"ח לסוג 2) אשר יחלו מתאריך 10.3.87 הזמנות בציון המועד המדוייק לבחינה תשלחנה בדואר.
ב. המועמדים שיבחרו ידרשו לעבור בהצלחה קורס בקורת חשבונות בתנאי פנימיה לתקופה של כ־3 חודשים, ולאחר מכן תקופת התמחות ונסיון של, 6 חודשים.
ג. מועמדים שיבחרו וישתתפו בקורס תשולם משכורת לפי דרגה טו' אחיד בלבד וכן יתחייבו לשרת באגף המכס ומע"מ בהתאם להוראות התקשי"ר.
ד. מועמדים שיסיימו בהצלחה את הקורס תשולם להם משכורת לפי דרגה טו' אחיד וכן תוספת שכר של 30 % מיום סיום הקורס.
ה. מועמד שיסיים בהצלחה את הקורס ואת תקופת ההתמחות והנסיון יעמוד בפני ועדת בוחנים בתום ההתמחות והנסיון ושאושר כמבקר חשבונות יוצב לעבודה באחד ממשרדי אגף המכס ומע"מ ויתקדם לפי מסלול הקידום של המשרה.
ו. המועמדים שיבחרו יועסקו עפ"י חוזה מיוחד עם אפשרות העברה למעמד קבוע עפ"י הוראות התקשי"ר.
ז. הנהלת האגף ונציבות שירות המדינה שומרות לעצמן את הזכות להפסיק את השתתפותו בקורס של מועמד אשר לא ישיג את הרמה שתיקבע, או שלא ישתתף באופן סדיר בלימודים, או יתנהג שלא עפ"י כללי המשמעת.
ח. ועדת הבוחנים בתום הקורס רשאית להחליט על הארכת התמחות לתקופה של עד 6 חודשים נוספים.
ט. מועד משוער להתחלת הקורס מחצית מאי 87.
י. בהתאם לחוק הזדמנות שווה בתעסוקה תשמ"א־1981 כל מקום במכרז זה שצוינו המילים מועמד או מועמדים הכוונה גם למועמדת או מועמדות.

את פרטי המכרז המלא והמחייב וכן טפסי בקשה ומידע נוסף ניתן להשיג באחת מלשכות של נציבות שירות המדינה כדלקמן:
באיזור ת"א־יפו – הקריה רח' קלמן מגן 10 ת"א
באיזור ירושלים – הקריה רח' קפלן 3 ירושלים
באיזור הצפון – רח' חסן שוקרי 10 בית הממשלה חיפה
באיזור באר־שבע – בנין לשכת הבריאות המחוזית שכונה ד' רח' שמעון הצדיק ב"ש.
בקשות למילוי המשרה יש להגיש בצרוף מסמכים המעידים על השכלה ונסיון כנדרש, לאחת הלשכות הנ"ל.
המועד האחרון להגשת הבקשות טו' שבט תשמ"ז (15.2.87)

משרד החוץ
קורא
לבוגרי אוניברסיטאות
להצטרף לשירות החוץ
בימים אלה מתפרסם בעיתונות ובלוחות המודעות באוניברסיטאות
מכרז צוערים
באמצעותו ניתנת הזדמנות להשתלב במסגרת שירות החוץ של ישראל.
המעוניינים יפנו ללשכות המחוזיות של נציבות שירות המדינה
לקבלת פרטים ולהרשמה:
* בירושלים, הקרייה, רח' קפלן 3
* בתל־אביב, הקריה, רח' קלמן־מגן 10
* בחיפה, רח' חאסן שוקרי 11
* בבאר־שבע, בניין לשכת הבריאות

המועד האחרון להגשת בקשות הוא 8/2/87

למחלקת פרסום של חברה ארצית גדולה דרושים בתל־אביב
1) גרפיקאי/ת ביצועיסט/ית
2) עוזר בעל ידע בדפוס
משרות מעניינות ורב גוניות
טל. 03-5121759 אלי

U·MAN®
עבור אחת מלקוחותינו
חברת מחשבים מובילה
דרושה
מזכירה
בעלת נסיון, כושר מעולה ביחסי־אנוש ויכולת לעבודה עצמאית. התפקיד מעניין ואחראי וכולל טיפול במערך הפרסום ויחסי ציבור. הדפסה עברית הכרחית, ידע בהדפסה באנגלית ומעבד תמלילים – יתרון. העבודה בגוש דן, 5 ימי עבודה בשבוע. תנאים ושכר הולמים למתאימה.
לפנות ליהודה, טל: 03-295694
משרה 150.

למפעל לייצור תכשיטים וחפצי חן
דרושים
מעצבים
* בוגרי מכללה לעיצוב אמנותי
* מגורים באזור תל־אביב
* נסיון מוכח.

לקביעת ראיון לפנות טלפונית
04-384677-8.

לאופנת
LIZ
דרוש/ה
תדמן/ית לבגדי־ים
עם ידע בהגדלות, "פרילנס" או במפעל.
תנאים טובים.
03-825790

להיטי 4 נגרים
דרוש
מוכר מנוסה
בענף הרהיטים
עם ידע בפרספקטיבה
ליום עבודה מפוצל.
טל׳: 03-443822

לגסטטנר (ישראל) בע"מ
דרושים
לסניפיה בת"א וירושלים
אלקטרונאים וטכנאי מיכשור ובקרה
בעלי רשיון נהיגה יפנו בכתב־יד
לת.ד. 502 ת"א עבור מח' כח־אדם

המרכז לחינוך טכנולוגי חולון
בחסותה האקדמית של אוניברסיטת תל אביב
מזכירה בכירה
במסגרת פרוייקט חינוכי מיוחד
* השכלה תיכונית לפחות
* נסיון באירגון וניהול משרד
* הדפסה שוטפת בעברית – רצוי במעבד תמלילים
* ידע בהדפסה בשפה האנגלית – יתרון

מקום העבודה בתל־אביב
לקביעת ראיון, לפנות טלפונית לגב' גולן, 03-5057995

דניש
לחנות חדשה של דניש בת"א
דרושים
אנשי מכירות
צעירים ומנוסים
עדיפות לבעלי רקע בעיצוב פנים וידע באנגלית.
לפנות לרקפת טל: 03-443511

קב' לירן – לירנפלסט בע"מ • לירנקו בע"מ
לחברותינו העוסקות ביבוא, שיווק ויצוא של ציוד טכני ומערכות שינוע לתעשיה, דרושה
מנהלת חשבונות
למשרה מלאה – לנהלת חשבונות ומזכירות לקוחות וספקים
– נדרש: ידע ונסיון בנה"ח
– עדיפות: רקע בהפעלת מחשב וידיעת אנגלית
לפנות לירן – דרך חיפה 104, ת"א, טל׳ 03-5464222

לחברת כימיניטאר בע"מ
בהרצליה פיתוח
דרושה
מזכירה
הכישורים:
* דוברת צרפתית
* הדפסה בצרפתית ובעברית.

נא לפנות לטלפונים: 052-540883, 052-540821

אורט ישראל. משרד העבודה, הרווחה
בית ספר לתניכים אורט ע"ש קנדי
רח' פייר קינג, ת.ד. 8812
ירושלים 91082
טלפון: 02-716857/8

לביה"ס דרושים:
1. ספרנית – משרה מלאה.
2. אחות ביה"ס – ½ משרה.
ביבר פרטים נא לפנות למזכירות ביה"ס.

לחברה תעשייתית מובילה בענף הרהיטים
דרוש
מנהל חשבונות מנוסה
למשרה מלאה
באזור התעשיה פ"ת.
נסיון בעבודה עם מחשב.
לצרף קורות חיים
ת.ד. 8805,
03-9241246
03-9241584

דרוש
גיזבר/ מזכיר
למושב
שדה־יצחק
נסיון במשק פרחים
בשעות העבודה
08:00-12:00 מ־
טלפונים: 06-365007
06-366817
אחה"צ 06-366808
06-365593

למאגרון ציבורי דרוש/ה
קופאי/ת
ועבודה בשעות הערב והלילה
כולל ערבי שבתות וחגים (משרה מלאה)
תנאים טובים למועמד/ת המתאים/ה
לפנות טל. 03-256222 לחנה או לוסי.

חוק הזדמנות שווה בתעסוקה,
תשמ"א 1981
[illegible]

חיל האויר
מציע לאקדמאים
אתגר ועניין מקצועי
בפתוח ומחקר של מערכות וטכנולוגיות חדשניות

בתחומים הבאים:
• הנדסת חשמל (זרם חזק, זרם חלש).
• הנדסת מחשבים ומדעי המחשב.
• פיזיקה ואלקטרו־אופטיקה.
• הנדסת כימיה/חומרים.
• הנדסת מכונות/אווירונאוטיקה.
• הנדסת ייצור (תעשיה וניהול).
• מתמטיקה שימושית כלכלה ומנהל עסקים.
• פציולוגיה/מדעי ההתנהגות, פסיכולוגיה (תואר שני).
• ביולוגיה/פיזיולוגיה.
• באוריות שיוכשרו לתחומי הפוטוגרמטריה.
• קציני חי"ר לפעילות בלתי שגרתית.

הכישורים הנדרשים:
א. פרופיל רפואי מ־65 ומעלה.
ב. עד גיל 30.
ג. יוצאי צבא בעלי עבר צבאי תקין.

לזכאים ינתן סיוע בדיוק
משובצים ביחידות "שרה" יזוכו בתוספת שכר יחודית. מעבר מבדקי קצונה בהצלחה הינו תנאי לגיוס חוגרים לתפקידי קצונה.

המעוניינים יפנו בצרוף תעודת שחרור: (אין צורך בתאום מראש).
לרחוב אבן גבירול 12, תל אביב
או לטלפונים 03-693800, 03-234735.
בין השעות 08:00 – 17:00.

רשת עמל
ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
בית מרכז הרשת, תל אביב רח' קהילת קיום 15

מכללת טכנולוגית "עמל" א' ע"ש לידי דיויס בי"ס תיכון מקצועי בי"ס לטכנאים והנדסאים קרית אלון ת.ד. 383 פתח־תקוה 49103 טלפון: 03-911732
דרוש מיד
מורה מדריך לעיבוד שבבי
בהיקף של משרה
מועמדים בעלי הכשרה ונסיון מתבקשים לפנות להנהלת ביה"ס

בית ספר "עמל" לחניכים מרכז לחינוך ולהכשרה מקצועית רח' מסריק 2 רמלה – 72216 טלפון: 08-2233003
דרוש מיד
מורה לחינוך גופני
חצי משרה
מועמדים בעלי הכשרה ונסיון מתבקשים לפנות להנהלת ביה"ס

"עמל" רשת מכללות לטכנאים והנדסאים, בתי־ספר תיכוניים טכנולוגיים ומקיפים בתי־ספר לחניכים ובתי־ספר תעשייתיים תיכונים טכנולוגיים בהתיישבות ומרכזי הכשרה למבוגרים.

לקו־אופ'
רשת הריבוע הכחול
דרוש/ה
עוזר/ת למנהלת ההדרכה
הנתונים הדרושים:
* B.A בחינוך/עבודה סוציאלית.
* הבעה טובה בכתב ובע"פ.
* חריצות רבה וכושר ארגון.
* יכולת עבודה גם מעבר לשעות המקובלות.
* בעל/ת רכב פרטי.
* גיל: עד 30.
נא להתקשר למח' ההדרכה 03-755-1111 לקביעת ראיון והתאמה.
[illegible]
קו אופ

החברה למרכזי תרבות וספורט (לנוער ולמבוגרים) בע"מ
למעונין בשליחות עם אתגר, רוצה ומוכן לתרום בתחום הקהילתי – חברתי
מוצע תפקיד של
מנהל/ת מתנ"ס
ב: – כפר יונה
דרישות התפקיד:
* השכלה אקדמאית (ב.א. לפחות). יועדפו בעלי השכלה בתחום החינוך, מדעי־ההתנהגות ובוגרי תכנית שורש.
* נסיון בניהול בהיקף נרחב: ניהול עצמאי של תקציב וצוות.
* נסיון קודם בחינוך ו/או מנהל חינוכי; רצוי בתחום החינוך הלא־פורמלי והעבודה הקהילתית.
* נכונות לעבודה בשעות לא שיגרתיות. מגורים במקום תנאי הכרחי
יש לפנות בצרוף קורות חיים המתייחסים לדרישות התפקיד, שמות ממליצים ופרוט מקומות עבודה קודמים, מוסדות ותחומי הלימוד.
המעוניינים יפנו בכתב עד 10.2.87 אל עמי שגב החברה למתנ"סים, גבעת ג'וינט ירושלים 91034
ייענו מועמדים מתאימים בלבד.

לנציגות מסחרית של יצרני כימיקלים וחומרי גלם מאירופה וארה"ב
דרוש
מקדם/מנהל מכירות בכיר
היכול להוכיח:
* נסיון במכירת כימיקלים לתעשיה
* רקע טכני, פורמלי ומעשי
* כושר ניהול משא ומתן עם ספקים בחו"ל.
רק מועמדים העונים לכישורים אלה יפנו בכתב יד בצרוף פרטים מלאים לת.ד. 729 תל־אביב מיקוד 61007 עבור מספר 46.

לעבודה בטחונית
בארץ ובחו"ל דרושים
יוצאי יחידות קרביות
הנתונים הדרושים:
* גילאי 21-28.
* שרות צבאי ביחידות שדה כלוחמים (הכרחי קורס פיקודי) עדיפות לקצינים.
* ידיעת השפה האנגלית ו/או שפה אירופית אחרת.
* כושר גופני טוב ובריאות תקינה (פרופיל 82 ומעלה).
אנו מציעים:
* עבודה מעניינת ורבת אתגר בארץ ובחו"ל.
* תנאי שכר טובים והטבות מיוחדות למתאימים.
* חוזה העסקה למספר שנים (אפשרי חוזה לשנה אחת).
המעוניינים העומדים בכל הדרישות לעיל יפנו בכתב לת.ד. 39350 ת"א מיקוד 61392 עבור מ.מ. בצרוף תולדות חיים ופרטים אישיים מלאים כולל מס' ת.ז. וטלפון
– פונים מתאימים ייענו –

למפעל מזון במרכז הארץ
דרושות
נציגות מכירה
בעלות רכב פרטי טלפון: 08-436011

לפרי תוהו אדריכלים
דרוש/ה
אדריכל/ית
4-5 שנות נסיון
טל: 03-222780

לאקים חדרה דרושים:
קלינאי/ת תקשורת
פיזיותרפיסט/ית
מדריכת־בית
עו"ס קהילתי/ת
טל' בשעות הבוקר 06-330790

מנהלת חשבונות
בחצי משרה
לעבודה בפקידה יחידה במפעל דינמי בבת־ים
דרישות:
סוג 3, בעלת נסיון מוכח של 3 שנים לפחות.
קורות חיים ושכר מבוקש – בכתב־יד לת.ד. 3688 בת־ים 59131

קינג בע"מ
למפעל מתכת באזור התעשיה החדש בראשון לציון
דרושים
★ **עובדי ייצור** למכונות עיבוד שבבי
★ **עובדות/ים** לעבודות מיון ואריזה (אפשרי גם פנסיונרים)
– תנאים סוציאליים מלאים
– כולל ארוחה חמה
– 5 ימי עבודה
תושבי האזור תקשרו 03-9612199

למפעל טקסטיל
דרושים מנהלי משמרת
רצוי בוגרי שנקר
או קורס מנהלי עבודה.
טלפון 03-344435/95
לפנות לישראל.

U-MAN®
עבור אחת מלקוחותינו
רשת שיווק ארצית ותיקה
דרוש
סוכן מכירות
מנוסה ובעל מרץ רב והתמדה, לפיתוח שווקים חדשים וקשר עם נציגי מוסדות ומפעלים.
אפשרויות קדום ותנאים טובים מובטחים למתאימים. רכב מסחרי ומגורים באזור המרכז – הכרחיים.
לפנות ליהודה טל' 03-295694, עבור "משוה 490".

לחברה גדולה בתחום המלונאות
דרוש/ה
ראש אגף אספקה ורכש
מועמדים/ות בעלי נסיון מוכח ברכש בענף המלונאות מתבקשים לפנות בכתב בצירוף קורות חיים לת.ד. 3036 ת"א
— סודיות מובטחת —

לחנות גדולה בת"א
דרוש
מוכר
רציני, ישר חרוץ
עם נסיון קודם
לפנות בכתב יד עם פירוט נסיון קודם. לת.ד. 1157 ת"א 61010.

לחברת תיירות גדולה
דרוש/ה
* **מפעיל/ת תיירות**
TOUR OPERATOR
מנוסה לאגף תיירות נכנסת, למחלקת קבוצות. ידיעת אנגלית הכרחית, שפות אחרות – יתרון; מישרה מלאה. תנאים טובים.
* **פקיד/ת תיירות**
למחלקת תיירות פנים. נסיון קודם הכרחי.
לקביעת ראיון נא להתקשר 03-246161

Melia מליה
Mpt Wholesale Division of Melia International Travel Organization
למחלקה הסיטונאית תיירות יוצאת (OUTGOING)
דרוש/ה
TOUR OPERATOR
עם נסיון
לתאום פגישה: טלפון: 03-243321

לחברה לשיווק מזון דרוש
משקיע ליבוא
[illegible] לכתוב לת.ד. 548 תל־אביב עבור משקיע.

לחברת קבלנית
דרושה
מזכירה/ כתבנית
טל: 03-7518440 03-7519029

חוק ההזדמנות שווה בעבודה, התשמ"א 1981
[illegible]

במלאת שלושים
לפטירתה של אשתי, אחותי, אמי וסבתנו היקרה
גוסטה (טובה) חביליביצקי
(לבית פישגרונד)
יהי זכרה ברוך
תערך אזכרה ביום שלישי, ד' בשבט תשמ"ז (3.2.87), בבית־העלמין בחולון, בשעה 14.00.
נפגשים ליד השער הישן.
המשפחה השכולה

במלאת שלושים לנפילת
יקירנו

יצחק גינדי ז"ל
תיערך אזכרה
ביום שבת, א' בשבט תשמ"ז (31.1.87), בשעה 4.30, בביתו, רחוב המעפילים 24, חולון.
נעלה לקברו ביום ראשון, ב' בשבט תשמ"ז (1.2.87) בשעה 11.00.
אוטובוסים יצאו מבית המנוח בשעה 10.30, לבית הקברות הצבאי בחולון.
המשפחה

להנרי זימנד
אתך באבלך בהלקח ממך
אמך ז"ל
משפחת סופר־פארם

ביום השלושים למותם הטרגי באסון המטוס בחוף השנהב של הורינו האהובים וחברינו
שושנה ומאיר חדש
ז"ל
נקיים ערב אזכרה
ביום ראשון (ב' בשבט תשמ"ז) 1.2.87 בשעה 18.00 בבית עובדי העיריה, רחוב פומבדיתא 4 ת"א
מוקירי זכרם מוזמנים
תודתנו נתונה לכל מנחמינו בכתב ובע"פ
המשפחה
בית המשביר לצרכן

במלאת שלושים לפטירת יקירתנו
דינה (דוציה) בבלי
ז"ל
נערוך אזכרה וגילוי מצבה
ביום ראשון, ב' בשבט תשמ"ז 1.2.87 בשעה 3 בבית העלמין בכפר סמיר.
אוטובוס יצא בשעה 2.30 מיזרעאליה, רח' א.ה. סילבר 12, ליד בית המנוחה.
המשפחה האבלה

המשרד לענייני דתות
השר, המנהל הכללי, ומנהל האגף לעדות דתיות
משתתפים בצערה של העדה השומרונית במותו של הכהן הגדול לעדה השומרונית
יעקב בן־עזי העבתאי
ושולחים תנחומים למשפחה האבלה.

קבלת
מודעות אבל
מתקבלות בלילה
משעה 19.00 עד 24.00
בטלפון 03-266524

לשמחה ולכל המשפחה
אתכם באבלכם הכבד בהלקח מכם
היקר באדם
יחזקאל ישראלוב
ז"ל
משפחת מרדכי תם
(גוזל).

למר דוד צימנד
למשפחת צימנד וישורון
משתתפים באבלכם הכבד עם פטירת יקירתכם
רנה מלכה צימנד ז"ל
בלהה ועזרא קחטן

לרות ברקמן ומשפחתה
אתכם באבלכם הכבד במות
בתכם
משפחת „שחם"
סוכנויות ביטוח בע"מ

לאנה והילדים
משתתפים בצערכם בהילקח מכם ללא עת יקירכם
שלמה קלמר ז"ל
משפחות: קנר, פיטרו, הרשקו, גולן, בן־דוד, קלמנוביץ, בולר, קיוומן

למשפחת חכמון
משתתפים בצערכם על מות האב והסב
אליהו ז"ל
חברי מזכירות מושב שפר

לאלכסנדר גולדנברג
משתתפים באבלך הכבד במות
אביך ז"ל
חבריך לעבודה

למשפחה ולמושב רגבה
למפעל מילואות
אתכם באבלכם הכבד על פטירתו בטרם עת של
גבי פלד ז"ל
ידיד ביתנו ושותף נאמן לפועלינו
קבוץ שמרת

לאורי פינקלר והמשפחה
אתכם באבלכם על מות האב
ד"ר אלי פינקלר
ז"ל
בית נתיב הל"ה

במלאת 11 חודש לפטירתה של בתנו היקרה
טלי סבג ז"ל
נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה
ביום רביעי, ה' בשבט תשמ"ז (4.2.87) בשעה 8.00 בבוקר בבית העלמין גבעת שאול ירושלים.
המשפחה

חלפה שנה לפטירתו של יקירנו
יורם טורקניץ
ז"ל
נעלה לקברו לכבד את זכרו
ביום ראשון, ב' בשבט תשמ"ז 1.2.87 בשעה 15.00 בבית הקברות בקרית־שאול.
רותי, גיא, דני ואורי

על פטירתה של
דבורה וקס ז"ל
היקרה
אשה ישרת דרך, אצילת רוח ועדינת נפש, עובדת מסורה מאין כמוה.
מתאבלים מרה
משפחת נשי עמית
בישראל ובחו"ל

במלאת שנה לפטירת יקירנו
גד כהן
נעלה לקברו
ביום שני, ג' בשבט תשמ"ז – 2.2.87, בכפר סמיר, בשעה 15.30.
נתייחד עם זכרו בשעה 16.30 בבית בירם.
זיוה, יכין, בועז ואוהד
ובני משפחתם

במלאת שנה לפטירת בעלי, אבינו וסבנו היקר
ר' אביגדור בי"ד ל"ב צלניק
ז"ל
תיערך אזכרה ביום ראשון, ב' בשבט תשמ"ז (1.2.87) בשעה 3.00 אחה"צ, בבית־העלמין סגולה בפתח־תקוה.
התחבורה תצא מבית המנוח, רחוב האילנות 45 כפר־מעש, בשעה 2.30.
אשתו: רגינה
ילדיו: יהודית, שרה ובנימין ונכדיו

במלאת שלושים לפטירתו של ראש משפחתנו היקר
יצחק בורשטין ז"ל
נעלה לקברו לגילוי המצבה
ביום ראשון 1.2.87 בשעה 16.30 בקיבוץ ניר־יצחק.
המשפחה
ובית ניר־יצחק

במלאת שלושים לפטירת אשתי, אמנו וסבתנו היקרה
רחל (אושי) סבו ז"ל
(לבית פרידריך)
נעלה לקברה לגילוי המצבה ואזכרה
ביום ראשון, ב' בשבט תשמ"ז (1.2.87) בשעה 3.00 אחה"צ בבית העלמין בהרצליה.
נפגשים ליד השער.
המשפחה

במלאת שנה לפטירתה של יקירתנו
פליציה ויקסל ז"ל
נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה
ביום שני, 2.2.87, ג' בשבט תשמ"ז בשעה 3.15 אחה"צ בבית העלמין בחולון. נפגשים ליד השער. אוטובוס יעמוד לרשות המלווים בשעה 2.45 מרחוב בנה ישראל 8 ת"א.
המשפחה